

Το κείμενο αυτό αποτελεί απλώς εργαλείο τεκμηρίωσης και δεν έχει καμία νομική ισχύ. Τα θεσμικά όργανα της Ένωσης δεν φέρουν καμία ευθύνη για το περιεχόμενό του. Τα αυθεντικά κείμενα των σχετικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένων των προοιμίων τους, είναι εκείνα που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι διαθέσιμα στο EUR-Lex. Αυτά τα επίσημα κείμενα είναι άμεσα προσβάσιμα μέσω των συνδέσμων που περιέχονται στο παρόν έγγραφο

► **B** ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 651/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
της 17ης Ιουνίου 2014

για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1)

Τροποποιείται από:

		Επίσημη Εφημερίδα		
		αριθ.	σελίδα	ημερομηνία
► <u>M1</u>	Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1084 της Επιτροπής της 14ης Ιουνίου 2017	L 156	1	20.6.2017

Διορθώνεται από:

- **C1** Διορθωτικό ΕΕ L 26 της 31.1.2018, σ. 53 (2017/1084)
- **C2** Διορθωτικό ΕΕ L 134 της 22.5.2019, σ. 25 (651/2014)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 651/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 17ης Ιουνίου 2014

για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I:	Κοινές διατάξεις
ΚΕΦΑΛΑΙΟ II:	Παρακολούθηση
ΚΕΦΑΛΑΙΟ III:	Ειδικές διατάξεις για διάφορες κατηγορίες ενισχύσεων
Τμήμα 1 —	Περιφερειακές ενισχύσεις
Τμήμα 2 —	Ενισχύσεις προς ΜΜΕ
Τμήμα 3 —	Ενισχύσεις για πρόσβαση ΜΜΕ σε χρηματοδότηση
Τμήμα 4 —	Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη και καινοτομία
Τμήμα 5 —	Ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση
Τμήμα 6 —	Ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία
Τμήμα 7 —	Ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος
Τμήμα 8 —	Ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες
Τμήμα 9 —	Ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα για μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών
Τμήμα 10 —	Ενισχύσεις για υποδομές ευρυζωνικών δικτύων
Τμήμα 11 —	Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς
Τμήμα 12 —	Ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές
Τμήμα 13 —	Ενισχύσεις για τοπικές υποδομές
Τμήμα 14 —	Ενισχύσεις για περιφερειακούς αερολιμένες
Τμήμα 15 —	Ενισχύσεις για λιμένες
ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV:	Τελικές διατάξεις

▼B

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι
ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις ακόλουθες κατηγορίες ενισχύσεων:

- α) περιφερειακές ενισχύσεις·
- β) ενισχύσεις προς ΜΜΕ με τη μορφή επενδυτικών ενισχύσεων, ενισχύσεων λειτουργίας και ενισχύσεων για την πρόσβαση ΜΜΕ σε χρηματοδότηση·
- γ) ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος·
- δ) ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία·
- ε) ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση·
- στ) ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία·
- ζ) ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες·
- η) ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα για μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών·
- θ) ενισχύσεις για ►C2 ευρυζωνικές ◀ υποδομές·
- ι) ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς·

▼M1

- ια) ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές·
- ιβ) ενισχύσεις για τοπικές υποδομές·
- ιγ) ενισχύσεις για περιφερειακούς αερολιμένες και
- ιδ) ενισχύσεις για λιμένες.

▼B

2. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται:

- α) στα καθεστάτα που εμπίπτουν στα τμήματα 1 (εξαιρουμένου του άρθρου 15), 2, 3, 4, 7 (εξαιρουμένου του άρθρου 44) και 10 του κεφαλαίου ΙΙΙ του παρόντος κανονισμού, εάν ο μέσος ετήσιος προϋπολογισμός κρατικών ενισχύσεων υπερβαίνει τα 150 εκατ. ευρώ, μετά την παρέλευση εξαμήνου από την έναρξη ισχύος τους. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει ότι ο παρών κανονισμός εξακολουθεί να εφαρμόζεται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε οποιοδήποτε από αυτά τα καθεστάτα ενισχύσεων, αφού εξετάσει το σχετικό σχέδιο αξιολόγησης, το οποίο κοινοποιείται από το κράτος μέλος στην Επιτροπή, εντός 20 εργάσιμων ημερών από την έναρξη ισχύος του καθεστώτος·
- β) σε οποιοδήποτε μεταβολές των καθεστώτων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α), πλην των τροποποιήσεων που δεν είναι ικανές να επηρεάσουν τη συμβατότητα του καθεστώτος ενισχύσεων βάσει του παρόντος κανονισμού ή δεν είναι ικανές να επηρεάσουν σημαντικά το περιεχόμενο του εγκεκριμένου σχεδίου αξιολόγησης·
- γ) στις ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, και συγκεκριμένα στις ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα·

▼B

δ) στις ενισχύσεις που εξαρτώνται από την κατά προτίμηση χρήση εγχώριων προϊόντων αντί των εισαγομένων.

3. ►**M1** Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται:

α) στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, οι οποίες εμπίπτουν στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾, με εξαίρεση τις ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση, τις ενισχύσεις για πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση, τις ενισχύσεις στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης, τις ενισχύσεις καινοτομίας προς ΜΜΕ, τις ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία, τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις στις εξόχως απόκεντρες περιοχές και τα καθεστάτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας·

β) στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, με εξαίρεση τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, τα καθεστάτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας, τις ενισχύσεις για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε ΜΜΕ, τις ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, τις ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη, τις ενισχύσεις καινοτομίας προς τις ΜΜΕ, τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, τις ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση και τις ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία·

γ) στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

i) όταν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις

ii) όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση της απόδοσής της εν μέρει ή εξολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς·

δ) στις ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων, που εμπίπτουν στην απόφαση 2010/787/ΕΕ του Συμβουλίου ⁽²⁾·

ε) στις κατηγορίες περιφερειακών ενισχύσεων που αναφέρονται στο άρθρο 13. ◀

Όταν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται τόσο στους τομείς που εξαιρούνται σύμφωνα με τα στοιχεία α), β) ή γ) του πρώτου εδαφίου όσο και στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται στους τομείς ή δραστηριότητες της δεύτερης αυτής περίπτωσης, υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, με τα κατάλληλα μέσα, όπως τον διαχωρισμό των δραστηριοτήτων ή τη διάκριση των δαπανών, ότι οι δραστηριότητες που ασκούνται στους εξαιρούμενους τομείς δεν επωφελούνται από τις ενισχύσεις που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1184/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου (ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 1).

⁽²⁾ Απόφαση 2010/787/ΕΕ του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2010, σχετικά με τις Κρατικές Ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων (ΕΕ L 336 της 21.12.2010, σ. 24).

▼ B

4. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται:

▼ M1

α) στα καθεστάτα ενισχύσεων που δεν αποκλείουν ρητά την καταβολή μεμονωμένων ενισχύσεων υπέρ επιχείρησης κατά της οποίας εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης αποφάσεως της Επιτροπής, με την οποία μια ενίσχυση χορηγούμενη από το ίδιο κράτος μέλος κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά, με εξαίρεση τα καθεστάτα ενισχύσεων για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες·

▼ B

β) στις ad hoc ενισχύσεις υπέρ επιχείρησης που αναφέρεται στο στοιχείο α)·

▼ M1

γ) στις ενισχύσεις για προβληματικές επιχειρήσεις, με εξαίρεση τα καθεστάτα ενισχύσεων για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες, τα καθεστάτα ενισχύσεων εκκίνησης και τα καθεστάτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω καθεστάτα δεν επιφυλάσσουν ευνοϊκότερη μεταχείριση στις προβληματικές επιχειρήσεις απ' ό,τι σε άλλες επιχειρήσεις.

▼ B

5. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται στα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που συνιστούν, είτε αυτά καθαυτά είτε οι όροι που τα συνοδεύουν ή η εφαρμοζόμενη μέθοδος χρηματοδότησής τους, παραβίαση του δικαίου της Ένωσης που τα καθιστά παράνομα στο σύνολό τους, και ιδίως:

α) σε μέτρα ενίσχυσης βάσει των οποίων η χορήγηση ενισχύσεων υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί στο αντίστοιχο κράτος μέλος είτε την έδρα του είτε την κύρια εγκατάστασή του. Ωστόσο, είναι αποδεκτή η υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί, κατά τη χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης, εγκατάσταση ή υποκατάστημα στο κράτος μέλος που χορηγεί την ενίσχυση·

β) σε μέτρα ενίσχυσης βάσει των οποίων η χορήγηση ενισχύσεων υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να χρησιμοποιεί προϊόντα εγχώριας παραγωγής ή εθνικές υπηρεσίες·

γ) σε μέτρα ενίσχυσης τα οποία περιορίζουν τη δυνατότητα των δικαιούχων να κάνουν χρήση των αποτελεσμάτων έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε άλλα κράτη μέλη.

*Άρθρο 2***Ορισμοί**

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «ενίσχυση»: κάθε μέτρο που πληροί όλα τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης·
- 2) «μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις» ή «ΜΜΕ»: οι επιχειρήσεις που πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα I·
- 3) «εργαζόμενος με αναπηρία»: κάθε άτομο:
  - α) που έχει αναγνωριστεί ως εργαζόμενος με αναπηρία βάσει της εθνικής νομοθεσίας· ή
  - β) με μακροχρόνιες σωματικές, νοητικές, πνευματικές ή αισθητηριακές βλάβες, οι οποίες σε συνδυασμό με διάφορα εμπόδια μπορούν να δυσχεράνουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή του στο εργασιακό περιβάλλον σε ισότιμη βάση με τους άλλους εργαζομένους·
- 4) «εργαζόμενος σε μειονεκτική θέση»: κάθε άτομο που:
  - α) δεν είχε κανονική αμειβόμενη απασχόληση κατά τους προηγούμενους 6 μήνες ή·

▼B

- β) είναι ηλικίας μεταξύ 15 και 24 ετών· ή
- γ) δεν παρακολούθησε ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή επαγγελματική κατάρτιση (Διεθνής Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης — ISCED 3) ή δεν έχει ακόμη συμπληρώσει δύο έτη από την ολοκλήρωση εκπαίδευσης με πλήρες ωράριο και δεν είχε προηγούμενη κανονική αμειβόμενη απασχόληση· ή
- δ) είναι άνω των 50 ετών· ή
- ε) ζει μόνο έχοντας τη φροντίδα ενός ή περισσότερων εξαρτώμενων μελών· ή
- στ) απασχολείται, σε ένα κράτος μέλος, σε κλάδο ή επάγγελμα όπου η ανισορροπία μεταξύ των φύλων υπερβαίνει κατά τουλάχιστον 25 % τη μέση ανισορροπία σε όλους τους κλάδους της οικονομίας του εν λόγω κράτους μέλους, και ανήκει στη μειοψηφούσα ομάδα φύλου· ή
- ζ) είναι μέλος εθνικής μειονότητας εντός κράτους μέλους και χρειάζεται να αναπτύξει τις γλωσσικές του δεξιότητες, την επαγγελματική του κατάρτιση ή την επαγγελματική του πείρα, ώστε να βελτιώσει τις προοπτικές του να αποκτήσει πρόσβαση σε σταθερή απασχόληση·
- 5) «μεταφορά»: η μεταφορά επιβατών με αεροσκάφος, με θάλασσα, οδική, σιδηροδρομική ή εσωτερική πλωτή μεταφορά ή οι υπηρεσίες μεταφοράς εμπορευμάτων για λογαριασμό τρίτου·
- 6) «δαπάνες μεταφοράς»: οι δαπάνες μεταφοράς επί μισθώσει ή επ' αμοιβή που όντως καταβάλλονται από τους δικαιούχους ανά διαδρομή, στις οποίες περιλαμβάνονται οι εξής:
- α) χρεώσεις μεταφοράς εμπορευμάτων, δαπάνες χειρισμού και δαπάνες προσωρινής φύλαξης, εφόσον οι δαπάνες αυτές σχετίζονται με τη διαδρομή·
- β) δαπάνες ασφάλισης του φορτίου·
- γ) φόροι, δασμοί ή τέλη επί του φορτίου και, κατά περίπτωση, επί του νεκρού βάρους, τόσο στο σημείο προέλευσης όσο και στο σημείο προορισμού· και
- δ) δαπάνες για ελέγχους ασφαλείας, πρόσθετες επιβαρύνσεις για αυξημένο κόστος καυσίμων·
- 7) «απομακρυσμένες περιοχές»: οι εξόχως απόκεντρες περιοχές, η Μάλτα, η Κύπρος, η Θέουτα και η Μελίλια, τα νησιά τα οποία αποτελούν τμήμα της επικράτειας κράτους μέλους και οι αραιοκατοικημένες περιοχές·
- 8) «εμπορία γεωργικών προϊόντων»: η κατοχή ή η έκθεση με σκοπό την πώληση, η προσφορά προς πώληση, η παράδοση ή η κατά οποιονδήποτε άλλο τρόπο διάθεση στην αγορά, με εξαίρεση την πρώτη πώληση εκ μέρους του πρωτογενούς παραγωγού σε μεταπωλητές ή μεταποιητικές επιχειρήσεις και κάθε δραστηριότητα προκειμένου να προετοιμαστεί το προϊόν για την εν λόγω πρώτη πώληση· η πώληση από πρωτογενή παραγωγό σε τελικούς καταναλωτές θεωρείται εμπορία μόνο αν πραγματοποιείται σε χωριστές εγκαταστάσεις ειδικά προοριζόμενες για τον σκοπό αυτό·
- 9) «πρωτογενής γεωργική παραγωγή»: η παραγωγή προϊόντων του εδάφους και της κτηνοτροφίας που απαριθμούνται στο παράρτημα I της Συνθήκης, χωρίς να εκτελούνται περαιτέρω εργασίες που μεταβάλλουν τη φύση αυτών των προϊόντων·
- 10) «μεταποίηση γεωργικών προϊόντων»: κάθε επέμβαση επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει επίσης γεωργικό προϊόν, με εξαίρεση τις εργασίες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι απαραίτητες για την προετοιμασία προϊόντος ζωτικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση·

▼ B

- 11) «γεωργικό προϊόν»: τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα I της Συνθήκης, με εξαίρεση τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που απαριθμούνται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013·
- 12) «εξόχως απόκεντρες περιοχές»: οι περιοχές που ορίζονται στο άρθρο 349 της Συνθήκης. Σύμφωνα με την απόφαση 2010/718/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, από την 1η Ιανουαρίου 2012 η νήσος του Αγίου Βαρθολομαίου έπαψε να αποτελεί εξόχως απόκεντρη περιοχή. Σύμφωνα με την απόφαση 2012/419/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, την 1η Ιανουαρίου 2014 η νήσος Μαγιότ κατέστη εξόχως απόκεντρη περιοχή·
- 13) «κλιθάνθρακας» ή «άνθρακας»: ο άνθρακας υψηλής, μέσης και χαμηλής ποιότητας της κατηγορίας «Α» και «Β», σύμφωνα με το διεθνές σύστημα κωδικοποίησης ανθράκων της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη των Ηνωμένων Εθνών, όπως διευκρινίστηκε με την απόφαση του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2010, σχετικά με τις Κρατικές Ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων ⁽¹⁾·
- 14) «μεμονωμένη ενίσχυση»:
  - i) μια ενίσχυση ad hoc, και
  - ii) ενίσχυση που χορηγείται σε μεμονωμένους δικαιούχους βάσει καθεστώτος ενισχύσεων·
- 15) «καθεστώς ενισχύσεων»: κάθε πράξη βάσει της οποίας, χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω μέτρα εκτέλεσης, μπορούν να χορηγούνται μεμονωμένες ενισχύσεις σε επιχειρήσεις οι οποίες ορίζονται στην εν λόγω πράξη κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο και κάθε πράξη βάσει της οποίας μπορεί να χορηγείται ενίσχυση μη συνδεδεμένη με συγκεκριμένο έργο σε μια ή περισσότερες επιχειρήσεις για αόριστο χρονικό διάστημα και/ή για απροσδιόριστο ποσό·
- 16) «σχέδιο αξιολόγησης»: ένα έγγραφο που περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: τους στόχους του καθεστώτος ενίσχυσης που αξιολογείται, τα ερωτήματα αξιολόγησης, τους δείκτες αποτελεσμάτων, την προβλεπόμενη μεθοδολογία διεξαγωγής της αξιολόγησης, τις απαιτήσεις συλλογής δεδομένων, το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα της αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένης της ημερομηνίας υποβολής της τελικής έκθεσης αξιολόγησης, την περιγραφή του ανεξάρτητου φορέα που διενεργεί την αξιολόγηση ή τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν για την επιλογή του και τις λεπτομέρειες για την εξασφάλιση της δημοσιότητας της αξιολόγησης·
- 17) «ενίσχυση ad hoc»: η ενίσχυση που δεν χορηγείται βάσει καθεστώτος ενισχύσεων·
- 18) «προβληματική επιχείρηση»: η επιχείρηση για την οποία συντρέχει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - α) εάν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει επταετία από την πρώτη εμπορική της πώληση, η οποία πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), όταν έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Αυτό ισχύει όταν από την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών από τα αποθεματικά (και όλα τα άλλα στοιχεία που θεωρούνται εν γένει ως μέρος των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας) προκύπτει αρνητικό σωρευτικό ποσό που υπερβαίνει το ήμισυ του εγγεγραμμένου κεφαλαίου. Για

⁽¹⁾ EE L 336 της 21.12.2010, σ. 24.

▼ B

την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα I της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ και ο όρος «κεφάλαιο» περιλαμβάνει, ενδεχομένως, και κάθε διαφορά από έκδοση υπέρ το άρτιο·

- β) εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει επταετία από την πρώτη εμπορική της πώληση, η οποία πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα II της οδηγίας 2013/34/ΕΕ·
- γ) εάν πρόκειται για εταιρεία που υπάγεται σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία ή πληροί τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τη διέπει όσον αφορά την υπαγωγή της σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών της·
- δ) εάν πρόκειται για επιχείρηση που έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχει ακόμη αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή που έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκειται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης·
- ε) εάν πρόκειται για άλλη επιχείρηση εκτός ΜΜΕ, εφόσον τα τελευταία δύο έτη:
- 1) ο δείκτης χρέους προς ίδια κεφάλαια της επιχείρησης είναι υψηλότερος του 7,5 και
  - 2) ο δείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της επιχείρησης (EBITDA interest coverage ratio) είναι κάτω του 1,0.
- 19) «υποχρεώσεις εδαφικότητας των δαπανών»: οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται στους δικαιούχους από την αρχή χορήγησης της ενίσχυσης όσον αφορά τη δαπάνη ελάχιστου ποσού και/ή τη διεξαγωγή ελάχιστου επιπέδου παραγωγικής δραστηριότητας σε μια συγκεκριμένη περιοχή·
- 20) «προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης»: το μέγιστο επιτρεπτό ποσό ενίσχυσης για μεγάλο επενδυτικό έργο που υπολογίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:
- $$\text{μέγιστο ποσό ενίσχυσης} = R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$$
- όπου: R είναι η μέγιστη ένταση ενίσχυσης που εφαρμόζεται στη συγκεκριμένη περιοχή, η οποία έχει καθοριστεί σε εγκεκριμένο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων και η οποία ισχύει κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης, με εξαίρεση την αυξημένη ένταση ενίσχυσης για τις ΜΜΕ· A είναι το πρώτο μέρος των επιλέξιμων δαπανών μέχρι 50 εκατ. ευρώ, B είναι το μέρος των επιλέξιμων δαπανών μεταξύ 50 και 100 εκατ. ευρώ και C είναι το μέρος των επιλέξιμων δαπανών άνω των 100 εκατ. ευρώ·

⁽¹⁾ Οδηγία 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 182 της 29.6.2013, σ. 19).

▼ B

- 21) «επιστρεπτέα προκαταβολή»: δάνειο για έργο, το οποίο χορηγείται σε μία ή περισσότερες δόσεις και οι όροι αποπληρωμής του οποίου εξαρτώνται από το αποτέλεσμα του έργου·
- 22) «ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης»: το ποσό της ενίσχυσης, εάν είχε παρασχεθεί υπό μορφή επιχορήγησης στον δικαιούχο κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης, πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων·
- 23) «έναρξη των εργασιών»: το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, ως «έναρξη των εργασιών» νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση·
- 24) «μεγάλες επιχειρήσεις»: οι επιχειρήσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα I·
- 25) «διάδοχο φορολογικό καθεστώς»: καθεστώς υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων που συνιστά τροποποιημένη έκδοση προηγούμενου καθεστώτος υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων και αντικαθιστά το τελευταίο·
- 26) «ένταση ενίσχυσης»: το ακαθάριστο ποσό της ενίσχυσης εκφραζόμενο ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών, πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων·
- 27) «ενισχυόμενες περιοχές»: οι περιοχές που προσδιορίζονται σε συγκεκριμένο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο 1.7.2014 — 31.12.2020 κατ' εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της Συνθήκης·
- 28) «ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης»: η ημερομηνία απονομής στον δικαιούχο του εννόμου δικαιώματος να λάβει την ενίσχυση σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό καθεστώς·
- 29) «ενσώματα στοιχεία ενεργητικού»: τα στοιχεία ενεργητικού που συνίστανται σε γήπεδα, κτίρια και μονάδα παραγωγής, μηχανήματα και εξοπλισμό·
- 30) «άυλα στοιχεία ενεργητικού»: τα στοιχεία ενεργητικού που δεν έχουν φυσική ή χρηματοοικονομική υπόσταση, όπως δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, άδειες εκμετάλλευσης, τεχνογνωσία ή άλλη διανοητική ιδιοκτησία·
- 31) «μισθολογικό κόστος»: το συνολικό ποσό που πράγματι επιβαρύνει τον δικαιούχο της ενίσχυσης όσον αφορά τις αντίστοιχες θέσεις εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ακαθάριστων αποδοχών προ φόρων και υποχρεωτικών εισφορών, όπως οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, οι δαπάνες παιδικής μέριμνας και οι δαπάνες φροντίδας γονέων στη διάρκεια καθορισμένης χρονικής περιόδου·
- 32) «καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων»: η καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων στη συγκεκριμένη επιχειρηματική εγκατάσταση σε σύγκριση με τον μέσο όρο σε μια δεδομένη χρονική περίοδο. Κάθε θέση εργασίας που καταργείται κατά την εν λόγω περίοδο πρέπει, ως εκ τούτου, να αφαιρείται και ο αριθμός των ατόμων πλήρους, μερικής και εποχιακής απασχόλησης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σύμφωνα με τα κλάσματα των ετήσιων μονάδων εργασίας·
- 33) «ειδικές υποδομές»: οι υποδομές που κατασκευάζονται για εκ των προτέρων προσδιορίσιμες επιχειρήσεις και προσαρμόζονται στις ανάγκες τους·

▼ B

- 34) «ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός»: οποιοσδήποτε χρηματοπιστωτικός οργανισμός, ανεξάρτητα από τη μορφή και το καθεστώς ιδιοκτησίας του, συμπεριλαμβανομένων ταμείων χαρτοφυλακίου, ταμείων επενδύσεων ιδιωτικών κεφαλαίων, δημόσιων επενδυτικών ταμείων, τραπεζών, οργανισμών μικροχρηματοδότησης και εταιρειών εγγυήσεων·
- 35) «διαδρομή»: η μεταφορά εμπορευμάτων από το σημείο προέλευσης στο σημείο προορισμού, συμπεριλαμβανομένων τυχόν ενδιάμεσων τμημάτων ή σταδίων εντός ή εκτός του οικείου κράτους μέλους, η οποία πραγματοποιείται με τη χρήση ενός ή περισσότερων μεταφορικών μέσων·
- 36) «εύλογο ποσοστό απόδοσης»: το προσδοκώμενο ποσοστό απόδοσης, ισοδύναμο με προεξοφλητικό επιτόκιο προσαρμοσμένο ανάλογα με τον κίνδυνο, το οποίο αντικατοπτρίζει το επίπεδο κινδύνου ενός έργου, καθώς και το είδος και το ύψος του κεφαλαίου που σκοπεύουν να επενδύσουν οι ιδιώτες επενδυτές·
- 37) «συνολική χρηματοδότηση»: το συνολικό ποσό που επενδύεται σε επιλέξιμη επιχείρηση ή έργο δυνάμει του τμήματος 3 ή των άρθρων 16 ή 39 του παρόντος κανονισμού, με εξαίρεση τις εξ ολοκλήρου ιδιωτικές επενδύσεις που πραγματοποιούνται με όρους της αγοράς και εκτός του πεδίου εφαρμογής του σχετικού μέτρου κρατικής ενίσχυσης·
- 38) «ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών»: η άνευ διακρίσεων διαδικασία υποβολής προσφορών που προβλέπει τη συμμετοχή επαρκούς αριθμού επιχειρήσεων και στο πλαίσιο της οποίας η ενίσχυση χορηγείται είτε βάσει της αρχικής προσφοράς που υποβάλλει ο υποψήφιος είτε βάσει τιμής εκκαθάρισης. Επιπλέον, ο προϋπολογισμός ή ο όγκος που αφορά τη διαδικασία υποβολής προσφορών αποτελεί δεσμευτικό περιορισμό που έχει ως αποτέλεσμα να μην είναι δυνατόν να λάβουν ενίσχυση όλοι οι υποψήφιοι·

▼ M1

- 39) «κέρδος εκμετάλλευσης»: η διαφορά μεταξύ των προεξοφλημένων εσόδων και των προεξοφλημένων δαπανών λειτουργίας κατά τη διάρκεια οικονομικής ζωής της επένδυσης, όταν η διαφορά αυτή είναι θετική. Στις δαπάνες λειτουργίας περιλαμβάνονται οι δαπάνες προσωπικού, υλικών, υπηρεσιών που ανατίθενται σε τρίτους, επικοινωνίας, ενέργειας, συντήρησης, μισθωμάτων, διοίκησης, αλλά δεν περιλαμβάνονται αποσβέσεις και έξοδα χρηματοδότησης, εάν αυτά έχουν καλυφθεί από επενδυτική ενίσχυση. Η προεξόφληση των εσόδων και δαπανών λειτουργίας με τη χρήση κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου επιτρέπει την επίτευξη εύλογου κέρδους.

▼ B**Ορισμοί που ισχύουν για τις περιφερειακές ενισχύσεις**

- 40) Οι ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις υποδομών ευρυζωνικών δικτύων (τμήμα 10) ισχύουν για τις σχετικές διατάξεις που αφορούν τις περιφερειακές ενισχύσεις·
- 41) «περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις»: οι περιφερειακές ενισχύσεις που χορηγούνται για αρχική επένδυση ή για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα·

▼ M1

- 42) «περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας»: οι ενισχύσεις που αποβλέπουν στη μείωση των τρεχουσών δαπανών μιας επιχείρησης. Σε αυτές περιλαμβάνονται κατηγορίες δαπανών όπως οι δαπάνες προσωπικού, υλικών, υπηρεσιών που ανατίθενται σε τρίτους, επικοινωνίας, ενέργειας, συντήρησης, μισθωμάτων, διοίκησης, αλλά δεν περιλαμβάνονται αποσβέσεις και έξοδα χρηματοδότησης, εφόσον αυτά έχουν περιληφθεί στις επιλέξιμες δαπάνες κατά τη χορήγηση της επενδυτικής ενίσχυσης·

▼ B

- 43) «τομέας του χάλυβα»: όλες οι δραστηριότητες που σχετίζονται με την παραγωγή ενός ή περισσότερων από τα ακόλουθα προϊόντα:
- α) χυτοσίδηρος και σιδηροκράματα:
- χυτοσίδηρος για την παραγωγή χάλυβα, για χυτήρια και άλλους ακατέργαστους χυτοσιδήρους, χυτοσίδηρος spiegel και ανθρακούχο σιδηρομαγγάνιο, μη συμπεριλαμβανομένων των άλλων σιδηροκραμάτων·
- β) ακατέργαστα και ημικατεργασμένα προϊόντα σιδήρου, συνήθους ή ειδικού χάλυβα:
- ρευστός χάλυβας χυτευμένος ή μη σε πλινθώματα, συμπεριλαμβανομένων και των πλινθωμάτων που προορίζονται για σφυρηλάτηση ημικατεργασμένων προϊόντων: κορμοί, πρίσματα, πλατέα, πλατίνες· ρόλοι θερμής έλασης, με εξαίρεση την παραγωγή ρευστού χάλυβα για χύτευση από μικρά και μεσαίου μεγέθους χυτήρια·
- γ) τελικά προϊόντα που λαμβάνονται εν θερμώ από σίδηρο και από συνήθη ή ειδικό χάλυβα:
- σιδηροτροχιές, στρωτήρες, πλάκες έδρασης, αμφιδέτες, δοκοί, βαρείς μορφοσίδηροι και ράβδοι 80 mm και άνω, πάσσαλοι πεπλατυσμένοι, ράβδοι και μορφοσίδηροι κάτω των 80 mm και πλατέα κάτω των 150 mm, χονδρόσυρμα, προϊόντα στρογγυλής ή τετραγώνου τομής για σωλήνες, φύλλα και ταινίες ελασματοποιηθέντα εν θερμώ (συμπεριλαμβανομένων και των ταινιών για σωλήνες και των ρολών που θεωρούνται ως τελικά προϊόντα), λαμαρίνες ελασματοποιηθείσες εν θερμώ (με ή χωρίς επένδυση), πλάκες και λαμαρίνες πάχους 3 mm και άνω, μεγάλα πλατέα 150 mm και άνω, με εξαίρεση τα προϊόντα συρματοποίησης, οι ολκομετρημένες ράβδοι και τα χυτεύματα σιδήρου·
- δ) τελικά προϊόντα που λαμβάνονται εν ψυχρώ:
- λευκοσίδηρος, λαμαρίνες επιμολυβδωμένες, λαμαρίνες για επίστρωση, επιψευδαργυρωμένες λαμαρίνες, άλλες επιστρωμένες λαμαρίνες, λαμαρίνες ψυχρής έλασης, λαμαρίνες μαγνητικές, ταινίες προοριζόμενες για την παραγωγή λευκοσιδήρου, λαμαρίνες ελασματοποιηθείσες εν ψυχρώ, σε ρόλους και φύλλα·
- ε) σωλήνες:
- όλοι οι άνευ ραφής χαλύβδινοι σωλήνες, συγκολλητοί χαλύβδινοι σωλήνες με διάμετρο πάνω από 406,4 χιλιοστά·
- 44) «τομέας των συνθετικών ινών»:
- α) η εξέλαση/ελαστικοποίηση όλων των γενικών κατηγοριών ινών και νημάτων από πολυεστέρα, πολυαμίδιο, ακρυλικό ή πολυπροπυλένιο, ανεξαρτήτως της τελικής χρήσης τους· ή
- β) ο πολυμερισμός (συμπεριλαμβανομένης της πολυσυμπύκνωσης), εφόσον συνδυάζεται με εξέλαση από την άποψη των χρησιμοποιούμενων μηχανών· ή
- γ) οποιαδήποτε πρόσθετη διαδικασία συνδέεται με την ταυτόχρονη εγκατάσταση δυναμικού εξέλασης/ελαστικοποίησης από τον μελλοντικό αποδέκτη της ενίσχυσης ή από άλλη επιχείρηση του ομίλου στον οποίο ανήκει, και η οποία, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης επιχειρηματικής δραστηριότητας, εντάσσεται κατά κανόνα στο σχετικό παραγωγικό δυναμικό, από την άποψη των χρησιμοποιούμενων μηχανών·
- 45) «τομέας μεταφορών»: η μεταφορά επιβατών με αεροσκάφος, με θαλάσσια, οδική, σιδηροδρομική και εσωτερική πλωτή μεταφορά ή οι υπηρεσίες μεταφοράς εμπορευμάτων για λογαριασμό τρίτου· ειδικότερα ως «τομέας μεταφορών» νοούνται οι ακόλουθες δραστηριότητες κατά την έννοια της NACE αναθ. 2:

▼ B

- α) NACE 49: Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών, εξαιρουμένων των τάξεων NACE 49.32 Εκμετάλλευση ταξί, 49.42 Υπηρεσίες μετακόμισης, 49.5 Μεταφορές μέσω αγωγών
  - β) NACE 50: Πλωτές μεταφορές
  - γ) NACE 51: Αεροπορικές μεταφορές, εξαιρουμένης της τάξης NACE 51.22 Διαστημικές μεταφορές
- 46) «καθεστώς που στοχεύει σε περιορισμένο αριθμό συγκεκριμένων τομέων οικονομικής δραστηριότητας»: το καθεστώς που καλύπτει δραστηριότητες οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής λιγότερων από πέντε τάξεων (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης οικονομικών δραστηριοτήτων NACE αναθ. 2
- 47) «τουριστικές δραστηριότητες»: οι ακόλουθες δραστηριότητες κατά την έννοια της NACE αναθ. 2:
- α) NACE 55: Καταλύματα
  - β) NACE 56: Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης
  - γ) NACE 79: Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες
  - δ) NACE 90: Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση
  - ε) NACE 91: Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες
  - στ) NACE 93: Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας

▼ M1

- 48) «αραιοκατοικημένες περιοχές»: περιοχές NUTS 2 με λιγότερους από 8 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή περιοχές NUTS 3 με λιγότερους από 12,5 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή περιοχές που αναγνωρίζονται από την Επιτροπή ως τέτοιες σε μεμονωμένη απόφαση σχετικά με χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων που ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης
- 48α) «πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές»: περιοχές NUTS 2 με λιγότερους από 8 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή περιοχές που αναγνωρίζονται από την Επιτροπή ως τέτοιες σε μεμονωμένη απόφαση σχετικά με χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων που ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης

▼ B

- 49) «αρχική επένδυση»:
- α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης ή
  - β) η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγορασθεί και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης
- 50) «ίδια ή παρεμφερής δραστηριότητα»: κάθε δραστηριότητα που εμπίπτει στην ίδια τάξη (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE αναθ. 2, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης

▼B

των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE — αναθεώρηση 2 και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου και ορισμένων κανονισμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικών με ειδικούς στατιστικούς τομείς ⁽¹⁾.

- 51) «αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα»:
- α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σχετικά με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης ή τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας επιχειρηματικής εγκατάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα δεν είναι η ίδια ή παρεμφερής με εκείνη που ασκούνταν προηγουμένως στην εγκατάσταση·
  - β) η απόκτηση των στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγοραστεί και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν έχει σχέση με τον πωλητή, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα που θα ασκείται με τη χρήση των αποκτηθέντων στοιχείων ενεργητικού δεν είναι ίδια ή παρεμφερής με εκείνη που ασκούνταν στην επιχειρηματική εγκατάσταση πριν από την αγορά·
- 52) «μεγάλο επενδυτικό έργο»: η αρχική επένδυση με επιλέξιμες δαπάνες άνω των 50 εκατ. ευρώ, υπολογιζόμενες με τις τιμές και τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης·
- 53) «σημείο προορισμού»: ο τόπος εκφόρτωσης των εμπορευμάτων·
- 54) «σημείο προέλευσης»: ο τόπος φόρτωσης των εμπορευμάτων για μεταφορά·

▼M1

- 55) «περιοχές επιλέξιμες για ενισχύσεις λειτουργίας»: οι εξόχως απόκεντρες περιοχές που αναφέρονται στο άρθρο 349 της Συνθήκης, αραιοκατοικημένες περιοχές ή πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές·

▼B

- 56) «μέσα μεταφοράς»: οι σιδηροδρομικές μεταφορές, οι οδικές μεταφορές εμπορευμάτων, οι εσωτερικές πλωτές μεταφορές, οι θαλάσσιες μεταφορές, οι αεροπορικές μεταφορές και οι διατροφικές μεταφορές·
- 57) «ταμείο αστικής ανάπτυξης» ή «ΤΑΑ»: ο εξειδικευμένος επενδυτικός οργανισμός που έχει συσταθεί με σκοπό την πραγματοποίηση επενδύσεων σε έργα αστικής ανάπτυξης στο πλαίσιο μέτρου ενίσχυσης για αστική ανάπτυξη. Τη διαχείριση των ΤΑΑ αναλαμβάνει ένας διαχειριστής ταμείων αστικής ανάπτυξης·
- 58) «διαχειριστής ταμείου αστικής ανάπτυξης»: μια επαγγελματική εταιρεία διαχείρισης με νομική προσωπικότητα, που επιλέγει και πραγματοποιεί επενδύσεις σε επιλέξιμα έργα αστικής ανάπτυξης·
- 59) «έργο αστικής ανάπτυξης» ή «ΕΑΑ»: ένα επενδυτικό έργο που έχει τη δυνατότητα να στηρίξει την υλοποίηση των παρεμβάσεων που προβλέπει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για βιώσιμη αστική ανάπτυξη και να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων που καθορίζονται σε αυτήν, συμπεριλαμβανομένων των έργων με ποσοστό εσωτερικής απόδοσης που ενδέχεται να μην είναι επαρκές για την προσέλκυση χρηματοδότησης σε καθαρά εμπορική βάση. Ένα έργο αστικής ανάπτυξης μπορεί να οργανωθεί ως χωριστή χρηματοδότηση στο πλαίσιο των νομικών δομών του δικαιούχου ιδιώτη επενδυτή ή ως χωριστή νομική οντότητα, π.χ. οντότητα ειδικού σκοπού·

(¹) ΕΕ L 393 της 30.12.2006, σ. 1.

▼B

- 60) «ολοκληρωμένη στρατηγική για βιώσιμη αστική ανάπτυξη»: μια στρατηγική επισήμως προτεινόμενη και πιστοποιούμενη από οικεία τοπική αρχή ή οργανισμό του δημόσιου τομέα, η οποία καθορίζεται για συγκεκριμένη αστική γεωγραφική περιοχή και περίοδο και προβλέπει ολοκληρωμένες ενέργειες για την αντιμετώπιση των οικονομικών, περιβαλλοντικών, κλιματικών, δημογραφικών και κοινωνικών προκλήσεων που επηρεάζουν τις αστικές περιοχές·
- 61) «συνεισφορά σε είδος»: η συνεισφορά έκτασης γης ή ακινήτου, όταν η έκταση ή το ακίνητο αποτελούν μέρος του έργου αστικής ανάπτυξης·

▼M1

- 61a) «μετεγκατάσταση»: μεταφορά της ίδιας ή παρεμφερούς δραστηριότητας ή μέρους αυτής από επιχειρηματική εγκατάσταση στο έδαφος συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας EOX (αρχική εγκατάσταση) σε επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία πραγματοποιείται η ενισχυόμενη επένδυση στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας EOX (ενισχυόμενη εγκατάσταση). Μεταφορά υπάρχει όταν το προϊόν ή η υπηρεσία στην αρχική και στην ενισχυόμενη εγκατάσταση εξυπηρετεί, τουλάχιστον εν μέρει, τον ίδιο σκοπό και καλύπτει τις απαιτήσεις ή τις ανάγκες του ίδιου τύπου πελατών και χάνονται θέσεις εργασίας στην ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα σε μία από τις αρχικές εγκαταστάσεις του δικαιούχου στον EOX·

▼B**Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις προς ΜΜΕ**

- 62) «θέσεις εργασίας δημιουργούμενες άμεσα από επενδυτικό έργο»: οι θέσεις εργασίας που αφορούν τη δραστηριότητα με την οποία σχετίζεται η επένδυση, περιλαμβανομένων των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται ύστερα από αύξηση του ποσοστού χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας που δημιουργείται από την επένδυση·
- 63) «οργανωτική συνεργασία»: η ανάπτυξη κοινών επιχειρηματικών στρατηγικών ή διαχειριστικών δομών, η παροχή κοινών υπηρεσιών ή υπηρεσιών για τη διευκόλυνση της συνεργασίας, συντονισμένες δραστηριότητες, όπως η έρευνα, η εμπορία, η υποστήριξη δικτύων και συνεργατικών σχηματισμών, η βελτίωση της προσβασιμότητας και της επικοινωνίας, η χρήση κοινών μέσων για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και των εμπορικών συναλλαγών με ΜΜΕ·
- 64) «συμβουλευτικές υπηρεσίες σχετικά με τη συνεργασία»: υπηρεσίες παροχής συμβουλών, βοήθειας και επαγγελματικής κατάρτισης για την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών, καθώς και για τη βελτίωση της συνεργασίας·
- 65) «υποστηρικτικές υπηρεσίες σχετικά με τη συνεργασία»: η παροχή χώρων γραφείων, δικτυακών τόπων, βάσεων δεδομένων, βιβλιοθηκών, έρευνας αγοράς, εγχειριδίων, καθώς και εγγράφων εργασίας και υποδειγμάτων εγγράφων·

Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις για πρόσβαση ΜΜΕ σε χρηματοδότηση

- 66) «επένδυση οιονεί ιδίων κεφαλαίων»: ένα είδος χρηματοδότησης το οποίο τοποθετείται μεταξύ ιδίων και δανειακών κεφαλαίων και συνεπάγεται μεγαλύτερο κίνδυνο από το δάνειο αυξημένης εξασφάλισης και μικρότερο κίνδυνο από το κοινό μετοχικό κεφάλαιο, της οποίας η απόδοση για τον κάτοχο βασίζεται κυρίως στα κέρδη ή τις ζημίες της υποκείμενης στοχευόμενης επιχείρησης και η

▼ B

οποία δεν διασφαλίζεται σε περίπτωση αφερεγγυότητάς της. Οι επενδύσεις οιονεί ιδίων κεφαλαίων μπορεί να είναι δομημένες με τη μορφή χρέους, χωρίς εξασφάλιση και εξοφλητική προτεραιότητα, συμπεριλαμβανομένου χρέους υβριδικής μορφής, και σε ορισμένες περιπτώσεις μετατρέψιμου σε μετοχές, ή με τη μορφή προνομιούχων μετοχών·

- 67) «εγγύηση»: στο πλαίσιο των τμημάτων 1, 3 και 7 του κανονισμού, η γραπτή δέσμευση ανάληψης ευθύνης για το σύνολο ή ένα μέρος πρόσφατων δανειακών συναλλαγών ενός τρίτου μέρους, όπως χρεωστικοί τίτλοι, συμβάσεις μίσθωσης, καθώς και χρηματοδοτικά μέσα οιονεί ιδίων κεφαλαίων·
- 68) «ποσοστό εγγύησης»: η ποσοστιαία κάλυψη από δημόσιο επενδυτή των ζημιών όλων ανεξαιρέτως των συναλλαγών που είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του σχετικού μέτρου κρατικής ενίσχυσης·
- 69) «έξοδος»: η ρευστοποίηση των συμμετοχών από ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό ή επενδυτή, που περιλαμβάνει πώληση με διαπραγμάτευση, διαγραφή χρεών, εξόφληση μετοχών/δανείων, πώληση σε άλλον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό ή επενδυτή, πώληση σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και πώληση με δημόσια προσφορά, συμπεριλαμβανομένης της αρχικής δημόσιας προσφοράς·
- 70) «επενδυτική χορηγία»: η επιστρεπτέα δημόσια επένδυση που έχει πραγματοποιηθεί σε ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό για τους σκοπούς της πραγματοποίησης επενδύσεων στο πλαίσιο μέτρου χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου και της οποίας όλο το προϊόν επιστρέφεται στον δημόσιο επενδυτή·
- 71) «επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου»: επενδύσεις ιδίων κεφαλαίων και οιονεί ιδίων κεφαλαίων, δάνεια, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών μισθώσεων, εγγυήσεις ή συνδυασμός αυτών, σε επιλέξιμες επιχειρήσεις για την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων·
- 72) «ανεξάρτητος ιδιώτης επενδυτής»: επενδυτής του ιδιωτικού τομέα που δεν είναι μέτοχος της επιλέξιμης επιχείρησης στην οποία επενδύει, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματικών αγγέλων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών, ανεξαρτήτως του ιδιοκτησιακού καθεστώτος τους, στον βαθμό που αναλαμβάνουν εξ ολοκλήρου τον κίνδυνο που συνεπάγεται η επένδυσή τους. Κατά τη δημιουργία νέας εταιρείας, θεωρείται ότι οι ιδιώτες επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ιδρυτών, είναι ανεξάρτητοι από αυτήν·
- 73) «φυσικό πρόσωπο»: για τους σκοπούς των άρθρων 21 και 23, κάθε πρόσωπο εκτός νομικής οντότητας που δεν αποτελεί επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης·
- 74) «επένδυση ιδίων κεφαλαίων»: η παροχή κεφαλαίων σε επιχείρηση, επενδύομενων άμεσα ή έμμεσα έναντι ιδιοκτησίας του αντίστοιχου μεριδίου της επιχείρησης αυτής·
- 75) «πρώτη εμπορική πώληση»: η πρώτη πώληση από μια επιχείρηση σε αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών, πλην των περιορισμένων δοκιμαστικών πωλήσεων στην αγορά·
- 76) «μη εισηγμένη ΜΜΕ»: κάθε ΜΜΕ που δεν περιλαμβάνεται σε επίσημο κατάλογο χρηματιστηρίου, εκτός από τις εναλλακτικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης·
- 77) «επένδυση συνέχειας»: η επιπρόσθετη επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου σε επιχείρηση, που έπεται ενός ή περισσότερων προηγούμενων κύκλων επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου·

▼ B

- 78) «κεφάλαιο αντικατάστασης»: η αγορά υφιστάμενων μετοχών μιας επιχείρησης από προγενέστερο επενδυτή ή μέτοχο·
- 79) «εντεταλμένη οντότητα»: η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, ένας διεθνής χρηματοπιστωτικός οργανισμός στον οποίο ένα κράτος μέλος είναι μέτοχος ή ένας χρηματοπιστωτικός οργανισμός εγκατεστημένος σε κράτος μέλος με αποστολή την επίτευξη στόχων δημοσίου συμφέροντος υπό τον έλεγχο δημόσιας αρχής, νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με αποστολή δημόσιας υπηρεσίας: η εντεταλμένη οντότητα μπορεί να επιλέγεται ή να ορίζεται απευθείας σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών ⁽¹⁾ ή οποιασδήποτε μεταγενέστερης νομοθεσίας για την αντικατάσταση εξ ολοκλήρου ή εν μέρει της εν λόγω οδηγίας·
- 80) «καινοτόμος επιχείρηση»: κάθε επιχείρηση:
- α) η οποία μπορεί να αποδείξει, μέσω αξιολόγησης που διεξάγεται από εξωτερικό εμπειρογνώμονα, ότι στο προβλεπτό μέλλον θα αναπτύξει προϊόντα, υπηρεσίες ή διεργασίες που είναι νέες ή ουσιωδώς βελτιωμένες σε σχέση με τη σύγχρονη τεχνολογία στον σχετικό κλάδο και ενέχουν κίνδυνο τεχνολογικής ή βιομηχανικής αποτυχίας, ή
  - β) της οποίας οι δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 10 % του συνόλου των λειτουργικών της δαπανών, σε τουλάχιστον ένα από τα τρία τελευταία έτη πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης ή, σε περίπτωση επιχείρησης που βρίσκεται σε φάση εκκίνησης και δεν έχει οικονομικό ιστορικό, στον έλεγχο της τρέχουσας φορολογικής χρήσης, όπως πιστοποιείται από εξωτερικό ελεγκτή·
- 81) «εναλλακτική πλατφόρμα διαπραγμάτευσης»: ένας πολυμερής μηχανισμός διαπραγμάτευσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 15 της οδηγίας 2004/39/EK, όπου η πλειονότητα των χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση εκδίδονται από ΜΜΕ·
- 82) «δάνειο»: συμφωνία που υποχρεώνει τον δανειοδότη να διαθέσει στον δανειολήπτη χρηματικό ποσό συμφωνημένου ύψους και για συμφωνημένο χρονικό διάστημα. Ο δανειολήπτης υποχρεούται βάσει της συμφωνίας να αποπληρώσει το δάνειο που του χορηγήθηκε εντός της συμφωνηθείσας περιόδου. Δύναται να λάβει τη μορφή δανείου ή άλλου χρηματοδοτικού μέσου, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, που παρέχει στον δανειοδότη ένα βασικό στοιχείο ελάχιστης απόδοσης. Η αναχρηματοδότηση υφιστάμενων δανείων δεν αποτελεί επιλέξιμο δάνειο·

Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης και της καινοτομίας

- 83) «οργανισμός έρευνας και διάδοσης γνώσεων»: οντότητα (όπως πανεπιστήμια ή ερευνητικά ιδρύματα, οργανισμοί μεταφοράς τεχνολογίας, ενδιάμεσοι φορείς καινοτομίας, ερευνητικοί συνεργαζόμενοι φορείς με φυσική ή εικονική παρουσία), ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς του (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) ή τον τρόπο χρηματοδότησής του, πρωταρχικός σκοπός της οποίας είναι η ανεξάρτητη διεξαγωγή βασικής έρευνας, βιομηχανικής

⁽¹⁾ EE L 134 της 30.4.2004, σ. 114.

▼ B

έρευνας ή πειραματικής ανάπτυξης ή η ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων των εν λόγω δραστηριοτήτων με τη διδασκαλία, τη δημοσίευση ή τη μεταφορά γνώσεων. Στην περίπτωση που η οντότητα αυτή ασκεί επίσης οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα από τις οικονομικές αυτές δραστηριότητες πρέπει να δηλώνονται χωριστά. Οι επιχειρήσεις που μπορούν να επηρεάσουν αποφασιστικά μια οντότητα του είδους αυτού, π.χ. με την ιδιότητα του μετόχου ή του μέλους, δεν επιτρέπεται να έχουν προνομιακή πρόσβαση στα ερευνητικά της αποτελέσματα·

- 84) «βασική έρευνα»: η πειραματική ή θεωρητική εργασία που αναλαμβάνεται κυρίως για την απόκτηση νέων γνώσεων σχετικά με τα βασικά αίτια φαινομένων και παρατηρήσιμων γεγονότων, χωρίς να προβλέπεται άμεση εμπορική εφαρμογή ή χρήση·
- 85) «βιομηχανική έρευνα»: η σχεδιασμένη έρευνα ή κριτική διερεύνηση που αποσκοπεί στην απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών ή για τη σημαντική βελτίωση υφιστάμενων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών. Περιλαμβάνει τη δημιουργία συστατικών στοιχείων πολύπλοκων συστημάτων και μπορεί να συμπεριλαμβάνει την κατασκευή πρωτοτύπων σε εργαστηριακό περιβάλλον ή σε περιβάλλον προσομοίωσης διεπαφών με υφιστάμενα συστήματα, καθώς και δοκιμαστικές γραμμές παραγωγής, εφόσον κρίνεται αναγκαίο για τη βιομηχανική έρευνα και ιδιαίτερα για την επικύρωση τεχνολογίας πολλαπλών εφαρμογών·
- 86) «πειραματική ανάπτυξη»: η απόκτηση, ο συνδυασμός, η διαμόρφωση και η χρήση υφιστάμενων επιστημονικών, τεχνολογικών, επιχειρηματικών και άλλων συναφών γνώσεων και δεξιοτήτων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών ή υπηρεσιών. Μπορεί να περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, και άλλες δραστηριότητες με στόχο τον εννοιολογικό προσδιορισμό, τον σχεδιασμό και την τεκμηρίωση νέων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών.

Η πειραματική ανάπτυξη μπορεί να περιλαμβάνει την κατασκευή πρωτοτύπων, την επίδειξη, την πιλοτική λειτουργία, τη δοκιμή και επικύρωση νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών σε αντιπροσωπευτικά περιβάλλοντα πραγματικών συνθηκών λειτουργίας, στα οποία ο πρωταρχικός στόχος συνίσταται στην υλοποίηση περαιτέρω τεχνικών βελτιώσεων σε προϊόντα, διεργασίες ή υπηρεσίες που δεν έχουν διαμορφωθεί ουσιαστικά. Εν προκειμένω, μπορεί να περιλαμβάνεται η ανάπτυξη πρωτοτύπων ή πιλοτικών σχεδίων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν εμπορικά στις περιπτώσεις που τα πρωτότυπα συνιστούν κατ' ανάγκη το τελικό εμπορικό προϊόν και είναι υπερβολικά δαπανηρό να παραχθούν και να χρησιμοποιηθούν μόνο για σκοπούς επίδειξης και επικύρωσης.

Η πειραματική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνει τις συνήθεις ή περιοδικές τροποποιήσεις σε υφιστάμενα προϊόντα, γραμμές παραγωγής, μεταποιητικές μεθόδους, υπηρεσίες και άλλες λειτουργίες σε εξέλιξη, ακόμη και αν αυτές οι τροποποιήσεις αποτελούν, ενδεχομένως, βελτιώσεις·

- 87) «μελέτη σκοπιμότητας»: η αξιολόγηση και ανάλυση του δυναμικού ενός σχεδίου, με στόχο την υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, αποκαλύπτοντας κατά τρόπο αντικειμενικό και ορθολογικό τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες του, τις ευκαιρίες και τις απειλές που προκύπτουν από αυτό, καθώς και προσδιορίζοντας τους πόρους που απαιτούνται για την εκτέλεσή του και, τελικά, τις προοπτικές επιτυχίας του·

▼B

- 88) «δαπάνες προσωπικού»: το κόστος ερευνητών, τεχνικών και λοιπού υποστηρικτικού προσωπικού στον βαθμό που τα άτομα αυτά απασχολούνται στο σχετικό έργο ή δραστηριότητα·
- 89) «τήρηση ίσων αποστάσεων»: συναλλαγή υπό συνθήκες στις οποίες οι όροι της συναλλαγής μεταξύ των συμβαλλομένων μερών δεν διαφέρουν από εκείνους που θα είχαν οριστεί μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων και δεν περιέχουν κανένα στοιχείο αθέμιτης σύμπραξης. Κάθε συναλλαγή που προκύπτει από ανοιχτή, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία θεωρείται ότι πληροί την αρχή της τήρησης ίσων αποστάσεων·
- 90) «πραγματική συνεργασία»: η συνεργασία μεταξύ δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων μερών για την ανταλλαγή γνώσεων ή τεχνολογίας ή για την επίτευξη κοινού στόχου βάσει του καταμερισμού της εργασίας, στην περίπτωση που τα μέρη καθορίζουν από κοινού το αντικείμενο του συνεργατικού έργου, συμβάλλουν στην υλοποίησή του και αναλαμβάνουν από κοινού τους κινδύνους, καθώς και τα αποτελέσματά του. Ένα ή περισσότερα μέρη μπορεί να επιβαρύνονται με το πλήρες κόστος του έργου και άρα να απαλλάσσονται τα λοιπά μέλη από τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους του. Η έρευνα επί συμβάσει και η παροχή ερευνητικών υπηρεσιών δεν θεωρούνται μορφές συνεργασίας·
- 91) «ερευνητική υποδομή»: οι εγκαταστάσεις, οι πόροι και οι συναφείς υπηρεσίες που χρησιμοποιεί η επιστημονική κοινότητα για τη διεξαγωγή έρευνας στους αντίστοιχους τομείς. Ο ορισμός αυτός καλύπτει τον επιστημονικό εξοπλισμό ή σύνολα οργάνων, τους γνωστικούς πόρους, όπως συλλογές, αρχεία και δομημένες επιστημονικές πληροφορίες, τις υποδομές με βάση την τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών, όπως δίκτυα τύπου GRID, εξοπλισμό πληροφορικής, λογισμικό και επικοινωνιακά εργαλεία, καθώς και κάθε άλλο μέσο το οποίο είναι απαραίτητο για τη διεξαγωγή έρευνας. Οι ερευνητικές αυτές υποδομές μπορεί να είναι «ενιαίας θέσης» ή «κατανεμημένες» (οργανωμένο δίκτυο πόρων) σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 723/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2009, σχετικά με κοινοτικό νομικό πλαίσιο για την κοινοπραξία ευρωπαϊκής ερευνητικής υποδομής (KEEY) ⁽¹⁾·
- 92) «συνεργατικοί σχηματισμοί καινοτομίας»: δομές ή οργανωμένες ομάδες ανεξάρτητων μερών (όπως καινοτόμες νεοσύστατες επιχειρήσεις, μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς και οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και άλλοι συναφείς οικονομικοί παράγοντες) που έχουν σχεδιαστεί για να τονώσουν την καινοτόμο δραστηριότητα, με την προώθηση, την από κοινού χρήση εγκαταστάσεων και την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειρογνωμοσύνης και συμβάλλοντας αποτελεσματικά στη μεταφορά γνώσεων, τη δημιουργία δικτύων, τη διάδοση πληροφοριών και τη συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων και άλλων οργανισμών του συνεργατικού σχηματισμού·
- 93) «προσωπικό υψηλής ειδίκευσης»: προσωπικό που διαθέτει πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τουλάχιστον πενταετή σχετική επαγγελματική πείρα, στην οποία μπορεί να περιλαμβάνονται επίσης οι διδακτορικές σπουδές·
- 94) «συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας»: οι συμβουλευτικές υπηρεσίες, η συνδρομή και η επαγγελματική κατάρτιση στους τομείς της μεταφοράς γνώσεων, της απόκτησης, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, της χρήσης προτύπων και κανονισμών που τα εμπεριέχουν·

(¹) EE L 206 της 8.8.2009, σ. 1.

▼B

- 95) «υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας»: η παροχή χώρων γραφείων, βάσεων δεδομένων, βιβλιοθηκών, έρευνας αγοράς, χρήσης εργαστηρίου, σήμανσης ποιότητας, δοκιμών και πιστοποίησης με σκοπό την ανάπτυξη αποτελεσματικότερων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών·
- 96) «οργανωτική καινοτομία»: η εφαρμογή νέων οργανωτικών μεθόδων στις επιχειρηματικές πρακτικές, στην οργάνωση του χώρου εργασίας ή στις εξωτερικές σχέσεις μιας επιχείρησης· εξαιρούνται οι αλλαγές που βασίζονται σε οργανωτικές μεθόδους που ήδη χρησιμοποιούνται στην επιχείρηση, οι αλλαγές στη στρατηγική διαχείρισης, οι συγχωνεύσεις και εξαγορές, η παύση χρήσης μιας διαδικασίας, η απλή αντικατάσταση ή επέκταση κεφαλαίου, οι αλλαγές που απορρέουν αμιγώς από αλλαγές στις τιμές των συντελεστών, η προσαρμογή στις ανάγκες του χρήστη, η κατά τόπους προσαρμογή, οι τακτικές, εποχικές και άλλες κυκλικές αλλαγές και η εμπορία νέων ή ουσιωδώς βελτιωμένων προϊόντων·
- 97) «διαδικαστική καινοτομία»: η εφαρμογή νέων ή ουσιωδώς βελτιωμένων μεθόδων παραγωγής ή διανομής (περιλαμβανομένων σημαντικών αλλαγών σε τεχνικές, εξοπλισμό ή λογισμικό)· εξαιρούνται οι ελάσσονες αλλαγές ή βελτιώσεις, η αύξηση της παραγωγικής ικανότητας ή της ικανότητας παροχής υπηρεσιών μέσω της προσθήκης μεταποιητικών ή εφοδιαστικών συστημάτων που είναι παρόμοια με αυτά που χρησιμοποιούνται ήδη, η παύση χρήσης μιας διεργασίας, η απλή αντικατάσταση ή επέκταση κεφαλαίου, οι αλλαγές που απορρέουν αμιγώς από αλλαγές στις τιμές των συντελεστών, η προσαρμογή στις ανάγκες του χρήστη, η κατά τόπους προσαρμογή, οι τακτικές, εποχικές και άλλες κυκλικές αλλαγές, καθώς και η εμπορία νέων ή ουσιωδώς βελτιωμένων προϊόντων·
- 98) «απόσπαση»: η προσωρινή απασχόληση προσωπικού από δικαιούχο ενίσχυσης με δικαίωμα του προσωπικού να επιστρέψει στον προηγούμενο εργοδότη του·

Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία

- 99) «εργαζόμενος σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση»: κάθε άτομο που:
- α) δεν έχει κανονική αμειβόμενη απασχόληση επί τουλάχιστον 24 μήνες· ή
  - β) δεν έχει κανονική αμειβόμενη απασχόληση επί τουλάχιστον 12 μήνες και ανήκει σε μία από τις κατηγορίες β) έως ζ) που αναφέρονται στον ορισμό του «εργαζομένου σε μειονεκτική θέση»·
- 100) «προστατευόμενη απασχόληση»: η απασχόληση σε επιχείρηση όπου τουλάχιστον το 30 % των εργαζομένων είναι εργαζόμενοι με αναπηρία·

Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος

- 101) «προστασία του περιβάλλοντος»: οποιαδήποτε ενέργεια αποσκοπεί στην αποκατάσταση ή την πρόληψη ζημιών στο φυσικό περιβάλλον ή τους φυσικούς πόρους με δραστηριότητες του δικαιούχου, στη μείωση του κινδύνου τέτοιων ζημιών ή στην αποτελεσματικότερη χρήση των φυσικών πόρων, περιλαμβανομένων μέτρων για την εξοικονόμηση ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·

▼ **B**

- 102) «ενωσιακό πρότυπο»:
- α) υποχρεωτικό ενωσιακό πρότυπο που καθορίζει τα επίπεδα που πρέπει να επιτευχθούν από περιβαλλοντική άποψη από μεμονωμένες επιχειρήσεις· ή
  - β) η υποχρέωση που προβλέπει η οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ για χρησιμοποίηση των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών (ΒΔΤ) και διασφάλιση ότι τα επίπεδα εκπομπών ρύπων δεν είναι υψηλότερα από αυτά που θα σημειώνονταν με την εφαρμογή των ΒΔΤ· στις περιπτώσεις όπου τα επίπεδα εκπομπών που συνδέονται με τις ΒΔΤ έχουν καθοριστεί σε εκτελεστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί δυνάμει της οδηγίας 2010/75/ΕΕ, τα εν λόγω επίπεδα είναι εφαρμοστέα για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού· όταν αυτά τα επίπεδα εκφράζονται ως κλίμακα, είναι εφαρμοστέο το πρώτο όριο όπου επιτυγχάνεται ΒΔΤ·
- 103) «ενεργειακή απόδοση»: ποσότητα εξοικονομούμενης ενέργειας, η οποία προσδιορίζεται με τη μέτρηση και/ή τον κατ' εκτίμηση υπολογισμό της κατανάλωσης πριν και μετά την εφαρμογή ενός μέτρου βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, με ταυτόχρονη εξασφάλιση της σταθερότητας των εξωτερικών συνθηκών που επηρεάζουν την ενεργειακή κατανάλωση·
- 104) «έργο για την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης»: κάθε επενδυτικό έργο που αυξάνει την ενεργειακή απόδοση κτιρίου·
- 105) «ταμείο ενεργειακής απόδοσης (TEA)»: εξειδικευμένος επενδυτικός οργανισμός που έχει συσταθεί με σκοπό την πραγματοποίηση επενδύσεων σε έργα που αποβλέπουν στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων τόσο στον οικιακό όσο και στον μη οικιακό τομέα. Τη διαχείριση των TEA αναλαμβάνει ένας διαχειριστής ταμείων ενεργειακής απόδοσης·
- 106) «διαχειριστής ταμείου ενεργειακής απόδοσης»: εταιρεία επαγγελματικής διαχείρισης με νομική προσωπικότητα, που επιλέγει και πραγματοποιεί επενδύσεις σε επιλέξιμα έργα για την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης·
- 107) «συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης»: η συμπαραγωγή που ανταποκρίνεται στον ορισμό της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης όπως διατυπώνεται στο άρθρο 2 σημείο 34 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ ⁽²⁾·
- 108) «συμπαραγωγή» ή συνδυασμένη παραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας: η ταυτόχρονη παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής και/ή μηχανικής ενέργειας·
- 109) «ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας»: η ενέργεια που παράγεται από μονάδες που χρησιμοποιούν μόνο ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, καθώς και το μερίδιο, ως προς τη θερμογόνο ισχύ, της ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε υβριδικές εγκαταστάσεις οι οποίες χρησιμοποιούν και συμβατικές πηγές ενέργειας. Περιλαμβάνεται επίσης η ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που χρησιμοποιείται για τα συστήματα αποθήκευσης, εξαιρουμένου του ηλεκτρισμού που παράγεται ως αποτέλεσμα των συστημάτων αποθήκευσης·
- 110) «ανανεώσιμες πηγές ενέργειας»: οι ακόλουθες ανανεώσιμες, μη ορυκτές πηγές ενέργειας: αιολική, ηλιακή, αεροθερμική, γεωθερμική, υδροθερμική και ωκεάνια ενέργεια, υδροηλεκτρική ενέργεια, βιομάζα, αέρια χώρων ταφής απορριμμάτων, αέρια που παράγονται σε μονάδες επεξεργασίας λυμάτων και βιοαέρια·

⁽¹⁾ ΕΕ L 24 της 29.1.2008, σ. 8.

⁽²⁾ ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 1.

▼ B

- 111) «βιοκαύσιμα»: υγρά ή αέρια καύσιμα κίνησης τα οποία παράγονται από βιομάζα·
- 112) «βιώσιμα βιοκαύσιμα»: τα βιοκαύσιμα που πληρούν τα κριτήρια βιωσιμότητας που προβλέπονται στο άρθρο 17 της οδηγίας 2009/28/EK·
- 113) «βιοκαύσιμα βασισμένα σε εδώδιμα φυτά»: βιοκαύσιμα που παράγονται από σιτηρά και άλλα αμυλούχα, σακχαρούχα και ελαιούχα φυτά, όπως ορίζονται στην πρόταση της Επιτροπής για οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τροποποίηση της οδηγίας 98/70/EK σχετικά με την ποιότητα των καυσίμων βενζίνης και ντίζελ και για τροποποίηση της οδηγίας 2009/28/EK σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ⁽¹⁾·
- 114) «νέα και καινοτόμος τεχνολογία»: νέα και μη δοκιμασμένη τεχνολογία σε σύγκριση με τη σύγχρονη τεχνολογία του κλάδου, η οποία ενέχει κίνδυνο τεχνολογικής ή βιομηχανικής αποτυχίας και δεν αποτελεί βελτιστοποίηση ή κλιμάκωση υφιστάμενης τεχνολογίας·
- 115) «υποχρεώσεις εξισορρόπησης»: η ευθύνη για ανισοροπίες (αποκλίσεις μεταξύ της παραγωγής, της κατανάλωσης και των εμπορικών συναλλαγών) ενός συμμετέχοντος στην αγορά ή του επιλεγμένου αντιπροσώπου του, καλούμενου «υπεύθυνου φορέα εξισορρόπησης (Balance Responsible Party — BRP)», κατά τη διάρκεια δεδομένης χρονικής περιόδου, καλούμενης «περιόδου διευθέτησης των ανισοροπιών»·
- 116) «συνήθεις υποχρεώσεις εξισορρόπησης»: οι υποχρεώσεις εξισορρόπησης που δεν εισάγουν διακρίσεις μεταξύ των τεχνολογιών και δεν απαλλάσσουν κανέναν παραγωγό από τις υποχρεώσεις αυτές·
- 117) «βιομάζα»: το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα προϊόντων, αποβλήτων και καταλοίπων από τους τομείς της γεωργίας (συμπεριλαμβανομένων φυτικών και ζωικών ουσιών), της δασοκομίας και συναφών τομέων, συμπεριλαμβανομένης της αλειάς και υδατοκαλλιέργειας, καθώς και βιοαέρια και το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα των βιομηχανικών και αστικών αποβλήτων·
- 118) «συνολικό σταθμισμένο κόστος παραγωγής ενέργειας»: ο υπολογισμός του κόστους παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο σημείο σύνδεσης με δίκτυο φορτίου ή ηλεκτρικής ενέργειας. Ο υπολογισμός αυτός περιλαμβάνει το αρχικό κεφάλαιο, το προεξοφλητικό επιτόκιο, καθώς και το κόστος συνεχούς λειτουργίας, καυσίμων και συντήρησης·
- 119) «περιβαλλοντικός φόρος»: ο φόρος του οποίου η ειδική φορολογική βάση έχει σαφώς αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον ή στόχος του οποίου είναι η φορολόγηση ορισμένων δραστηριοτήτων, αγαθών ή υπηρεσιών, ώστε να μπορεί να περιλαμβάνεται το σχετικό περιβαλλοντικό κόστος στην τιμή τους και/ή ώστε οι παραγωγοί και οι καταναλωτές να προσανατολίζονται σε δραστηριότητες που σέβονται περισσότερο το περιβάλλον·
- 120) «ενωσιακό ελάχιστο φορολογικό επίπεδο»: το ελάχιστο επίπεδο φορολόγησης που προβλέπεται στη νομοθεσία της Ένωσης για τα ενεργειακά προϊόντα και την ηλεκτρική ενέργεια ως ενωσιακό ελάχιστο φορολογικό επίπεδο νοείται το ελάχιστο επίπεδο φορολογίας που προβλέπεται στο παράρτημα I της οδηγίας 2003/96/EK του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας ⁽²⁾·

⁽¹⁾ COM(2012) 595 της 17.10.2012.⁽²⁾ EE L 283 της 31.10.2003, σ. 51.

▼ B

- 121) «μολυσμένος χώρος»: ο χώρος στον οποίο έχει διαπιστωθεί η παρουσία, λόγω ανθρώπινης παρέμβασης, επικίνδυνων ουσιών σε επίπεδο που θεωρείται ότι συνιστά σημαντικό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον, λαμβανομένης υπόψη της τρέχουσας και εγκεκριμένης μελλοντικής χρήσης της έκτασης γης·
- 122) αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»: η αρχή σύμφωνα με την οποία οι δαπάνες για την καταπολέμηση της ρύπανσης πρέπει να καταλογίζονται στους ρυπαίνοντες που τις προκαλούν·
- 123) «ρύπανση»: η ζημία που προκαλείται από τον ρυπαίνοντα μέσω της άμεσης ή έμμεσης πρόκλησης ζημίας του περιβάλλοντος ή μέσω της δημιουργίας των συνθηκών που οδηγούν στην εν λόγω ζημία του φυσικού περιβάλλοντος ή των φυσικών πόρων·
- 124) «αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης»: σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης που ανταποκρίνεται στον ορισμό του αποδοτικού συστήματος τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, όπως διατυπώνεται στο άρθρο 2 σημεία 41 και 42 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ. Ο ορισμός περιλαμβάνει τις μονάδες παραγωγής θέρμανσης/ψύξης και το δίκτυο (συμπεριλαμβανομένων σχετικών εγκαταστάσεων) που απαιτείται για τη διανομή της θέρμανσης/ψύξης από τις μονάδες παραγωγής στις εγκαταστάσεις του καταναλωτή·
- 125) «ρυπαίνων»: εκείνος που προκαλεί άμεσα ή έμμεσα ζημίες στο περιβάλλον ή δημιουργεί συνθήκες που οδηγούν στις ζημίες αυτές·
- 126) «επαναχρησιμοποίηση»: κάθε εργασία με την οποία προϊόντα ή συστατικά στοιχεία που δεν είναι απόβλητα χρησιμοποιούνται εκ νέου για τον σκοπό για τον οποίο σχεδιάστηκαν·
- 127) «προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση»: κάθε εργασία ανάκτησης που συνιστά έλεγχο, καθαρισμό ή επισκευή, με την οποία προϊόντα ή συστατικά στοιχεία προϊόντων που αποτελούν πλέον απόβλητα προετοιμάζονται προκειμένου να επαναχρησιμοποιηθούν χωρίς άλλη προεπεξεργασία·
- 128) «ανακύκλωση»: οιαδήποτε εργασία ανάκτησης με την οποία τα απόβλητα μετατρέπονται εκ νέου σε προϊόντα, υλικά ή ουσίες που προορίζονται είτε να εξυπηρετήσουν και πάλι τον αρχικό τους σκοπό είτε άλλους σκοπούς. Περιλαμβάνει την επανεπεξεργασία οργανικών υλικών αλλά όχι την ανάκτηση ενέργειας και την επανεπεξεργασία σε υλικά που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ως καύσιμα ή σε εργασίες επίχωσης·
- 129) «σύγχρονη τεχνολογία»: μια διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας η επαναχρησιμοποίηση ενός αποβλήτου για την παραγωγή τελικού προϊόντος είναι οικονομικά συμφέρουσα και αποτελεί συνήθη πρακτική. Όπου χρειάζεται, η έννοια της «σύγχρονης τεχνολογίας» πρέπει να ερμηνεύεται στο πλαίσιο τεχνολογίας ενωσιακού επιπέδου και της εσωτερικής αγοράς·
- 130) «ενεργειακή υποδομή»: κάθε υλικός εξοπλισμός ή εγκατάσταση που βρίσκεται στο έδαφος της Ένωσης ή συνδέει την Ένωση με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες και εμπίπτει στις ακόλουθες κατηγορίες:
- α) αναφορικά με την ηλεκτρική ενέργεια:
- i) υποδομή για μεταφορά, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 3 της οδηγίας 2009/72/ΕΚ, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ⁽¹⁾·

(¹) EE L 211 της 14.8.2009, σ. 55.

▼ B

- ii) υποδομή για διανομή, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 5 της οδηγίας 2009/72/EK
  - iii) εγκαταστάσεις αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας: εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για τη μόνιμη ή προσωρινή αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας σε υπέργειες ή υπόγειες υποδομές ή γεωλογικούς χώρους, με την προϋπόθεση ότι συνδέονται άμεσα με γραμμές μεταφοράς υψηλής τάσης που έχουν σχεδιαστεί για τάση 110 kV ή ανώτερη·
  - iv) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που είναι ουσιώδης για την ορθή, ασφαλή και αποδοτική λειτουργία των συστημάτων που ορίζονται στα σημεία i) έως iii), συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων προστασίας, παρακολούθησης και ελέγχου σε όλα τα επίπεδα τάσης και τους υποσταθμούς· και
  - v) «έξυπνα δίκτυα μεταφοράς»: κάθε εξοπλισμός, γραμμή, καλώδιο ή εγκατάσταση μεταφοράς και διανομής χαμηλής και μέσης τάσης που αποσκοπεί στην αμφίδρομη ψηφιακή επικοινωνία, τη διαδραστική και έξυπνη παρακολούθηση και διαχείριση της ηλεκτροπαραγωγής σε πραγματικό χρόνο ή σχεδόν σε πραγματικό χρόνο, τη μεταφορά, διανομή και κατανάλωση σε ένα δίκτυο ηλεκτρισμού με στόχο την ανάπτυξη ενός δικτύου που θα ενοποιεί αποτελεσματικά τη συμπεριφορά και τις ενέργειες όλων των συνδεδεμένων σε αυτό χρηστών —εταιρειών ηλεκτροπαραγωγής, καταναλωτών και όσων έχουν και τις δύο ιδιότητες— για να δημιουργηθεί οικονομικά αποδοτικό και βιώσιμο σύστημα ηλεκτρισμού που θα χαρακτηρίζεται από μικρές απώλειες, υψηλή ποιότητα, ασφάλεια του εφοδιασμού και προστασία·
- β) αναφορικά με το αέριο:
- i) αγωγοί μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου και βιοαερίου που αποτελούν τμήματα ενός δικτύου, πλην των αγωγών υψηλής πίεσης που χρησιμοποιούνται στην ανάντη διανομή φυσικού αερίου·
  - ii) υπόγειοι χώροι αποθήκευσης που είναι συνδεδεμένοι με τους αγωγούς αερίου υψηλής πίεσης που αναφέρονται στο σημείο i)·
  - iii) χώροι παραλαβής, αποθήκευσης και επαναεριοποίησης ή αποσυμπίεσης υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ) ή συμπιεσμένου φυσικού αερίου (ΣΦΑ)· και
  - iv) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που είναι ουσιώδης για την ορθή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος ή για τη δυνατότητα αμφίδρομης ροής, περιλαμβανομένων των σταθμών συμπίεσης·
- γ) αναφορικά με το πετρέλαιο:
- i) αγωγοί μεταφοράς αργού πετρελαίου·
  - ii) σταθμοί άντλησης και εγκαταστάσεις αποθήκευσης που είναι απαραίτητοι για τη λειτουργία αγωγών αργού πετρελαίου· και

▼ B

iii) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που είναι ουσιώδης για την ορθή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία του εν λόγω συστήματος, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων προστασίας, παρακολούθησης και ελέγχου και των διατάξεων αντίστροφης ροής·

δ) αναφορικά με το CO₂: δίκτυα αγωγών, μεταξύ άλλων συνδεδεμένων με σταθμούς ανύψωσης της πίεσης, για τη μεταφορά CO₂ σε χώρους αποθήκευσης, με σκοπό την εισαγωγή CO₂ σε κατάλληλους υπόγειους γεωλογικούς σχηματισμούς για τη μόνιμη αποθήκευσή του·

- 131) «νομοθεσία για την εσωτερική αγορά ενέργειας»: περιλαμβάνει την οδηγία 2009/72/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, την οδηγία 2009/73/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου⁽¹⁾, τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 713/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για την ίδρυση Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας⁽²⁾, τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 714/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους όρους πρόσβασης στο δίκτυο για τις διασυνοριακές ανταλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας⁽³⁾, και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου⁽⁴⁾, ή οποιαδήποτε μεταγενέστερη νομοθεσία για την αντικατάσταση εξ ολοκλήρου ή εν μέρει των πράξεων αυτών·

Ορισμοί που ισχύουν για τις κοινωνικές ενισχύσεις για μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών

- 132) «συνήθης κατοικία»: ο τόπος στον οποίο ένα φυσικό πρόσωπο διαμένει τουλάχιστον 185 ημέρες ανά ημερολογιακό έτος, λόγω προσωπικών και επαγγελματικών δεσμών. Στην περίπτωση ενός ατόμου του οποίου οι επαγγελματικοί δεσμοί βρίσκονται σε τόπο άλλον από τον τόπο των προσωπικών του δεσμών και το οποίο διαμένει σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη, ως τόπος συνήθους κατοικίας νοείται ο τόπος των προσωπικών του δεσμών υπό την προϋπόθεση ότι επιστρέφει εκεί τακτικά. Όταν ένα άτομο διαμένει σε ένα κράτος μέλος για την εκτέλεση αποστολής ορισμένης διάρκειας, ως τόπος κατοικίας του εξακολουθεί να θεωρείται ο τόπος των προσωπικών του δεσμών, ανεξαρτήτως εάν επιστρέφει εκεί κατά τη διάρκεια αυτής της δραστηριότητας. Η φοίτηση σε πανεπιστήμιο ή σε σχολείο άλλου κράτους μέλους δεν αποτελεί μεταφορά της συνήθους κατοικίας. Εναλλακτικά, η «συνήθης κατοικία» έχει την έννοια που της αποδίδεται στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών·

Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις για υποδομές ευρυζωνικών δικτύων

- 133) «βασικό εύρος ζώνης» ή «βασικά ευρυζωνικά δίκτυα»: δίκτυα που παρέχουν βασικές λειτουργίες και βασίζονται σε τεχνολογικές πλατφόρμες, όπως οι ασύμμετρες ψηφιακές συνδρομητικές γραμμές (μέχρι σύνδεση δικτύων ADSL2+), τα μη ενισχυμένα καλώδια (π.χ. DOCSIS 2.0), τα κινητά δίκτυα τρίτης γενεάς (UMTS) και τα δορυφορικά συστήματα·
- 134) «έργα πολιτικού μηχανικού σχετικά με την ευρυζωνικότητα»: τα έργα πολιτικού μηχανικού που είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη ευρυζωνικού δικτύου, όπως η εκσκαφή ενός δρόμου για να μπορέσουν να τοποθετηθούν οι (ευρυζωνικοί) αγωγοί·

⁽¹⁾ ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 94.

⁽²⁾ ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 15.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 36.

▼ B

- 135) «αγωγός»: υπόγεια σωλήνωση που περιέχει καλώδια (οπτικής ίνας, χαλκού ή ομοαξονικά) ευρυζωνικού δικτύου·
- 136) «υλική αποδεσμοποίηση»: η αποδεσμοποίηση που χορηγεί πρόσβαση στη γραμμή πρόσβασης του τελικού καταναλωτή και επιτρέπει στα ίδια συστήματα μετάδοσης των ανταγωνιστών να μεταδίδουν απευθείας από τη γραμμή αυτή·
- 137) «παθητική ευρυζωνική υποδομή»: ευρυζωνικό δίκτυο χωρίς κανένα ενεργό στοιχείο. Κατά κανόνα περιλαμβάνει έργα τεχνικής υποδομής, αγωγούς και σκοτεινές οπτικές ίνες και οδικά κυτία·
- 138) «δίκτυα πρόσβασης επόμενης γενιάς (NGA)»: τα προηγμένα δίκτυα που διαθέτουν τουλάχιστον τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: α) παρέχουν με αξιοπιστία υπηρεσίες σε πολύ υψηλή ταχύτητα ανά συνδρομητή μέσω οπτικής (ή ισοδύναμης τεχνολογίας) οπισθόζευξης αρκετά κοντά στις εγκαταστάσεις του χρήστη για να εξασφαλίζεται η πραγματική παροχή της πολύ υψηλής ταχύτητας· β) υποστηρίζουν πληθώρα προηγμένων ψηφιακών υπηρεσιών, περιλαμβανομένων συγκλινουσών υπηρεσιών που βασίζονται αποκλειστικά στο πρωτόκολλο Ίντερνετ (IP), και γ) έχουν σημαντικά υψηλότερες ταχύτητες αναφόρτωσης (σε σύγκριση με τα βασικά ευρυζωνικά δίκτυα). Στο σημερινό στάδιο ανάπτυξης της αγοράς και τεχνολογικής ανάπτυξης, τα δίκτυα NGA είναι: α) δίκτυα πρόσβασης με οπτικές ίνες (FTTx), β) προηγμένα αναβαθμισμένα καλωδιακά δίκτυα και γ) ορισμένα προηγμένα ασύρματα δίκτυα πρόσβασης ικανά να παρέχουν αξιόπιστες υψηλές ταχύτητες ανά συνδρομητή·
- 139) «χονδρική πρόσβαση»: η πρόσβαση που επιτρέπει σε φορέα εκμετάλλευσης να χρησιμοποιεί τις εγκαταστάσεις άλλου φορέα. Η ευρύτερη δυνατή πρόσβαση που θα παρέχεται μέσω του σχετικού δικτύου περιλαμβάνει, με βάση τις σημερινές τεχνολογικές εξελίξεις, τουλάχιστον τα ακόλουθα προϊόντα πρόσβασης. Για δίκτυα FTTH/FTTB: πρόσβαση σε αγωγό, πρόσβαση σε σκοτεινές οπτικές ίνες, αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και δυοφορρευματική πρόσβαση. Για καλωδιακά δίκτυα: πρόσβαση σε αγωγό και δυοφορρευματική πρόσβαση. Για δίκτυα FTTC: πρόσβαση σε αγωγό, αποδεσμοποίηση υποβρόχου και δυοφορρευματική πρόσβαση. Για παθητική υποδομή δικτύου: πρόσβαση σε αγωγό, πρόσβαση σε σκοτεινές οπτικές ίνες και/ή αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο. Για ευρυζωνικά δίκτυα ADSL: αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο, δυοφορρευματική πρόσβαση. Για κινητά ή ασύρματα δίκτυα: δυοφορρευματική πρόσβαση, κοινοχρησία ιστών κεραιών και πρόσβαση στα δίκτυα οπισθόζευξης. Για δορυφορικές πλατφόρμες: δυοφορρευματική πρόσβαση·

Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς

- 140) «δύσκολα οπτικοακουστικά έργα»: τα έργα που έχουν προσδιοριστεί ως τέτοια από τα κράτη μέλη με βάση προκαθορισμένα κριτήρια κατά τη σύσταση καθεστώτων ενισχύσεων ή τη χορήγηση των ενισχύσεων και μπορούν να περιλαμβάνουν τις ταινίες των οποίων το μοναδικό πρωτότυπο είναι σε γλώσσα κράτους μέλους με περιορισμένη επικράτεια, πληθυσμό και γλωσσική εμβέλεια, καθώς και τις ταινίες μικρού μήκους, την πρώτη ή δεύτερη ταινία ενός σκηνοθέτη, τα ντοκιμαντέρ ή τα χαμηλού προϋπολογισμού ή εν γένει εμπορικά δύσκολα έργα·
- 141) «κατάλογος της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας (EAB) του ΟΟΣΑ»: όλες οι χώρες και τα εδάφη που είναι επιλέξιμα να λαμβάνουν επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια και περιλαμβάνονται στον κατάλογο που καταρτίζει ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)·

▼ B

142) «εύλογο κέρδος»: κέρδος που προσδιορίζεται σε σχέση με το σύνθετο κέρδος για τον οικείο τομέα. Σε κάθε περίπτωση, ποσοστό απόδοσης κεφαλαίου που δεν υπερβαίνει το σχετικό διαπραπείζικό επιτόκιο ανταλλαγής (swap rate) συν 100 μονάδες βάσης θα θεωρείται εύλογο·

Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές

143) «επαγγελματικός αθλητισμός»: η ενασχόληση με τον αθλητισμό με χαρακτήρα αμειβόμενης απασχόλησης ή αμειβόμενης υπηρεσίας, ανεξάρτητα από το αν υπάρχει ή όχι επίσημη σύμβαση εργασίας μεταξύ του επαγγελματία αθλητή και της σχετικής αθλητικής οργάνωσης, όταν η αμοιβή υπερβαίνει το κόστος συμμετοχής και αποτελεί σημαντικό μέρος του εισοδήματος του αθλητή. Η επιστροφή των εξόδων ταξιδιού και διαμονής για τη συμμετοχή στην αθλητική εκδήλωση δεν θεωρείται αμοιβή για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού.

▼ M1

Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις για περιφερειακούς αερολιμένες

144) «αερολιμενικές υποδομές»: οι υποδομές και ο εξοπλισμός για την παροχή αερολιμενικών υπηρεσιών από τον αερολιμένα σε αεροπορικές εταιρείες και στους διάφορους παρόχους υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των διαδρόμων προσγείωσης/απογείωσης, των τερματικών σταθμών, των χώρων στάθμευσης των αεροσκαφών, των διαδρόμων τροχοδρόμησης, των κεντρικών υποδομών υπηρεσιών εδάφους και οιασδήποτε άλλων εγκαταστάσεων που υποστηρίζουν άμεσα τις αερολιμενικές υπηρεσίες, εξαιρουμένων των υποδομών και του εξοπλισμού που απαιτούνται κυρίως για την άσκηση μη αεροναυτικών δραστηριοτήτων·

145) «αεροπορική εταιρεία»: κάθε αεροπορική εταιρεία που διαθέτει έγκυρη άδεια εκμετάλλευσης η οποία έχει εκδοθεί από κράτος μέλος ή από μέλος του Κοινού Ευρωπαϊκού Εναέριου Χώρου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1008/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (¹)·

146) «αερολιμένας»: οντότητα ή ομάδα οντοτήτων που ασκεί την οικονομική δραστηριότητα της παροχής αερολιμενικών υπηρεσιών σε αεροπορικές εταιρείες·

147) «αερολιμενικές υπηρεσίες»: οι υπηρεσίες που παρέχονται σε αεροπορικές εταιρείες από έναν αερολιμένα ή από οποιαδήποτε από τις θυγατρικές του, με σκοπό τη διασφάλιση του χειρισμού των αεροσκαφών, από την προσγείωση έως την απογείωσή τους, των επιβατών και του φορτίου, προκειμένου να είναι σε θέση οι αεροπορικές εταιρείες να παρέχουν υπηρεσίες αεροπορικών μεταφορών, συμπεριλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών εδάφους και της παροχής κεντρικών υποδομών υπηρεσιών εδάφους·

148) «μέση ετήσια επιβατική κίνηση»: αριθμός που καθορίζεται βάσει της εισερχόμενης και εξερχόμενης επιβατικής κίνησης κατά τις δύο χρήσεις που προηγούνται αυτής κατά την οποία χορηγείται η ενίσχυση·

149) «κεντρικές υποδομές υπηρεσιών εδάφους»: οι υποδομές που συνήθως εκτελούνται από τον φορέα διαχείρισης του αερολιμένα και που τίθενται στη διάθεση των διαφόρων φορέων παροχής υπηρεσιών εδάφους που δραστηριοποιούνται στον αερολιμένα έναντι αμοιβής, με εξαίρεση τον εξοπλισμό υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο των φορέων παροχής υπηρεσιών εδάφους·

150) «τρένο μεγάλης ταχύτητας»: τρένο που μπορεί να φθάσει ταχύτητες άνω των 200 km/h·

(¹) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1008/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Σεπτεμβρίου 2008, σχετικά με κοινούς κανόνες εκμετάλλευσης των αεροπορικών γραμμών στην Κοινότητα (ΕΕ L 293 της 31.10.2008, σ. 3).

▼ **M1**

- 151) «υπηρεσίες εδάφους»: οι υπηρεσίες που παρέχονται στους χρήστες αερολιμένα εντός του αερολιμένα, όπως περιγράφονται στο παράρτημα της οδηγίας 96/67/EK του Συμβουλίου ⁽¹⁾.
- 152) «μη αεροναυτικές δραστηριότητες»: οι εμπορικές υπηρεσίες που παρέχονται σε αεροπορικές εταιρείες ή άλλους χρήστες του αερολιμένα, όπως βοηθητικές υπηρεσίες σε επιβάτες, πρακτορεία μεταφορών ή άλλους παρόχους υπηρεσιών, εκμίσθωση γραφείων και καταστημάτων, χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων και ξενοδοχεία.
- 153) «περιφερειακός αερολιμένας»: αερολιμένας με μέση ετήσια επιβατική κίνηση έως 3 εκατομμύρια επιβάτες.

Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις για λιμένες

- 154) «λιμένας»: χερσαία και θαλάσσια έκταση που αποτελείται από έργα υποδομής και εξοπλισμό που επιτρέπουν την υποδοχή πλοίων, τη φόρτωση και εκφόρτωσή τους, την αποθήκευση εμπορευμάτων, την παραλαβή και παράδοση των εν λόγω εμπορευμάτων και την επιβίβαση και αποβίβαση επιβατών, πληρωμάτων και άλλων ατόμων, καθώς και κάθε άλλη υποδομή που χρειάζεται για τους μεταφορείς εντός του λιμένα.
- 155) «θαλάσσιος λιμένας»: λιμένας, κυρίως για την υποδοχή ποντοπόρων πλοίων.
- 156) «λιμένας εσωτερικής ναυσιπλοΐας»: λιμένας μη θαλάσσιος, που χρησιμοποιείται για την υποδοχή πλοίων εσωτερικής ναυσιπλοΐας.
- 157) «λιμενικές υποδομές»: οι υποδομές και εγκαταστάσεις για την παροχή λιμενικών υπηρεσιών που αφορούν τις μεταφορές, παραδείγματος χάριν θέσεων προσόρμισης που χρησιμοποιούνται για την πρόσδεση των πλοίων, κρηπιδότοιχων, αποβαθρών και πλωτών ραμπών σε περιοχές στις οποίες εκδηλώνεται παλίρροια, εσωτερικών λεκανών, επιχώσεων και εγγειοβελτιωτικών έργων, υποδομών για τη συλλογή αποβλήτων πλοίου και καταλοίπων φορτίου.
- 158) «λιμενική υπερδομή»: οι επιφανειακές διευθετήσεις (π.χ. για αποθήκευση), ο σταθερός εξοπλισμός (αποθήκες και θερμαστικοί σταθμοί) καθώς και ο κινητός εξοπλισμός (π.χ. γερανοί) εντός του λιμένα για την παροχή λιμενικών μεταφορικών υπηρεσιών.
- 159) «υποδομή προσπέλασης»: κάθε είδους υποδομή αναγκαία για να εξασφαλίζεται η προσπέλαση και η είσοδος, από ξηράς ή θαλάσσης και ποταμού, των χρηστών προς έναν λιμένα ή εντός λιμένα, παραδείγματος χάρι, οδοί, σιδηροδρομικές γραμμές, διώρυγες και κλεισιάδες.
- 160) «βυθοκόρηση»: η αφαίρεση ιζημάτων από τον πυθμένα της πλωτής οδού προσπέλασης σε λιμένα ή εντός λιμένα.
- 161) «υποδομή εναλλακτικών καυσίμων»: σταθερή, κινητή ή υπεράκτια λιμενική υποδομή που επιτρέπει στον λιμένα τον εφοδιασμό πλοίων με ενεργειακές πηγές όπως ηλεκτρική ενέργεια, υδρογόνο, βιοκαύσιμα, όπως καθορίζονται στο άρθρο 2 στοιχείο θ) της οδηγίας 2009/28/EK, συνθετικά και παραφινικά καύσιμα, φυσικό αέριο, συμπεριλαμβανομένου του βιομεθανίου, σε αέρια μορφή (συμπιεσμένο φυσικό αέριο (CNG)) και σε υγροποιημένη μορφή

⁽¹⁾ Οδηγία 96/67/EK του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1996, σχετικά με την πρόσβαση στην αγορά υπηρεσιών εδάφους στους αερολιμένες της Κοινότητας (EE L 272 της 25.10.1996, σ. 36).

▼ **M1**

(υγροποιημένο φυσικό αέριο (LNG)), καθώς και υγραέριο (LPG), που υποκαθιστούν, τουλάχιστον εν μέρει, πηγές ορυκτού πετρελαίου στον ενεργειακό εφοδιασμό των μεταφορών, και έχουν τη δυνατότητα να συμβάλλουν στην αφαίρεση του άνθρακα και να ενισχύουν την περιβαλλοντική αποδοτικότητα του μεταφορικού τομέα·

- 162) «πλοία»: πλωτές ναυτικές κατασκευές, με ή δίχως κινητήρα, με ένα ή περισσότερα κύτη προορισμένα να κινούνται στο νερό·
- 163) «ποντοπόρα πλοία»: πλοία, εκτός εκείνων που κυκλοφορούν αποκλειστικά ή κυρίως σε εσωτερικές πλωτές οδούς ή σε ύδατα που κείνται εντός ή πλησίον προφυλαγμένων υδάτων·
- 164) «πλοία εσωτερικής ναυσιπλοΐας»: πλοία, που προορίζονται αποκλειστικά ή κυρίως για ναυσιπλοΐα σε εσωτερικές πλωτές οδούς ή σε ύδατα που κείνται εντός ή πλησίον προφυλαγμένων υδάτων·
- 165) «υποδομή για τη συλλογή αποβλήτων πλοίου και καταλοίπων φορτίου»: σταθερές, πλωτές ή κινητές λιμενικές εγκαταστάσεις ικανές να δέχονται απόβλητα πλοίων ή κατάλοιπα φορτίου, κατά τα οριζόμενα στην οδηγία 2000/59/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.

▼ **B***Άρθρο 3***Προϋποθέσεις απαλλαγής**

Τα καθεστώτα ενισχύσεων, οι μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει των καθεστώτων ενισχύσεων και οι ad hoc ενισχύσεις συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 ή 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον οι ενισχύσεις αυτές πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του κεφαλαίου I του παρόντος κανονισμού, καθώς και τις ειδικές προϋποθέσεις για την αντίστοιχη κατηγορία ενισχύσεων που προβλέπονται στο κεφάλαιο III του παρόντος κανονισμού.

*Άρθρο 4***Όρια κοινοποίησης**

1. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που υπερβαίνουν τα ακόλουθα όρια:
- α) για τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις: το «προσαρμοσμένο ποσό της ενίσχυσης», που υπολογίζεται σύμφωνα με τον μηχανισμό που διευκρινίζεται στο άρθρο 2 σημείο 20, προκειμένου για επένδυση με επιλέξιμες δαπάνες ύψους 100 εκατ. ευρώ·
- β) για τις περιφερειακές ενισχύσεις αστικής ανάπτυξης, 20 εκατ. ευρώ, όπως ορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3·
- γ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις προς ΜΜΕ: 7,5 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό έργο·
- δ) για τις ενισχύσεις για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε ΜΜΕ: 2 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά έργο·
- ε) για τις ενισχύσεις προς ΜΜΕ για συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις: 2 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση, ανά έτος·
- στ) για τις ενισχύσεις προς ΜΜΕ για την κάλυψη των δαπανών συνεργασίας που οφείλονται στη συμμετοχή τους σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας: 2 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά έργο·

⁽¹⁾ Οδηγία 2000/59/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, σχετικά με τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής αποβλήτων πλοίου και καταλοίπων φορτίου (ΕΕ L 332 της 28.12.2000, σ. 81).

▼B

- ζ) για τις ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου: 15 εκατ. ευρώ ανά επιλέξιμη επιχείρηση, όπως προβλέπεται στο άρθρο 21 παράγραφος 9·
- η) για τις ενισχύσεις προς νεοσύστατες επιχειρήσεις: τα ποσά που ορίζονται ανά επιχείρηση στο άρθρο 22 παράγραφοι 3, 4 και 5·
- θ) για τις ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη:
- i) εάν το έργο αφορά κυρίως βασική έρευνα: 40 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά έργο. Τούτο ισχύει όταν περισσότερο από το ήμισυ των επιλέξιμων δαπανών του έργου συνδέεται με δραστηριότητες που εμπίπτουν στην κατηγορία της βασικής έρευνας·
  - ii) εάν το έργο αφορά κυρίως βιομηχανική έρευνα: 20 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά έργο. Τούτο ισχύει όταν περισσότερο από το ήμισυ των επιλέξιμων δαπανών του έργου συνδέεται με δραστηριότητες που εμπίπτουν στην κατηγορία της βιομηχανικής έρευνας ή στις κατηγορίες της βιομηχανικής έρευνας από κοινού·
  - iii) εάν το έργο αφορά κυρίως πειραματική ανάπτυξη: 15 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά έργο. Τούτο ισχύει όταν περισσότερο από το ήμισυ των επιλέξιμων δαπανών του έργου συνδέεται με δραστηριότητες που εμπίπτουν στην κατηγορία της πειραματικής ανάπτυξης·
  - iv) εάν το έργο είναι έργο Eureka ή υλοποιείται από κοινή επιχείρηση που έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 185 ή του άρθρου 187 της Συνθήκης, τα ποσά που αναφέρονται στα σημεία i) έως iii) διπλασιάζονται·
  - v) εάν οι ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης χορηγούνται υπό μορφή επιστρεπτέων προκαταβολών οι οποίες, ελλείψει αποδεκτής μεθόδου για τον υπολογισμό του αντίστοιχου ακαθάριστου ισοδυνάμου επιχορήγησης, εκφράζονται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών και το μέτρο προβλέπει ότι σε περίπτωση επιτυχούς έκβασης του έργου, όπως προσδιορίζεται βάσει εύλογων και συνετών υποθέσεων, οι προκαταβολές θα επιστρέφονται με επιτόκιο τουλάχιστον ίσο προς το προεξοφλητικό επιτόκιο που ίσχυε κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, τα ποσά που αναφέρονται στα σημεία i) έως iv) αυξάνονται κατά 50 %·
  - vi) ενισχύσεις για μελέτες σκοπιμότητας κατά την προετοιμασία ερευνητικών δραστηριοτήτων: 7,5 εκατ. ευρώ ανά μελέτη·
- i) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για ερευνητικές υποδομές: 20 εκατ. ευρώ ανά υποδομή·
- ια) για τις ενισχύσεις για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας: 7,5 εκατ. ευρώ ανά συνεργατικό σχηματισμό·
- ιβ) ενισχύσεις καινοτομίας για MME: 5 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά έργο·
- ιγ) για τις ενισχύσεις για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία: 7,5 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά έργο·

▼ B

- ιδ) για τις ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση: 2 εκατ. ευρώ ανά έργο επαγγελματικής κατάρτισης·
- ιε) για τις ενισχύσεις για την πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση: 5 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση, ανά έτος·
- ιστ) για τις ενισχύσεις για την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία υπό μορφή επιδότησης μισθού: 10 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση, ανά έτος·
- ιζ) για τις ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των πρόσθετων δαπανών που συνεπάγεται η απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία: 10 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση, ανά έτος·
- ιη) για τις ενισχύσεις αντιστάθμισης των δαπανών της υποστήριξης που παρέχεται σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση: 5 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση, ανά έτος·
- ιθ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, εξαιρουμένων των επενδυτικών ενισχύσεων για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων και των ενισχύσεων για το σκέλος του δικτύου διανομής της εγκατάστασης ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης: 15 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό έργο·
- κ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης: 10 εκατ. ευρώ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 39 παράγραφος 5·
- κα) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων: 20 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό έργο·
- κβ) για τις ενισχύσεις λειτουργίας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και για τις ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας: 15 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά έργο. Όταν η ενίσχυση χορηγείται βάσει ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών σύμφωνα με το άρθρο 42: 150 εκατ. ευρώ ετησίως, λαμβανομένου υπόψη του συνδυασμένου προϋπολογισμού όλων των καθεστώτων που εμπίπτουν στο άρθρο 42·
- κγ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για το δίκτυο διανομής τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης: 20 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό έργο·
- κδ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για ενεργειακές υποδομές: 50 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό έργο·
- κε) για τις ενισχύσεις για ευρυζωνικές υποδομές: συνολικές δαπάνες 70 εκατ. ευρώ ανά έργο·

▼ M1

- κστ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς: 150 εκατ. ευρώ ανά έργο· ενισχύσεις λειτουργίας για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς: 75 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση ετησίως·

▼ B

- κζ) για τα καθεστώτα ενισχύσεων για οπτικοακουστικά έργα: 50 εκατ. ευρώ ανά καθεστώς ετησίως·

▼ M1

- κη) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές: 30 εκατ. ευρώ ή το συνολικό κόστος που υπερβαίνει τα 100 εκατ. ευρώ ανά έργο· ενισχύσεις λειτουργίας για αθλητικές υποδομές: 2 εκατ. ευρώ ανά υποδομή ετησίως·

▼ B

κθ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για τοπικές υποδομές: 10 εκατ. ευρώ ή το συνολικό κόστος που υπερβαίνει τα 20 εκατ. ευρώ για την ίδια υποδομή·

▼ M1

λ) για τις ενισχύσεις για περιφερειακούς αερολιμένες: η ένταση της ενίσχυσης και τα ποσά της ενίσχυσης που καθορίζονται στο άρθρο 56α·

λα) για τις ενισχύσεις για θαλάσσιους λιμένες: επιλέξιμες δαπάνες ύψους 130 εκατ. ευρώ ανά έργο [ή 150 εκατ. ευρώ ανά έργο σε θαλάσσιο λιμένα που περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα εργασίας διαδρόμου του κεντρικού δικτύου όπως ορίζεται στο άρθρο 47 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾]· όσον αφορά τη βυθοκόρηση, ως έργο νοείται η πραγματοποίηση όλων των δραστηριοτήτων βυθοκόρησης σε ένα ημερολογιακό έτος· και

λβ) για τις ενισχύσεις για λιμένες εσωτερικής ναυσιπλοΐας: επιλέξιμες δαπάνες ύψους 40 εκατ. ευρώ ανά έργο (ή 50 εκατ. ευρώ ανά έργο σε λιμένα εσωτερικής ναυσιπλοΐας που περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα εργασίας διαδρόμου του κεντρικού δικτύου όπως ορίζεται στο άρθρο 47 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013)· όσον αφορά τη βυθοκόρηση, ως έργο νοείται η πραγματοποίηση όλων των δραστηριοτήτων βυθοκόρησης σε ένα ημερολογιακό έτος.

▼ B

2. Τα όρια που καθορίζονται ή αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν επιτρέπεται να καταστρατηγούνται με τον τεχνητό διαχωρισμό των καθεστώτων ενισχύσεων ή των έργων ενίσχυσης.

*Άρθρο 5***Διαφάνεια των ενισχύσεων**

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται μόνο στις ενισχύσεις ως προς τις οποίες είναι δυνατόν να υπολογιστεί εκ των προτέρων με ακρίβεια το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης χωρίς να είναι αναγκαία εκτίμηση κινδύνου («διαφανείς ενισχύσεις»).

2. Οι ακόλουθες κατηγορίες ενισχύσεων θεωρείται ότι χαρακτηρίζονται από διαφάνεια:

α) ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις επιτοκίου·

β) ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε δάνεια, όταν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης υπολογίστηκε βάσει του επιτοκίου αναφοράς που ίσχυε στην αγορά τη στιγμή της χορήγησης·

γ) ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε εγγυήσεις:

i) όταν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί με βάση τις προμήθειες ασφαλούς λιμένα που καθορίζονται σε ανακοίνωση της Επιτροπής· ή

ii) εάν πριν από την εφαρμογή του μέτρου, η μέθοδος για τον υπολογισμό του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης της εγγύησης έχει γίνει δεκτή με βάση την ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, περί των προσανατολισμών της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 661/2010/ΕΕ (ΕΕ L 348 της 20.12.2013, σ. 1).

▼ B

στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή εγγυήσεων⁽¹⁾ ή οποιαδήποτε άλλη ανακοίνωση που τη διαδέχθηκε, μετά την κοινοποίηση της εν λόγω μεθόδου στην Επιτροπή δυνάμει κανονισμού που έχει εκδώσει η Επιτροπή στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων και που εφαρμόζοταν τη στιγμή εκείνη, και εφόσον η μέθοδος αυτή αναφέρει ρητά τα είδη εγγυήσεων και το είδος των υποκείμενων πράξεων στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού·

- δ) ενισχύσεις με τη μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, όταν το μέτρο προβλέπει ανώτατο όριο με το οποίο διασφαλίζεται ότι δεν γίνεται υπέρβαση του ισχύοντος ορίου·
- β) ενισχύσεις για περιφερειακή αστική ανάπτυξη, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 16·
- γ) ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 21·
- δ) ενισχύσεις για νεοσύστατες επιχειρήσεις, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 22·
- ε) ενισχύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 39·
- στ) ενισχύσεις με τη μορφή πριμοδοτήσεων επιπλέον της τιμής της αγοράς, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 42·
- ζ) ενισχύσεις υπό μορφή επιστρεπτέων προκαταβολών, εφόσον το συνολικό ονομαστικό ποσό της επιστρεπτέας προκαταβολής δεν υπερβαίνει τα ισχύοντα όρια βάσει του παρόντος κανονισμού ή εφόσον, πριν από την εφαρμογή του μέτρου, η μέθοδος υπολογισμού του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης της επιστρεπτέας προκαταβολής έγινε δεκτή μετά την κοινοποίησή της στην Επιτροπή·

▼ M1

- ια) ενισχύσεις υπό μορφή πώλησης ή μίσθωσης ενσώματων στοιχείων ενεργητικού κάτω της τιμής της αγοράς εάν η αξία καθορίζεται είτε με αξιολόγηση ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα πριν από τη συναλλαγή είτε με παραπομπή σε δημοσιοποιημένο, τακτικά επικαιροποιημένο και γενικά αποδεκτό δείκτη αναφοράς.

▼ B*Άρθρο 6***Χαρακτήρας κινήτρου**

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται μόνο σε ενισχύσεις που έχουν χαρακτήρα κινήτρου.
2. Θεωρείται ότι οι ενισχύσεις έχουν χαρακτήρα κινήτρου, εάν ο δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση ενίσχυσης στο οικείο κράτος μέλος πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα. Η αίτηση για τη χορήγηση ενίσχυσης περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

⁽¹⁾ EE C 155 της 20.6.2008, σ. 10.

▼ B

- α) την ονομασία και το μέγεθος της επιχείρησης·
- β) περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των ημερομηνιών έναρξης και λήξης·
- γ) τον τόπο εκτέλεσης του έργου·
- δ) κατάλογο των δαπανών του έργου·
- ε) είδος ενίσχυσης (επιχορήγηση, δάνειο, εγγύηση, επιστρεπτέα προκαταβολή, εισφορά κεφαλαίου ή άλλο) και ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που απαιτείται για το έργο.

3. Οι ad hoc ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου, εάν το κράτος μέλος, εκτός του ότι έχει μεριμνήσει για την τήρηση του όρου της παραγράφου 2, έχει επίσης ελέγξει, πριν χορηγήσει τη σχετική ενίσχυση, ότι τα έγγραφα που συνέταξε ο δικαιούχος αποδεικνύουν ότι η ενίσχυση θα έχει ένα ή περισσότερα από τα εξής αποτελέσματα:

- α) στην περίπτωση των περιφερειακών επενδυτικών ενισχύσεων: υλοποίηση ενός έργου το οποίο δεν θα είχε υλοποιηθεί στη συγκεκριμένη περιοχή ή δεν θα ήταν επαρκώς αποδοτικό για τον δικαιούχο, εάν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση·
- β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, ότι υπάρχει:
  - ουσιώδης αύξηση του αντικειμένου του έργου/της δραστηριότητας ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης· ή
  - ουσιώδης αύξηση του συνολικού ποσού που δαπανά ο δικαιούχος για το έργο/τη δραστηριότητα ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης· ή
  - ουσιώδης αύξηση της ταχύτητας ολοκλήρωσης του συγκεκριμένου έργου/δραστηριότητας.

4. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 2 και 3, τα μέτρα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου εάν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) με το μέτρο παρέχεται δικαίωμα για ενισχύσεις βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και χωρίς περαιτέρω άσκηση διακριτικής ευχέρειας από την πλευρά του κράτους· και
- β) το μέτρο εγκρίθηκε και τέθηκε σε ισχύ προτού αρχίσουν οι εργασίες για το ενισχύσιμο έργο ή δραστηριότητα, με εξαίρεση την περίπτωση διάδοχων φορολογικών καθεστώτων, εφόσον η δραστηριότητα είχε ήδη καλυφθεί από τα προηγούμενα καθεστώτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων.

5. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 2, 3 και 4, οι ακόλουθες κατηγορίες ενισχύσεων δεν απαιτείται να έχουν ή θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου:

▼ M1

- α) περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας και περιφερειακές ενισχύσεις αστικής ανάπτυξης, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 15 και 16·

▼ B

- β) ενισχύσεις για την πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 21 και 22·
- γ) ενισχύσεις για την πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση με τη μορφή επιδότησης μισθού και ενισχύσεις για την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία με τη μορφή επιδότησης μισθού, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 32 και 33 αντίστοιχα·

▼ M1

- δ) ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των πρόσθετων δαπανών που συνεπάγεται η απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία και ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των δαπανών της παρεχόμενης βοήθειας σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 34 και 35·

▼ B

- ε) ενισχύσεις με τη μορφή μειώσεων περιβαλλοντικών φόρων δυνάμει της οδηγίας 2003/96/EK, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 44 του παρόντος κανονισμού·
- στ) ενισχύσεις για επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 50·
- ζ) ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα για τη μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 51·
- η) ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 53.

*Άρθρο 7***Ένταση της ενίσχυσης και επιλέξιμες δαπάνες**

1. Για τον υπολογισμό της έντασης των ενισχύσεων και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων. Οι επιλέξιμες δαπάνες τεκμηριώνονται εγγράφως με σαφή, συγκεκριμένο και επικαιροποιημένο τρόπο.

▼ M1

Το ποσό των επιλέξιμων δαπανών μπορεί να υπολογίζεται σύμφωνα με τις απλουστευμένες επιλογές κόστους που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, υπό την προϋπόθεση ότι η πράξη χρηματοδοτείται τουλάχιστον εν μέρει μέσω ταμείου της Ένωσης που επιτρέπει τη χρήση αυτών των απλουστευμένων επιλογών κόστους και ότι η κατηγορία δαπανών είναι επιλέξιμη σύμφωνα με τη σχετική διάταξη εξαίρεσης.

▼ B

2. Εφόσον η ενίσχυση χορηγείται με μορφή άλλη εκτός από επιχορήγηση, το ποσό της ενίσχυσης είναι το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης.

3. ► **M1** Οι οφειλόμενες για το μέλλον ενισχύσεις, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων που καταβάλλονται σε περισσότερες δόσεις, ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. ◀ Οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την αναγωγή είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.

▼ M1

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

▼B

5. Εάν οι ενισχύσεις χορηγούνται με τη μορφή επιστρεπτέων προκαταβολών οι οποίες, ελλείψει αποδεκτής μεθόδου για τον υπολογισμό του αντίστοιχου ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης, εκφράζονται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών και το μέτρο προβλέπει ότι σε περίπτωση επιτυχούς έκβασης του έργου, όπως προσδιορίζεται βάσει εύλογων και συνετών υποθέσεων, οι προκαταβολές θα επιστρέφονται με επιτόκιο τουλάχιστον ίσο προς το προεξοφλητικό επιτόκιο που ίσχυε κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που καθορίζονται στο κεφάλαιο III μπορούν να αυξηθούν κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες.

6. Εάν οι περιφερειακές ενισχύσεις χορηγούνται υπό μορφή επιστρεπτέων προκαταβολών, δεν επιτρέπεται η αύξηση της μέγιστης έντασης ενίσχυσης που καθορίζεται σε χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων που ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.

*Άρθρο 8***Σώρευση**

1. Για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης του άρθρου 4 και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης του κεφαλαίου III, λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται στην ενισχυόμενη δραστηριότητα, στο ενισχυόμενο έργο ή στην επιχείρηση.

2. Όταν ενωσιακή χρηματοδότηση που υπόκειται σε κεντρική διαχείριση από τα θεσμικά όργανα, τους οργανισμούς, τις κοινές επιχειρήσεις ή άλλους φορείς της Ένωσης και δεν τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των κρατών μελών συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης, λαμβάνονται υπόψη μόνο οι κρατικές ενισχύσεις, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζουν οι ισχύοντες κανόνες της ενωσιακής νομοθεσίας.

3. Οι ενισχύσεις με προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες που απαλλάσσονται βάσει του παρόντος κανονισμού μπορούν να σωρευθούν:

α) με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εφόσον τα εν λόγω μέτρα αφορούν διαφορετικές προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες·

β) με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, όσον αφορά τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, μόνον αν η σώρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζονται στην ενίσχυση αυτή δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

4. Οι ενισχύσεις χωρίς προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες που απαλλάσσονται βάσει των άρθρων 21, 22 και 23 του παρόντος κανονισμού μπορούν να σωρευθούν με οποιαδήποτε άλλη κρατική ενίσχυση με προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες. Οι ενισχύσεις χωρίς προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις χωρίς προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες, μέχρι το υψηλότερο σχετικό όριο συνολικής χρηματοδότησης που καθορίζεται με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης από τον παρόντα ή άλλο κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

▼B

5. Οι κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του παρόντος κανονισμού δεν σωρεύονται με οποιεσδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται στο κεφάλαιο III του παρόντος κανονισμού.

6. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 3 στοιχείο β), οι ενισχύσεις υπέρ εργαζομένων με αναπηρία, που προβλέπονται στα άρθρα 33 και 34, μπορούν να σωρευθούν με άλλες ενισχύσεις που απαλλάσσονται βάσει του παρόντος κανονισμού και αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες πάνω από το υψηλότερο ισχύον όριο βάσει του παρόντος κανονισμού, εφόσον η σώρευση αυτή δεν οδηγεί σε ένταση ενίσχυσης μεγαλύτερη από το 100 % των σχετικών δαπανών για όλη την περίοδο κατά την οποία απασχολούνται οι εν λόγω εργαζόμενοι.

▼M1

7. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 1 έως 6, για τον καθορισμό της τήρησης των ανώτατων ορίων που ισχύουν για τις περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, όπως ορίζεται στο άρθρο 15 παράγραφος 4, λαμβάνονται υπόψη μόνον οι περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας σε εξόχως απόκεντρες περιοχές που υλοποιούνται δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

▼B*Άρθρο 9***Δημοσίευση και πληροφορίες**

1. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μεριμνά ώστε να δημοσιεύονται σε εμπεριστατωμένο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο:

- α) οι συνοπτικές πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 11 με το τυποποιημένο μορφότυπο που ορίζεται στο παράρτημα II ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση σε αυτές·
- β) το πλήρες κείμενο κάθε μέτρου ενίσχυσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 11, ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο·
- γ) οι πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα III για κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 500 000 ευρώ.

Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται για έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο αναρτώνται στον δικτυακό τόπο του κράτους μέλους στο οποίο έχει την έδρα της η αρμόδια διαχειριστική αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Εναλλακτικά, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη μπορούν επίσης να αποφασίσουν ότι καθένα από αυτά θα παρέχει τις πληροφορίες που αφορούν τα μέτρα ενίσχυσης εντός της επικράτειάς του στον αντίστοιχο δικτυακό τόπο.

2. Για τα καθεστάτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων και για τα καθεστάτα που υπάγονται στα άρθρα 16 και 21 ⁽¹⁾, οι όροι που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) του παρόντος άρθρου θεωρείται ότι πληρούνται, εάν τα κράτη μέλη δημοσιεύουν τις απαιτούμενες πληροφορίες για τα ποσά των μεμονωμένων ενισχύσεων στις εξής κλίμακες (σε εκατ. ευρώ):

⁽¹⁾ Για τα καθεστάτα βάσει των άρθρων 16 και 21 του παρόντος κανονισμού, η απαίτηση δημοσίευσης πληροφοριών για κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που υπερβαίνει τα 500 000 ευρώ μπορεί να αρθεί όσον αφορά τις ΜΜΕ που δεν έχουν πραγματοποιήσει καμία εμπορική πώληση σε οποιαδήποτε αγορά.

▼ B

0,5-1·

1-2·

2-5·

5-10·

10-30· και

30 και άνω.

3. Για τα καθεστάτα ενίσχυσης βάσει του άρθρου 51 του παρόντος κανονισμού, οι υποχρεώσεις δημοσίευσης που ορίζονται στο παρόν άρθρο δεν εφαρμόζονται στους τελικούς καταναλωτές.

4. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) του παρόντος άρθρου οργανώνονται και είναι προσβάσιμες με τυποποιημένο τρόπο, όπως περιγράφεται στο παράρτημα III, και επιτρέπουν λειτουργίες αποτελεσματικής αναζήτησης και λήψης αρχείων. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δημοσιεύονται εντός 6 μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης ή, για τις ενισχύσεις με τη μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, εντός 1 έτους από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής φορολογικής δήλωσης και παραμένουν διαθέσιμες για τουλάχιστον 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.

5. Η Επιτροπή δημοσιεύει στον δικτυακό τόπο της:

α) τους συνδέσμους προς τους δικτυακούς τόπους για τις κρατικές ενισχύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου·

β) τις συνοπτικές πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 11.

6. Τα κράτη μέλη συμμορφώνονται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου το αργότερο εντός δύο ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

*Άρθρο 10***Ανάκληση του ευεργετήματος της απαλλαγής κατά κατηγορία**

Εάν ένα κράτος μέλος χορηγήσει ενίσχυση που, κατά την άποψή του, απαλλάσσεται από την υποχρέωση κοινοποίησης δυνάμει του παρόντος κανονισμού, χωρίς να πληρούνται οι προϋποθέσεις των κεφαλαίων I έως III, η Επιτροπή μπορεί, αφού δώσει στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος τη δυνατότητα να παρουσιάσει τις απόψεις του, να εκδώσει απόφαση με την οποία θα ορίζεται ότι όλα ή ορισμένα από τα μελλοντικά μέτρα ενίσχυσης που θεσπίζονται από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, τα οποία, σε αντίθετη περίπτωση, θα ικανοποιούσαν τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού, πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Τα μέτρα που υπόκεινται σε υποχρέωση κοινοποίησης μπορούν να περιοριστούν στα μέτρα χορήγησης ορισμένων τύπων ενισχύσεων ή υπέρ ορισμένων δικαιούχων ή σε μέτρα ενίσχυσης που θεσπίζονται από ορισμένες αρχές του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.

▼ **B***Άρθρο 11***Υποβολή εκθέσεων**

Τα κράτη μέλη, ή εναλλακτικά, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται για έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, το κράτος μέλος στο οποίο έχει την έδρα της η διαχειριστική αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, διαβιβάζουν στην Επιτροπή:

- α) μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος κοινοποίησης της Επιτροπής, τις συνοπτικές πληροφορίες για κάθε μέτρο ενίσχυσης που τυγχάνει απαλλαγής δυνάμει του παρόντος κανονισμού, με το τυποποιημένο μορφότυπο που ορίζεται στο παράρτημα II, καθώς και σύνδεσμο που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο του μέτρου ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεών του, εντός 20 εργάσιμων ημερών από την έναρξη ισχύος του μέτρου·
- β) ετήσια έκθεση, όπως αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε, σε ηλεκτρονική μορφή, σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, η οποία περιέχει τις πληροφορίες που αναφέρονται στον εκτελεστικό κανονισμό, για κάθε πλήρες έτος ή κάθε τμήμα του έτους κατά το οποίο ισχύει ο παρών κανονισμός.

▼ **M1***Άρθρο 12***Παρακολούθηση**

1. Για να είναι η Επιτροπή σε θέση να παρακολουθεί τις ενισχύσεις που απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη, ή εναλλακτικά, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται για έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, το κράτος μέλος στο οποίο έχει την έδρα της η διαχειριστική αρχή, διατηρούν λεπτομερείς φακέλους με τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Οι φάκελοι αυτοί φυλάσσονται επί 10 έτη από την ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκαν είτε η ad hoc ενίσχυση είτε η τελευταία ενίσχυση δυνάμει του καθεστώτος.

2. Σε περίπτωση καθεστώτων στο πλαίσιο των οποίων χορηγούνται αυτόματα φορολογικές ενισχύσεις, όπως π.χ. βάσει των φορολογικών δηλώσεων των δικαιούχων, και όπου δεν διενεργείται εκ των προτέρων επαλήθευση από την οποία να προκύπτει ότι πληρούνται όλοι οι όροι του συμβιβασμού για κάθε δικαιούχο, τα κράτη μέλη επαληθεύουν τακτικά, τουλάχιστον εκ των υστέρων και βάσει δειγματοληψίας, ότι πληρούνται όλοι οι όροι του συμβιβασμού, και συνάγουν τα απαραίτητα συμπεράσματα. Τα κράτη μέλη διατηρούν λεπτομερή αρχεία των επαληθεύσεων για τουλάχιστον 10 έτη από την ημερομηνία των ελέγχων.

3. Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από κάθε κράτος μέλος όλες τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που κρίνει απαραίτητα για την παρακολούθηση της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2. Το οικείο κράτος μέλος υποβάλλει στην Επιτροπή όλες τις ζητούμενες πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα εντός προθεσμίας 20 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή του σχετικού αιτήματος ή άλλης μεγαλύτερης προθεσμίας που καθορίζεται ενδεχομένως στο αίτημα.

⁽¹⁾ ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ. 1.

▼ B

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

ΤΜΗΜΑ Ι

Περιφερειακές ενισχύσεις

Υποτμήμα Α

Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις και ενισχύσεις λειτουργίας

▼ M1

Άρθρο 13

Πεδίο εφαρμογής των περιφερειακών ενισχύσεων

Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται:

- α) στις ενισχύσεις που ευνοούν δραστηριότητες στον τομέα του χάλυβα, στον τομέα του άνθρακα, στον ναυπηγικό τομέα ή στον τομέα των συνθετικών ινών·
- β) στις ενισχύσεις στον τομέα των μεταφορών καθώς και στη συναφή υποδομή, ούτε στις ενισχύσεις για παραγωγή, διανομή και υποδομές ενέργειας, εκτός από τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις στις εξόχως απόκεντρες περιοχές και τα καθεστάτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας·
- γ) στις περιφερειακές ενισχύσεις υπό μορφή καθεστώτων που στοχεύουν σε περιορισμένο αριθμό συγκεκριμένων τομέων οικονομικής δραστηριότητας· τα καθεστάτα που αφορούν τουριστικές δραστηριότητες, υποδομές ευρωζωνικών δικτύων ή τη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων δεν θεωρείται ότι στοχεύουν σε συγκεκριμένους τομείς οικονομικής δραστηριότητας·
- δ) στις περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας που χορηγούνται σε επιχειρήσεις των οποίων οι κύριες δραστηριότητες εμπίπτουν στον τομέα ΙΑ «Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες» της NACE αναθ. 2 ή σε επιχειρήσεις που ασκούν ενδοομιλικές δραστηριότητες και των οποίων οι κύριες δραστηριότητες εμπίπτουν στις τάξεις 70.10 «Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων» ή 70.22 «Δραστηριότητες παροχής επιχειρηματικών συμβουλών και άλλων συμβουλών διαχείρισης» της NACE αναθ. 2.

▼ B

Άρθρο 14

Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις

1. Τα μέτρα περιφερειακών επενδυτικών ενισχύσεων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου Ι.
2. Οι ενισχύσεις χορηγούνται σε ενισχυόμενες περιοχές.
3. Στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται για αρχικές επενδύσεις, ανεξάρτητα από το μέγεθος του δικαίουχου. Στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται σε ΜΜΕ για οποιαδήποτε μορφή αρχικής επένδυσης. Οι ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις χορηγούνται μόνο για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη περιοχή.

▼ B

4. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

- α) επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού·
- β) το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος που προκύπτει από τη δημιουργία θέσεων εργασίας ως αποτέλεσμα αρχικής επένδυσης, υπολογιζόμενο σε περίοδο δύο ετών· ή
- γ) συνδυασμός των δαπανών που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), εφόσον το συνολικό ποσό δεν υπερβαίνει το ποσό του α) ή του β), ανάλογα με το ποιο είναι μεγαλύτερο.

5. Η επένδυση διατηρείται στην περιοχή όπου χορηγείται η ενίσχυση για τουλάχιστον πέντε έτη, ή τουλάχιστον τρία έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ, μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης. Αυτό δεν εμποδίζει την αντικατάσταση μονάδας ή εξοπλισμού που κατέστησαν παρωχημένα ή υπέστησαν βλάβες κατά την περίοδο αυτή, εφόσον η οικονομική δραστηριότητα διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή κατά τη σχετική ελάχιστη απαιτούμενη περίοδο.

6. Τα αποκτώμενα στοιχεία ενεργητικού πρέπει να είναι καινούρια, εκτός αν αποκτώνται από ΜΜΕ ή αν πρόκειται για την απόκτηση επιχειρηματικής εγκατάστασης. Οι δαπάνες που συνδέονται με τη μίσθωση ενσώματων στοιχείων ενεργητικού μπορούν να λαμβάνονται υπόψη υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) για τα γήπεδα και τα κτίρια, η μίσθωση πρέπει να συνεχίζεται για τουλάχιστον πέντε έτη μετά την αναμενόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης του επενδυτικού έργου στην περίπτωση μεγάλων επιχειρήσεων ή τρία έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ·
- β) για τις μονάδες παραγωγής ή τα μηχανήματα, η μίσθωση πρέπει να λαμβάνει τη μορφή χρηματοδοτικής μίσθωσης και να περιλαμβάνει υποχρέωση αγοράς των στοιχείων ενεργητικού από τον δικαιούχο της ενίσχυσης κατά τη λήξη της περιόδου μίσθωσης.

► **M1** Σε περίπτωση απόκτησης στοιχείων ενεργητικού επιχειρηματικής εγκατάστασης, κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 49 ή σημείο 51, λαμβάνονται υπόψη μόνον οι δαπάνες για την αγορά των στοιχείων ενεργητικού από τρίτους οι οποίοι δεν σχετίζονται με τον αγοραστή. ◀ Η συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους όρους της αγοράς. Στην περίπτωση που έχει ήδη χορηγηθεί ενίσχυση για την απόκτηση στοιχείων ενεργητικού πριν από την αγορά τους, το κόστος των εν λόγω στοιχείων ενεργητικού αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες που συνδέονται με την απόκτηση επιχειρηματικής εγκατάστασης. Όταν ένα μέλος της οικογένειας ή ένας υπάλληλος του αρχικού ιδιοκτήτη αναλαμβάνει μια μικρή επιχείρηση, δεν ισχύει ο όρος ότι τα στοιχεία ενεργητικού πρέπει να αγοράζονται από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή. Η απόκτηση μετοχών δεν συνιστά αρχική επένδυση.

7. ► **M1** Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις για την υλοποίηση θεμελιώδους αλλαγής στην παραγωγική διαδικασία, οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται με τη δραστηριότητα που πρόκειται να εκσυγχρονιστεί κατά τη διάρκεια των τριών προηγούμενων οικονομικών ετών. ◀ Όσον αφορά ενισχύσεις που χορηγούνται για διαφοροποίηση υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να υπερβαίνουν κατά τουλάχιστον 200 % τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών.

8. Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού είναι επιλέξιμα για τον υπολογισμό των επενδυτικών δαπανών, εφόσον πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση·
- β) πρέπει να είναι αποσβεστέα·

▼ **B**

- γ) πρέπει να αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή και
- δ) πρέπει να περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης στην οποία χορηγείται η ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένα με το έργο για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση επί τουλάχιστον πέντε έτη ή τρία έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ.

Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, οι δαπάνες άυλων στοιχείων ενεργητικού είναι επιλέξιμες μόνο μέχρι ανώτατου ποσοστού 50 % των συνολικών επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών για την αρχική επένδυση.

9. Όταν οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται με βάση το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 4 στοιχείο β), πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) το επενδυτικό έργο συνεπάγεται καθαρή αύξηση του αριθμού εργαζομένων στη συγκεκριμένη επιχειρηματική εγκατάσταση σε σύγκριση με τον μέσο όρο του προηγθέντος δωδεκαμήνου. Αυτό σημαίνει ότι κάθε χαμένη θέση εργασίας αφαιρείται από τον εμφανή αριθμό των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν κατά την περίοδο εκείνη·
- β) η πλήρωση κάθε θέσης εργασίας πραγματοποιείται εντός τριών ετών από την περάτωση των εργασιών· και
- γ) κάθε θέση εργασίας που δημιουργείται μέσω της επένδυσης διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή για περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών, ή τριών ετών σε περίπτωση ΜΜΕ, από την ημερομηνία πλήρωσης της θέσης για πρώτη φορά.

10. Οι περιφερειακές ενισχύσεις για την ανάπτυξη ευρυζωνικών δικτύων πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε περιοχές όπου δεν υπάρχει δίκτυο της ίδιας κατηγορίας (είτε βασικό ευρυζωνικό δίκτυο είτε δίκτυο πρόσβασης νέας γενιάς) και όπου το δίκτυο αυτό δεν είναι πιθανόν να αναπτυχθεί με εμπορικούς όρους εντός τριών ετών από την απόφαση για τη χορήγηση της ενίσχυσης·
- β) ο φορέας εκμετάλλευσης του επιδοτούμενου δικτύου πρέπει να παρέχει υπηρεσίες ενεργητικής και παθητικής χονδρικής πρόσβασης υπό δίκαιους όρους και άνευ διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένης της υλικής αποδεσμοποίησης στην περίπτωση δικτύων πρόσβασης νέας γενιάς· και
- γ) οι ενισχύσεις χορηγούνται βάσει ανταγωνιστικής διαδικασίας επιλογής.

11. Οι περιφερειακές ενισχύσεις για ερευνητικές υποδομές χορηγούνται μόνον αν συνοδεύονται από την υποχρέωση παροχής πρόσβασης στις ενισχυόμενες υποδομές σε διαφανή βάση και χωρίς διακρίσεις.

12. Η ένταση της ενίσχυσης, εκφραζόμενη σε ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης, δεν υπερβαίνει τη μέγιστη ένταση ενίσχυσης που προσδιορίζεται στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων ο οποίος ισχύει κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης στη συγκεκριμένη περιοχή. Όταν η ένταση ενίσχυσης υπολογίζεται βάσει της παραγράφου 4 στοιχείο γ), η μέγιστη ένταση ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή της εν λόγω έντασης με βάση τις επενδυτικές δαπάνες ή το μισθολογικό κόστος. Για τα μεγάλα επενδυτικά έργα, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης που υπολογίζεται σύμφωνα με τον μηχανισμό που ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 20.

13. Κάθε αρχική επένδυση του ίδιου δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου), η οποία αρχίζει εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση στην ίδια περιφέρεια επιπέδου 3 της ονοματολογίας εδαφικών στατιστικών μονάδων, θεωρείται ότι ανήκει σε ενιαίο επενδυτικό έργο. Όταν το ενιαίο επενδυτικό έργο αποτελεί μεγάλο επενδυτικό έργο, το συνολικό ποσό της ενίσχυσης για το ενιαίο επενδυτικό έργο δεν υπερβαίνει το προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης για μεγάλα επενδυτικά έργα.

▼ B

14. Η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης πρέπει να ανέρχεται σε τουλάχιστον 25 % των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης, και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης. Στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, επένδυση που πραγματοποιείται από ΜΜΕ μπορεί να λάβει ενίσχυση με μέγιστη ένταση ενίσχυσης άνω του 75 %. Στις περιπτώσεις αυτές, το υπόλοιπο καλύπτεται με οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης.

15. Όσον αφορά τις αρχικές επενδύσεις που συνδέονται με έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας που υπάγονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1299/2013, η ένταση ενίσχυσης της περιοχής στην οποία πραγματοποιείται η αρχική επένδυση ισχύει για όλους τους δικαιούχους που συμμετέχουν στο έργο. Εάν η αρχική επένδυση υλοποιείται σε δύο ή περισσότερες ενισχυόμενες περιοχές, ως μέγιστη ένταση ενίσχυσης ορίζεται εκείνη που εφαρμόζεται στην ενισχυόμενη περιοχή που παρουσιάζει τις υψηλότερες επιλέξιμες δαπάνες. Στις ενισχυόμενες περιοχές που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται σε μεγάλες επιχειρήσεις μόνον αν η αρχική επένδυση αφορά νέα οικονομική δραστηριότητα.

▼ M1

16. Ο δικαιούχος επιβεβαιώνει ότι, κατά τα δύο έτη που προηγούνται της αίτησης για ενίσχυση, δεν έχει προβεί σε μετεγκατάσταση στην επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία θα πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση, και δεσμεύεται ότι δεν θα το πράξει εντός μέγιστης περιόδου δύο ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία ζητείται η ενίσχυση.

17. Στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, δεν χορηγούνται ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που έχουν διαπράξει μία ή περισσότερες από τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο α) έως δ) και στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 508/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ και για τις πράξεις του άρθρου 11 του εν λόγω κανονισμού.

*Άρθρο 15***Περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας**

1. Τα καθεστάτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, στις αραιοκατοικημένες περιοχές και στις πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Στις αραιοκατοικημένες περιοχές, τα καθεστάτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας αντισταθμίζουν τις επιπρόσθετες δαπάνες μεταφοράς εμπορευμάτων που έχουν παραχθεί σε περιοχές επιλέξιμες για τη χορήγηση ενισχύσεων λειτουργίας, καθώς και τις επιπρόσθετες δαπάνες μεταφοράς εμπορευμάτων που υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία σε αυτές τις περιοχές, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι ενισχύσεις ποσοτικοποιούνται αντικειμενικά εκ των προτέρων με βάση κατ' αποκοπή ποσό ή ποσό ανά τόνο/χιλιόμετρο ή οποιαδήποτε άλλη σχετική μονάδα μέτρησης·

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 508/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2328/2003, (ΕΚ) αριθ. 861/2006, (ΕΚ) αριθ. 1198/2006 και (ΕΚ) αριθ. 791/2007 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1255/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 149 της 20.5.2014, σ. 1).

▼ M1

β) οι επιπρόσθετες δαπάνες μεταφοράς υπολογίζονται με βάση τη διανυθείσα διαδρομή των εμπορευμάτων εντός των εθνικών συνόρων του οικείου κράτους μέλους, με χρήση μέσων μεταφοράς που παρουσιάζουν το χαμηλότερο κόστος για τον δικαιούχο.

Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 100 % των επιπρόσθετων δαπανών μεταφοράς που καθορίζονται στην παρούσα παράγραφο.

3. Σε πολύ αραιοκατοικημένες περιοχές, τα καθεστάτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας αποτρέπουν ή αναχαιτίζουν τη μείωση του πληθυσμού υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) οι δικαιούχοι ασκούν την οικονομική δραστηριότητά τους στη συγκεκριμένη περιοχή·

β) το ετήσιο ποσό ενίσχυσης ανά δικαιούχο δυνάμει όλων των καθεστώτων ενισχύσεων λειτουργίας δεν υπερβαίνει το 20 % του ετήσιου κόστους εργασίας που φέρει ο δικαιούχος στη συγκεκριμένη περιοχή·

4. ► **C1** Στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, τα καθεστάτα ενισχύσεων λειτουργίας αντισταθμίζουν το πρόσθετο κόστος λειτουργίας που προκύπτει σε αυτές τις περιοχές ως άμεσο αποτέλεσμα ενός ή περισσότερων από τα μόνιμα μειονεκτήματα που αναφέρονται στο άρθρο 349 της Συνθήκης, όταν οι δικαιούχοι ασκούν την οικονομική δραστηριότητά τους σε εξόχως απόκεντρη περιοχή, υπό την προϋπόθεση ότι το ετήσιο ποσό ενίσχυσης ανά δικαιούχο δυνάμει όλων των καθεστώτων ενισχύσεων λειτουργίας που εφαρμόζονται βάσει του παρόντος κανονισμού δεν υπερβαίνει ένα από τα ακόλουθα ποσοστά: ◀

α) το 35 % της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας που δημιουργείται ετησίως από τον δικαιούχο στη συγκεκριμένη εξόχως απόκεντρη περιοχή·

β) το 40 % του ετήσιου κόστους εργασίας που φέρει ο δικαιούχος στη συγκεκριμένη εξόχως απόκεντρη περιοχή·

γ) το 30 % του ετήσιου κύκλου εργασιών του δικαιούχου που πραγματοποιείται στη συγκεκριμένη εξόχως απόκεντρη περιοχή.

▼ B**Υπομνήμα Β****Ενισχύσεις για την αστική ανάπτυξη***Άρθρο 16***Περιφερειακές ενισχύσεις για την αστική ανάπτυξη**

1. Οι περιφερειακές ενισχύσεις για την αστική ανάπτυξη συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Τα έργα αστικής ανάπτυξης πρέπει να πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:

α) υλοποιούνται μέσω ταμείων αστικής ανάπτυξης σε ενισχυόμενες περιοχές·

β) συγχρηματοδοτούνται από τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία·

▼ **B**

γ) υποστηρίζουν την εφαρμογή «ολοκληρωμένης στρατηγικής για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη».

3. Η συνολική επένδυση σε ένα έργο αστικής ανάπτυξης στο πλαίσιο οποιουδήποτε μέτρου ενίσχυσης για την αστική ανάπτυξη δεν υπερβαίνει το ποσό των 20 εκατ. ευρώ.

4. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές δαπάνες του έργου αστικής ανάπτυξης, στον βαθμό που είναι σύμφωνες με τα άρθρα 65 και 37 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.

5. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται από ταμείο αστικής ανάπτυξης στα επιλέξιμα έργα αστικής ανάπτυξης μπορούν να λάβουν τη μορφή ιδίων κεφαλαίων, οιονεί ιδίων κεφαλαίων, δανείων, εγγυήσεων ή συνδυασμού αυτών.

6. Οι ενισχύσεις για την αστική ανάπτυξη δημιουργούν μόχλευση επιπρόσθετων επενδύσεων από ιδιώτες επενδυτές στο επίπεδο των ταμείων αστικής ανάπτυξης ή των έργων αστικής ανάπτυξης, ούτως ώστε να επιτευχθεί συνολικό ποσό το οποίο ανέρχεται τουλάχιστον στο 30 % της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε ένα έργο αστικής ανάπτυξης.

7. Οι ιδιώτες και δημόσιοι επενδυτές μπορούν να παρέχουν μετρητά ή συνεισφορά σε είδος ή συνδυασμό αμφοτέρων για την υλοποίηση του έργου αστικής ανάπτυξης. Η συνεισφορά σε είδος λαμβάνεται υπόψη σύμφωνα με την αγοραία της αξία, όπως πιστοποιείται από ανεξάρτητο ειδικευμένο εκτιμητή ή από δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα.

8. Τα μέτρα αστικής ανάπτυξης πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) οι διαχειριστές των ταμείων αστικής ανάπτυξης επιλέγονται με ανοικτή, διαφανή και άνευ διακρίσεων διαδικασία υποβολής προσφορών σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο. Ειδικότερα, δεν πρέπει να γίνονται διακρίσεις μεταξύ των διαχειριστών ταμείων αστικής ανάπτυξης με βάση τον τόπο εγκατάστασης ή σύστασής τους σε οποιοδήποτε κράτος μέλος. Οι διαχειριστές ταμείων αστικής ανάπτυξης μπορούν να υποχρεωθούν να πληρούν προκαθορισμένα κριτήρια που δικαιολογούνται αντικειμενικά λόγω του χαρακτήρα των επενδύσεων·

β) οι ανεξάρτητοι ιδιώτες επενδυτές επιλέγονται μέσω ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων διαδικασίας υποβολής προσφορών, σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, με στόχο τον καθορισμό κατάλληλων ρυθμίσεων επιμερισμού του κινδύνου και της ανταμοιβής, βάσει των οποίων, για επενδύσεις εκτός των εγγυήσεων, προκρίνεται ο ασύμμετρος επιμερισμός των κερδών έναντι της προστασίας από κινδύνους ζημιών. Εάν οι ιδιώτες επενδυτές δεν έχουν επιλεγεί με τέτοια διαδικασία, το εύλογο ποσοστό απόδοσης για τους ιδιώτες επενδυτές προσδιορίζεται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα που επιλέγεται με ανοικτή, διαφανή και άνευ διακρίσεων διαδικασία·

γ) σε περίπτωση ασύμμετρου επιμερισμού των ζημιών μεταξύ των επενδυτών του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, η πρώτη ζημία που αναλαμβάνει ο επενδυτής του δημόσιου τομέα περιορίζεται στο 25 % κατ' ανώτατο όριο της συνολικής επένδυσης·

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

▼ B

- δ) στην περίπτωση εγγυήσεων που χορηγούνται σε ιδιώτες επενδυτές στα έργα αστικής ανάπτυξης, το ποσοστό εγγυήσεων περιορίζεται στο 80 % και οι συνολικές ζημιές που αναλαμβάνει το κράτος μέλος περιορίζονται στο 25 % κατ' ανώτατο όριο του υποκείμενου εγγυημένου χαρτοφυλακίου·
- ε) οι επενδυτές επιτρέπεται να εκπροσωπούνται στα όργανα διακυβέρνησης του ταμείου αστικής ανάπτυξης, όπως το εποπτικό συμβούλιο ή η συμβουλευτική επιτροπή·
- στ) το ταμείο αστικής ανάπτυξης συγκροτείται σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους. Το κράτος μέλος προβλέπει διαδικασία δέουσας επιμέλειας, ώστε να διασφαλιστεί εμπορικά υγιής επενδυτική στρατηγική για τους σκοπούς της εφαρμογής του μέτρου ενίσχυσης για την αστική ανάπτυξη·

9. Η διαχείριση των ταμείων αστικής ανάπτυξης γίνεται με γνώμονα την εμπορική προοπτική και διασφαλίζει τη λήψη αποφάσεων χρηματοδότησης με κίνητρο την επίτευξη κέρδους. Τούτο θεωρείται ότι συμβαίνει όταν οι διαχειριστές του ταμείου αστικής ανάπτυξης πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι διαχειριστές ταμείων αστικής ανάπτυξης είναι υποχρεωμένοι, βάσει νόμου ή σύμβασης, να ενεργούν με την επιμέλεια του επαγγελματία διαχειριστή και με καλή πίστη, καθώς και να αποφεύγουν τις συγκρούσεις συμφερόντων· εφαρμόζονται βέλτιστες πρακτικές και κανονιστική εποπτεία·
- β) η αμοιβή των διαχειριστών ταμείων αστικής ανάπτυξης είναι σύμφωνη με τις πρακτικές της αγοράς. Η απαίτηση αυτή θεωρείται ότι τηρείται εφόσον οι διαχειριστές επιλέγονται μέσω ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων διαδικασίας υποβολής προσφορών, με βάση αντικειμενικά κριτήρια που συνδέονται με την πείρα, την εμπειρογνωσία και την επιχειρησιακή και χρηματοοικονομική ικανότητα·
- γ) οι διαχειριστές ταμείων αστικής ανάπτυξης αμείβονται σε συνάρτηση με τις επιδόσεις τους ή αναλαμβάνουν μέρος των επενδυτικών κινδύνων συμμετέχοντας στην επένδυση με ιδίους πόρους, ώστε τα συμφέροντά τους να εναρμονίζονται ανά πάσα στιγμή με τα συμφέροντα των δημόσιων επενδυτών·
- δ) οι διαχειριστές ταμείων αστικής ανάπτυξης σχεδιάζουν επενδυτική στρατηγική, κριτήρια και προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα των επενδύσεων σε έργα αστικής ανάπτυξης, καθορίζοντας εκ των προτέρων τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα, καθώς και τις προβλεπόμενες επιπτώσεις τους στην αστική ανάπτυξη·
- ε) υπάρχει σαφής και ρεαλιστική στρατηγική εξόδου για κάθε επένδυση ιδίων κεφαλαίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων.

10. Όταν το ταμείο αστικής ανάπτυξης παρέχει δάνεια ή εγγυήσεις για έργα αστικής ανάπτυξης, πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) στην περίπτωση δανείου, το ονομαστικό ποσό του δανείου αυτού λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό του μέγιστου επενδυτικού ποσού για τους σκοπούς της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου·
- β) στην περίπτωση εγγυήσης, το ονομαστικό ποσό του υποκείμενου δανείου λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό του μέγιστου επενδυτικού ποσού για τους σκοπούς της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.

▼ **B**

11. Το κράτος μέλος μπορεί να αναθέσει την εκτέλεση του μέτρου ενίσχυσης για την αστική ανάπτυξη σε εντεταλμένη οντότητα.

*ΤΜΗΜΑ 2***Ενισχύσεις προς ΜΜΕ***Άρθρο 17***Επενδυτικές ενισχύσεις προς ΜΜΕ**

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις προς ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται εντός ή εκτός του εδάφους της Ένωσης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι ακόλουθες (μεμονωμένα ή συνδυαστικά):

α) οι δαπάνες επένδυσης σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού·

β) το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται άμεσα από το επενδυτικό έργο, υπολογιζόμενο για περίοδο δύο ετών.

3. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, μια επένδυση πρέπει να συνίσταται σε:

α) επένδυση σε ενσώματα και/ή άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης με νέα επιπρόσθετα προϊόντα ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, ή

β) την απόκτηση των στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση, όταν πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις:

— η επιχειρηματική εγκατάσταση έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγορασθεί,

— τα στοιχεία ενεργητικού αγοράζονται από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή,

— η συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους όρους της αγοράς.

Όταν ένα μέλος της οικογένειας ή ένας υπάλληλος του αρχικού ιδιοκτήτη αναλαμβάνει μια μικρή επιχείρηση, δεν ισχύει ο όρος ότι τα στοιχεία ενεργητικού πρέπει να αγοράζονται από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή. Η απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης δεν συνιστά επένδυση.

4. Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού πρέπει να πληρούν όλες τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία χορηγείται η ενίσχυση·

β) θεωρούνται αποσβεστέα στοιχεία ενεργητικού·

γ) αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή·

▼B

- δ) περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης επί τουλάχιστον τρία έτη.
5. Οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται άμεσα από επενδυτικό έργο πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) δημιουργούνται εντός τριών ετών από την ολοκλήρωση της επένδυσης·
- β) σημειώνεται καθαρή αύξηση του αριθμού εργαζομένων στη συγκεκριμένη επιχειρηματική εγκατάσταση, σε σύγκριση με τον μέσο όρο του προηγούμενου δωδεκαμήνου·
- γ) διατηρούνται για ελάχιστη περίοδο τριών ετών από την ημερομηνία πλήρωσης της θέσης για πρώτη φορά.
6. Η ένταση ενίσχυσης δεν υπερβαίνει:
- α) το 20 % των επιλέξιμων δαπανών στην περίπτωση μικρών επιχειρήσεων·
- β) το 10 % των επιλέξιμων δαπανών στην περίπτωση επιχειρήσεων μεσαίου μεγέθους.

*Άρθρο 18***Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ**

1. Οι ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.
3. Οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στο κόστος των συμβουλευτικών υπηρεσιών που παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους.
4. Οι εν λόγω υπηρεσίες δεν πρέπει να αποτελούν συνεχή ή περιοδική δραστηριότητα ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες.

*Άρθρο 19***Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις**

1. Οι ενισχύσεις για τη συμμετοχή των ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή μιας επιχείρησης σε οποιαδήποτε εμπορική έκθεση.
3. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.

Άρθρο 20

Ενισχύσεις για την κάλυψη των δαπανών συνεργασίας των ΜΜΕ που συμμετέχουν σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας

1. Οι ενισχύσεις για την κάλυψη των δαπανών συνεργασίας οι οποίες επιβαρύνουν τις ΜΜΕ που συμμετέχουν σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

α) οι δαπάνες για την οργανωτική συνεργασία, περιλαμβανομένων των δαπανών προσωπικού και γραφείων στον βαθμό που έχουν σχέση με το έργο συνεργασίας·

β) οι δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες που συνδέονται με τη συνεργασία και παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους και παρόχους υπηρεσιών·

γ) τα έξοδα μετακίνησης, οι δαπάνες εξοπλισμού και οι επενδυτικές δαπάνες που σχετίζονται άμεσα με το έργο, καθώς και οι αποσβέσεις των υλικοτεχνικών μέσων και του εξοπλισμού που χρησιμοποιούνται άμεσα για το έργο.

3. Οι υπηρεσίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο β) δεν πρέπει να αποτελούν συνεχή ή περιοδική δραστηριότητα ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις δαπάνες λειτουργίας της επιχείρησης, όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή τακτικές διαφημιστικές υπηρεσίες.

4. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.

ΤΜΗΜΑ 3

Ενισχύσεις για πρόσβαση ΜΜΕ σε χρηματοδότηση

Άρθρο 21

Ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου

1. Τα καθεστώτα ενισχύσεων για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου υπέρ των ΜΜΕ συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Στο επίπεδο των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, οι ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου προς ανεξάρτητους ιδιώτες επενδυτές μπορούν να λαμβάνουν μία από τις ακόλουθες μορφές:

α) ίδια κεφάλαια ή οιονεί ίδια κεφάλαια, ή επενδυτική χορηγία για την παροχή επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου άμεσα ή έμμεσα σε επιλέξιμες επιχειρήσεις·

β) δάνεια για την παροχή επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου άμεσα ή έμμεσα σε επιλέξιμες επιχειρήσεις·

▼ B

γ) εγγυήσεις για την κάλυψη των ζημιών από τις επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που παρέχονται άμεσα ή έμμεσα σε επιλέξιμες επιχειρήσεις.

3. Στο επίπεδο των ανεξάρτητων ιδιωτών επενδυτών, οι ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου μπορούν να λαμβάνουν τις μορφές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου ή τη μορφή φορολογικών κινήτρων για ιδιώτες επενδυτές που είναι φυσικά πρόσωπα τα οποία παρέχουν άμεση ή έμμεση χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου σε επιλέξιμες επιχειρήσεις.

4. Στο επίπεδο των επιλέξιμων επιχειρήσεων, οι ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου μπορούν να λαμβάνουν τη μορφή επενδύσεων ιδίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων, δανείων, εγγυήσεων ή συνδυασμού αυτών.

5. Οι επιλέξιμες επιχειρήσεις είναι επιχειρήσεις που, τη στιγμή της αρχικής επένδυσης για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, αποτελούν μη εισηγμένες ΜΜΕ και πληρούν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) δεν ασκούν δραστηριότητες σε καμία αγορά·

β) ασκούν δραστηριότητες σε οποιαδήποτε αγορά λιγότερο από 7 έτη μετά την πρώτη εμπορική τους πώληση·

γ) χρειάζονται αρχική επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου η οποία, βάσει επιχειρηματικού σχεδίου που καταρτίζεται για τη διείσδυση σε νέα γεωγραφική αγορά ή αγορά προϊόντος, είναι υψηλότερη του 50 % του μέσου ετήσιου κύκλου εργασιών τους κατά τα προηγούμενα 5 έτη.

6. Η ενίσχυση για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου μπορεί επίσης να καλύπτει επενδύσεις συνέχειας που πραγματοποιούνται σε επιλέξιμες επιχειρήσεις, ακόμη και μετά την επταετή περίοδο που αναφέρεται στην παράγραφο 5 στοιχείο β), εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

α) δεν γίνεται υπέρβαση του συνολικού ποσού της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που αναφέρεται στην παράγραφο 9·

β) η δυνατότητα επενδύσεων συνέχειας είχε προβλεφθεί στο αρχικό επιχειρηματικό σχέδιο·

γ) η επιχείρηση που λαμβάνει επενδύσεις συνέχειας δεν έχει συνδεθεί, κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 3 του παραρτήματος I, με άλλη επιχείρηση εκτός από τον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό ή τον ανεξάρτητο ιδιώτη επενδυτή που παρέχει κεφάλαια χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου στο πλαίσιο του μέτρου, εκτός εάν η νέα οντότητα πληροί τις προϋποθέσεις του ορισμού των ΜΜΕ.

7. Όσον αφορά τις επενδύσεις ιδίων κεφαλαίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων στις επιλέξιμες επιχειρήσεις, το μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου μπορεί να παρέχει στήριξη για κεφάλαιο αντικατάστασης μόνον εφόσον το τελευταίο συνδυάζεται με νέο κεφάλαιο, το οποίο αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 50 % κάθε επενδυτικού κύκλου στις επιλέξιμες επιχειρήσεις.

8. Όσον αφορά τις επενδύσεις ιδίων κεφαλαίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο α), το συνολικό ποσό των εισφορών κεφαλαίου και του μη καταβεβλημένου δεσμευμένου κεφαλαίου του ενδιάμεσου χρηματοπιστωτικού οργανισμού που χρησιμοποιείται για σκοπούς διαχείρισης της ρευστότητας δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30 %.

9. Το συνολικό ποσό της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που αναφέρεται στην παράγραφο 4 δεν υπερβαίνει τα 15 εκατ. ευρώ ανά επιλέξιμη επιχείρηση, στο πλαίσιο οποιουδήποτε μέτρου χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου.

▼ B

10. Τα μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που συνίστανται σε επενδύσεις ιδίων κεφαλαίων, οιονεί ιδίων κεφαλαίων ή δανείων υπέρ των επιλέξιμων επιχειρήσεων πρέπει να δημιουργούν μόγλευση επιπρόσθετων κεφαλαίων από ανεξάρτητους ιδιώτες επενδυτές στο επίπεδο των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών ή των επιλέξιμων επιχειρήσεων, ούτως ώστε ο συνολικός συντελεστής ιδιωτικής συμμετοχής να ανέρχεται στα ακόλουθα ελάχιστα όρια:

- α) στο 10 % της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου των επιλέξιμων επιχειρήσεων πριν από την πρώτη εμπορική τους πώληση σε οιαδήποτε αγορά·
- β) στο 40 % της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου των επιλέξιμων επιχειρήσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 5 στοιχείο β) του παρόντος άρθρου·
- γ) στο 60 % της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου για τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται στις επιλέξιμες επιχειρήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5 στοιχείο γ) και για επενδύσεις συνέχειας στις επιλέξιμες επιχειρήσεις μετά την επταετή περίοδο που αναφέρεται στην παράγραφο 5 στοιχείο β).

11. Όταν το μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου υλοποιείται μέσω ενδιάμεσου χρηματοπιστωτικού οργανισμού που απευθύνεται σε επιλέξιμες επιχειρήσεις σε διαφορετικά στάδια ανάπτυξης, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 10, και δεν προβλέπει συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων στο επίπεδο των επιλέξιμων επιχειρήσεων, ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός πρέπει να επιτυγχάνει συνολικό ποσοστό ιδιωτικής συμμετοχής που αντιπροσωπεύει τουλάχιστον τον σταθμισμένο μέσο όρο βάσει του όγκου των επιμέρους επενδύσεων στο υποκείμενο χαρτοφυλάκιο και που προκύπτει από την εφαρμογή των ελάχιστων ποσοστών συμμετοχής σε τέτοιες επενδύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 10.

12. Το μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου δεν εισάγει διακρίσεις μεταξύ των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών με βάση τον τόπο εγκατάστασης ή σύστασής τους σε οποιοδήποτε κράτος μέλος. Οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί μπορούν να υποχρεωθούν να πληρούν προκαθορισμένα κριτήρια που δικαιολογούνται αντικειμενικά λόγω του χαρακτήρα των επενδύσεων.

13. Το μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου πρέπει να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) υλοποιείται μέσω ενός ή περισσότερων ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, με εξαίρεση τα φορολογικά κίνητρα για τους ιδιώτες επενδυτές όσον αφορά τις άμεσες επενδύσεις που πραγματοποιούν σε επιλέξιμες επιχειρήσεις·
- β) οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, καθώς και οι επενδυτές ή οι διαχειριστές κεφαλαίων, επιλέγονται μέσω ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων διαδικασίας, σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, με στόχο τον καθορισμό κατάλληλων ρυθμίσεων επιμερισμού του κινδύνου και της ανταμοιβής, βάσει των οποίων, για επενδύσεις εκτός των εγγυήσεων, προκρίνεται ο ασύμμετρος επιμερισμός των κερδών έναντι της προστασίας από κινδύνους ζημιών·
- γ) σε περίπτωση ασύμμετρου επιμερισμού των ζημιών μεταξύ των επενδυτών του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, η πρώτη ζημία που αναλαμβάνει ο επενδυτής του δημόσιου τομέα περιορίζεται στο 25 % κατ' ανώτατο όριο της συνολικής επένδυσης·

▼ B

δ) στην περίπτωση εγγυήσεων που επιτίττον στο σημείο 2 στοιχείο γ), το ποσοστό εγγυήσεων περιορίζεται στο 80 % και οι συνολικές ζημιές που αναλαμβάνονται από ένα κράτος μέλος περιορίζονται στο 25 % κατ' ανώτατο όριο του υποκείμενου εγγυημένου χαρτοφυλακίου. Μόνον οι εγγυήσεις που καλύπτουν τις αναμενόμενες ζημιές του υποκείμενου εγγυημένου χαρτοφυλακίου μπορούν να παρέχονται δωρεάν. Όταν μια εγγύηση περιλαμβάνει επίσης την κάλυψη μη αναμενόμενων ζημιών, ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός καταβάλλει, επί του μέρους της εγγύησης που καλύπτει τις ζημιές αυτές, προμήθεια εγγύησης σύμφωνη με την αγορά.

14. Τα μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου εξασφαλίζουν τη λήψη αποφάσεων χρηματοδότησης με γνώμονα την κερδοφορία. Τούτο θεωρείται ότι ισχύει όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί συγκροτούνται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία·
- β) το κράτος μέλος ή η εντεταλμένη οντότητα στην οποία έχει ανατεθεί η εφαρμογή του μέτρου προβλέπει διαδικασία δέουσας επιμέλειας, ώστε να διασφαλιστεί εμπορικά υγιής επενδυτική στρατηγική για τους σκοπούς της εφαρμογής του μέτρου χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένης κατάλληλης πολιτικής για τη διαφοροποίηση του κινδύνου, η οποία στοχεύει στην επίτευξη οικονομικής βιωσιμότητας και αποδοτικής κλίμακας ως προς το μέγεθος και το πεδίο εδαφικής εφαρμογής του σχετικού επενδυτικού χαρτοφυλακίου·
- γ) η χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου που παρέχεται στις επιλέξιμες επιχειρήσεις βασίζεται σε βιώσιμο επιχειρηματικό σχέδιο, το οποίο περιέχει λεπτομέρειες σχετικά με το προϊόν, τις πωλήσεις και την εξέλιξη της κερδοφορίας και καθορίζει την εκ των προτέρων χρηματοοικονομική βιωσιμότητα·
- δ) υπάρχει σαφής και ρεαλιστική στρατηγική εξόδου για κάθε επένδυση ιδίων κεφαλαίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων.

15. Η διαχείριση των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών γίνεται με γνώμονα την εμπορική προοπτική. Η απαίτηση αυτή θεωρείται ότι ικανοποιείται, όταν ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός και, ανάλογα με τον τύπο του μέτρου χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ο διαχειριστής του ταμείου, πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) είναι υποχρεωμένοι, βάσει νόμου ή σύμβασης, να ενεργούν με την επιμέλεια του επαγγελματία διαχειριστή και με καλή πίστη, καθώς και να αποφεύγουν τις συγκρούσεις συμφερόντων· εφαρμόζονται βέλτιστες πρακτικές και κανονιστική εποπτεία·
- β) η αμοιβή τους είναι σύμφωνη με τις πρακτικές της αγοράς. Η απαίτηση αυτή θεωρείται ότι τηρείται εφόσον ο διαχειριστής ή ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός επιλέγεται μέσω ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων διαδικασίας επιλογής, με βάση αντικειμενικά κριτήρια που συνδέονται με την πείρα, την εμπειρογνώση και την επιχειρησιακή και χρηματοοικονομική ικανότητα·
- γ) αμείβονται σε συνάρτηση με τις επιδόσεις τους ή αναλαμβάνουν μέρος των επενδυτικών κινδύνων συμμετέχοντας στην επένδυση με ίδιους πόρους, ώστε τα συμφέροντά τους να εναρμονίζονται ανά πάσα στιγμή με τα συμφέροντα του δημόσιου επενδυτή·
- δ) καθορίζουν μια επενδυτική στρατηγική, τα κριτήρια και το προτεινόμενο επενδυτικό χρονοδιάγραμμα·
- ε) οι επενδυτές επιτρέπεται να εκπροσωπούνται στα όργανα διακυβέρνησης του ταμείου επενδύσεων, όπως το εποπτικό συμβούλιο ή η συμβουλευτική επιτροπή.

▼ B

16. ► **M1** Ένα μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που παρέχει εγγυήσεις ή δάνεια σε επιλέξιμες επιχειρήσεις ή παρέχει επενδύσεις οιονεί ιδίων κεφαλαίων δομημένες με τη μορφή χρέους σε επιλέξιμες επιχειρήσεις πρέπει να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: ◀

α) ως αποτέλεσμα του μέτρου, ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός αναλαμβάνει επενδύσεις που δεν θα είχαν πραγματοποιηθεί ή θα είχαν πραγματοποιηθεί σε περιορισμένο βαθμό ή με διαφορετικό τρόπο χωρίς την ενίσχυση. Ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός είναι σε θέση να αποδείξει ότι χρησιμοποιεί μηχανισμό που διασφαλίζει ότι όλα τα πλεονεκτήματα μετακυλίνουν όσο το δυνατόν περισσότερο στους τελικούς δικαιούχους, υπό μορφή σημαντικότερων όγκων χρηματοδότησης, χαρτοφυλακίων υψηλότερου κινδύνου, χαμηλότερων απαιτήσεων για εξασφαλίσεις, χαμηλότερων προμηθειών εγγύησης ή χαμηλότερων επιτοκίων·

▼ M1

β) στην περίπτωση δανείων και επενδύσεων οιονεί ιδίων κεφαλαίων δομημένων με τη μορφή χρέους, το ονομαστικό ποσό του μέσου λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του μέγιστου ποσού της επένδυσης για τους σκοπούς της παραγράφου 9·

▼ B

γ) στην περίπτωση εγγυήσεων, το ονομαστικό ποσό του υποκείμενου δανείου λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό του μέγιστου επενδυτικού ποσού για τους σκοπούς της παραγράφου 9. Η εγγύηση δεν υπερβαίνει το 80 % του υποκείμενου δανείου.

17. Το κράτος μέλος μπορεί να αναθέσει την εκτέλεση του μέτρου χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου σε εντεταλμένη οντότητα.

18. Οι ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου προς MME που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 5 συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον:

α) στο επίπεδο των MME, η ενίσχυση πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013· και

β) πληρούνται όλες προϋποθέσεις που καθορίζονται στο παρόν άρθρο, με εξαίρεση εκείνων που προβλέπονται στις παραγράφους 5, 6, 9, 10 και 11· και

γ) τα μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που συνίστανται σε επενδύσεις με τη μορφή ιδίων κεφαλαίων, οιονεί ιδίων κεφαλαίων ή δανείων υπέρ των επιλέξιμων επιχειρήσεων δημιουργούν μόχλευση επιπρόσθετων κεφαλαίων από ανεξάρτητους ιδιώτες επενδυτές στο επίπεδο των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών ή των MME, ούτως ώστε το συνολικό ποσοστό ιδιωτικής συμμετοχής να ανέρχεται τουλάχιστον στο 60 % της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που παρέχεται στις MME.

*Άρθρο 22***Ενισχύσεις για νεοσύστατες επιχειρήσεις**

1. Τα καθεστάτα ενισχύσεων εκκίνησης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

▼ M1

2. Είναι επιλέξιμες οιοσδήποτε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο μικρές επιχειρήσεις, έως και πέντε έτη μετά την καταχώρισή τους, οι οποίες πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) δεν έχουν αναλάβει τη δραστηριότητα άλλης επιχείρησης·

β) δεν έχουν ακόμη προβεί σε διανομή κερδών·

▼ M1

γ) δεν έχουν συσταθεί μέσω συγχώνευσης.

Για τις επιλέξιμες επιχειρήσεις που δεν υπόκεινται σε καταχώριση, η πενταετής περίοδος επιλεξιμότητας μπορεί να θεωρηθεί ότι αρχίζει από τη στιγμή που η επιχείρηση είτε αρχίζει την οικονομική της δραστηριότητα είτε καθίσταται υπόχρεη καταβολής φόρου για την οικονομική της δραστηριότητα.

Κατά παρέκκλιση του πρώτου εδαφίου του στοιχείου γ), οι επιχειρήσεις που συστάθηκαν μέσω συγχώνευσης επιχειρήσεων επιλέξιμων για ενίσχυση δυνάμει του παρόντος άρθρου θεωρούνται επίσης επιλέξιμες επιχειρήσεις, έως και πέντε έτη μετά την ημερομηνία καταχώρισης της παλαιότερης επιχείρησης που μετέχει στη συγχώνευση.

▼ B

3. Οι ενισχύσεις εκκίνησης λαμβάνουν τις ακόλουθες μορφές:

α) δάνεια με επιτόκια που δεν ανταποκρίνονται στα επιτόκια της αγοράς, διάρκειας δέκα ετών και ανώτατου ονομαστικού ποσού 1 εκατ. ευρώ ή 1,5 εκατ. ευρώ για επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης ή 2 εκατ. ευρώ για επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης. Για δάνεια με διάρκεια μεταξύ 5 και 10 ετών τα ανώτατα ποσά μπορούν να προσαρμοστούν με τον πολλαπλασιασμό των προαναφερόμενων ποσών επί τον λόγο μεταξύ δέκα ετών και της πραγματικής διάρκειας του δανείου. Για δάνεια με διάρκεια κάτω των 5 ετών, το ανώτατο ποσό είναι το ίδιο με εκείνο των δανείων διάρκειας 5 ετών·

β) εγγυήσεις με προμήθειες που δεν ανταποκρίνονται στις συνθήκες της αγοράς, διάρκειας δέκα ετών και για τις οποίες το ανώτατο εγγυημένο ποσό δεν υπερβαίνει 1,5 εκατ. ευρώ ή 2,25 εκατ. ευρώ για τις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης ή 3 εκατ. ευρώ για επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης. Για εγγυήσεις με διάρκεια μεταξύ 5 και 10 ετών, τα ανώτατα εγγυημένα ποσά μπορούν να προσαρμοστούν με τον πολλαπλασιασμό των προαναφερόμενων ποσών επί τον λόγο μεταξύ δέκα ετών και της πραγματικής διάρκειας της εγγύησης. Για εγγυήσεις με διάρκεια κάτω των 5 ετών, το ανώτατο εγγυημένο ποσό είναι το ίδιο με εκείνο των εγγυήσεων διάρκειας 5 ετών. Η εγγύηση δεν υπερβαίνει το 80 % του υποκειμένου δανείου·

γ) επιχορηγήσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων ιδίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων και μειώσεις επιτοκίων και προμηθειών εγγυήσεων των οποίων το μέγιστο ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης δεν υπερβαίνει 0,4 εκατ. ευρώ ή 0,6 εκατ. ευρώ για επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης ή 0,8 εκατ. ευρώ για επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης.

4. Ένας δικαιούχος μπορεί να λάβει στήριξη μέσω συνδυασμών των μέσων ενισχύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, με την προϋπόθεση ότι η αναλογία του ποσού που χορηγείται με ένα από τα μέσα αυτά, υπολογισμένη με βάση το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσό ενίσχυσης για το εν λόγω μέσο, λαμβάνεται υπόψη για να προσδιοριστεί το υπόλοιπο ποσοστό του μέγιστου επιτρεπόμενου ποσού ενίσχυσης για τα άλλα μέσα που αποτελούν μέρος ενός συνδυασμού μέσων.

5. Για τις μικρές και καινοτόμες επιχειρήσεις, τα ανώτατα ποσά που καθορίζονται στην παράγραφο 3 μπορούν να διπλασιαστούν.

▼B*Άρθρο 23***Ενισχύσεις για εναλλακτικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης που ειδικεύονται στις MME**

1. Οι ενισχύσεις για εναλλακτικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης που ειδικεύονται στις MME συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Σε περίπτωση που ο φορέας εκμετάλλευσης της πλατφόρμας είναι μικρή επιχείρηση, το μέτρο ενίσχυσης μπορεί να λάβει τη μορφή ενίσχυσης εκκίνησης προς τον φορέα εκμετάλλευσης της πλατφόρμας και στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι όροι του άρθρου 22.

Τα μέτρα ενίσχυσης μπορούν επίσης να λάβουν τη μορφή φορολογικών κινήτρων για ανεξάρτητους ιδιώτες επενδυτές που είναι φυσικά πρόσωπα, σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που πραγματοποιούν μέσω εναλλακτικής πλατφόρμας διαπραγμάτευσης σε επιχειρήσεις επιλέξιμες υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 21.

*Άρθρο 24***Ενισχύσεις για δαπάνες διερεύνησης**

1. Οι ενισχύσεις για δαπάνες διερεύνησης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την αρχική διαλογή και τον επίσημο έλεγχο με τη δέουσα επιμέλεια από διευθυντές ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών ή επενδυτών για τον εντοπισμό επιλέξιμων επιχειρήσεων σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22.

3. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.

*ΤΜΗΜΑ 4***Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη και καινοτομία***Άρθρο 25***Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης****▼M1**

1. Οι ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης, περιλαμβανομένων των έργων που έχουν λάβει σήμα ποιότητας «Σφραγίδα Αριστείας» στο πλαίσιο του μέσου για τις MME του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

▼B

2. Το ενισχυόμενο μέρος του έργου έρευνας και ανάπτυξης πρέπει να εμπίπτει πλήρως σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες κατηγορίες:

▼ B

- α) βασική έρευνα·
  - β) βιομηχανική έρευνα·
  - γ) πειραματική ανάπτυξη·
  - δ) μελέτες σκοπιμότητας.
3. Οι επιλέξιμες δαπάνες των έργων έρευνας και ανάπτυξης αφορούν συγκεκριμένη κατηγορία έρευνας και ανάπτυξης και είναι οι εξής:
- α) δαπάνες προσωπικού: ερευνητές, τεχνικοί και λοιπό υποστηρικτικό προσωπικό στον βαθμό που απασχολούνται στο έργο·
  - β) δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού, στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο· Όταν τα όργανα και ο εξοπλισμός δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους για το έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές·
  - γ) δαπάνες για κτίρια και γήπεδα, στον βαθμό και για όσον χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο· Όσον αφορά τα κτίρια, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Για τα γήπεδα, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες εμπορικής μεταβίβασης ή οι όντως καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες·
  - δ) δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για το έργο·
  - ε) πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων, που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου.
4. Επιλέξιμες δαπάνες για τις μελέτες σκοπιμότητας είναι οι δαπάνες διεξαγωγής της μελέτης.
5. Η ένταση ενίσχυσης για κάθε δικαιούχο δεν υπερβαίνει:
- α) το 100 % των επιλέξιμων δαπανών για τη βασική έρευνα·
  - β) το 50 % των επιλέξιμων δαπανών για τη βιομηχανική έρευνα·
  - γ) το 25 % των επιλέξιμων δαπανών για την πειραματική ανάπτυξη·
  - δ) το 50 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μελέτες σκοπιμότητας.
6. Η ένταση της ενίσχυσης για τη βιομηχανική έρευνα και την πειραματική ανάπτυξη μπορεί να αυξηθεί μέχρι το 80 % των επιλέξιμων δαπανών κατ' ανώτατο όριο ως εξής:

▼B

- α) κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για τις μεσαίες επιχειρήσεις και κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες για τις μικρές επιχειρήσεις·
- β) κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες, εάν πληρούνται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- i) το έργο προβλέπει πραγματική συνεργασία:
    - μεταξύ επιχειρήσεων από τις οποίες τουλάχιστον μία είναι ΜΜΕ ή πραγματοποιείται σε τουλάχιστον δύο κράτη μέλη ή σε ένα κράτος μέλος και σε ένα συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας ΕΟΧ και καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν φέρει άνω του 70 % των επιλέξιμων δαπανών, ή
    - μεταξύ μιας επιχείρησης και ενός ή περισσοτέρων οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων, οι οποίοι φέρουν τουλάχιστον το 10 % των επιλέξιμων δαπανών και έχουν δικαίωμα να δημοσιεύουν τα αποτελέσματα των ερευνών τους·
  - ii) τα αποτελέσματα του έργου διαδίδονται ευρέως μέσω συνεδρίων, δημοσιεύσεων, αποθετηρίων ελεύθερης πρόσβασης ή μέσω δωρεάν λογισμικού ή λογισμικού ανοικτής πηγής.

7. Η ένταση της ενίσχυσης για μελέτες σκοπιμότητας μπορεί να αυξηθεί κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για τις μεσαίες επιχειρήσεις και κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες για τις μικρές επιχειρήσεις.

*Άρθρο 26***Επενδυτικές ενισχύσεις για ερευνητικές υποδομές**

1. Οι ενισχύσεις για την κατασκευή ή την αναβάθμιση ερευνητικών υποδομών που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Όταν μια ερευνητική υποδομή ασκεί τόσο οικονομικές όσο και μη οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα κάθε τύπου δραστηριότητας δηλώνονται χωριστά, με βάση αρχές αναλυτικής λογιστικής που εφαρμόζονται με συνέπεια και δικαιολογούνται αντικειμενικά.
3. Η τιμή που χρεώνεται για τη λειτουργία ή τη χρήση της υποδομής αντιστοιχεί στην τιμή της αγοράς.
4. Η πρόσβαση στην υποδομή είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες και παρέχεται με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων. Επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον το 10 % των επενδυτικών δαπανών της υποδομής μπορούν να έχουν προτιμησιακή πρόσβαση με ευνοϊκότερους όρους. Για να αποφεύγεται η υπεραντιστάθμιση, αυτή η πρόσβαση είναι ανάλογη προς τη συμβολή της επιχείρησης στις επενδυτικές δαπάνες και οι όροι της δημοσιοποιούνται.
5. Είναι επιλέξιμες οι επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού.
6. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.

▼B

7. Όταν μια ερευνητική υποδομή λαμβάνει δημόσια χρηματοδότηση τόσο για οικονομικές όσο και για μη οικονομικές δραστηριότητες, τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή μηχανισμό παρακολούθησης και ανάκτησης, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν υπάρχει υπέρβαση της ισχύουσας έντασης ενίσχυσης ως αποτέλεσμα αύξησης του μεριδίου των οικονομικών δραστηριοτήτων σε σύγκριση με την κατάσταση που προβλεπόταν κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.

Άρθρο 27

Ενισχύσεις για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας

1. Οι ενισχύσεις για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Η ενίσχυση για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας χορηγείται αποκλειστικά στις νομικές οντότητες που διαχειρίζονται τους εν λόγω σχηματισμούς (οργάνωση συνεργατικών σχηματισμών).

3. Η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις, στον εξοπλισμό και στις δραστηριότητες του συνεργατικού σχηματισμού είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες και παρέχεται με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων. Οι επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον 10 % των επενδυτικών δαπανών του συνεργατικού σχηματισμού καινοτομίας μπορούν να έχουν προτιμιακή πρόσβαση με ευνοϊκότερους όρους. Για να αποφεύγεται η υπεραντιστάθμιση, αυτή η πρόσβαση είναι ανάλογη προς τη συμβολή της επιχείρησης στις επενδυτικές δαπάνες και οι όροι της δημοσιοποιούνται.

4. Τα τέλη που χρεώνονται για τη χρήση του εξοπλισμού του συνεργατικού σχηματισμού και τη συμμετοχή στις δραστηριότητές του αντιστοιχούν στην τιμή της αγοράς ή αντικατοπτρίζουν το σχετικό κόστος.

5. Μπορούν να χορηγηθούν επενδυτικές ενισχύσεις για την κατασκευή ή την αναβάθμιση συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας. Είναι επιλέξιμες οι επενδυτικές δαπάνες σε άυλα και ενσώματα στοιχεία ενεργητικού.

6. Η ένταση των επενδυτικών ενισχύσεων για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας εγκατεστημένους σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας εγκατεστημένους σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.

7. Μπορούν να χορηγηθούν ενισχύσεις λειτουργίας για τη λειτουργία συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας, για διάστημα που δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη.

8. Επιλέξιμες δαπάνες των ενισχύσεων λειτουργίας για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας είναι οι δαπάνες προσωπικού και οι διοικητικές δαπάνες (συμπεριλαμβανομένων των γενικών εξόδων) σχετικά με:

- α) τον συντονισμό του συνεργατικού σχηματισμού για τη διευκόλυνση της συνεργασίας, την ανταλλαγή πληροφοριών και την παροχή ή τη διάθεση των εξειδικευμένων και εξατομικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης των επιχειρήσεων·
- β) την προβολή του συνεργατικού σχηματισμού για την αύξηση της συμμετοχής νέων επιχειρήσεων ή οργανισμών, καθώς και για την αύξηση της προβολής του σχηματισμού·

▼B

γ) τη διαχείριση των εγκαταστάσεων του συνεργατικού σχηματισμού, την οργάνωση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, εργαστηρίων και συνεδρίων για τη στήριξη της διάδοσης των γνώσεων και της δικτύωσης και της διεθνούς συνεργασίας.

9. Η ένταση της ενίσχυσης για τις ενισχύσεις λειτουργίας δεν υπερβαίνει το 50 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία χορηγείται η ενίσχυση.

*Άρθρο 28***Ενισχύσεις καινοτομίας για MME**

1. Οι ενισχύσεις καινοτομίας για MME συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

α) οι δαπάνες για την απόκτηση, την επικύρωση και την προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού·

β) οι δαπάνες για την απόσπαση, από οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή από μεγάλη επιχείρηση, προσωπικού υψηλής ειδίκευσης, το οποίο απασχολείται σε δραστηριότητες έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε νέες θέσεις που έχουν δημιουργηθεί προς τον σκοπό αυτό στη δικαιούχο επιχείρηση και δεν αντικαθιστά άλλο προσωπικό·

γ) οι δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας.

3. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.

4. Στην ειδική περίπτωση των ενισχύσεων για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας, η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί έως και το 100 % των επιλέξιμων δαπανών, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της ενίσχυσης για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας δεν υπερβαίνει τα 200 000 ευρώ ανά επιχείρηση για οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών.

*Άρθρο 29***Ενισχύσεις για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία**

1. Οι ενισχύσεις για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις συμβιβάζονται μόνον εφόσον αυτές οι επιχειρήσεις συνεργάζονται πραγματικά με MME όσον αφορά την ενισχυόμενη δραστηριότητα και οι συνεργαζόμενες MME καταβάλλουν τουλάχιστον το 30 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.

3. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

▼ B

- α) δαπάνες προσωπικού·
  - β) δαπάνες οργάνων, εξοπλισμού, κτιρίων και γηπέδων, στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο·
  - γ) δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων·
  - δ) πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων, που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου.
4. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 15 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μεγάλες επιχειρήσεις και το 50 % των επιλέξιμων δαπανών για τις ΜΜΕ.

*Άρθρο 30***Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας**

1. Οι ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Το ενισχυόμενο έργο πρέπει να ενδιαφέρει όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα ή υποτομέα.

3. Πριν από την ημερομηνία έναρξης του ενισχυόμενου έργου δημοσιεύονται στο διαδίκτυο οι εξής πληροφορίες:

- α) η επικείμενη υλοποίηση του ενισχυόμενου έργου·
- β) οι στόχοι του ενισχυόμενου έργου·
- γ) η κατά προσέγγιση ημερομηνία δημοσίευσης των αποτελεσμάτων που αναμένονται από το ενισχυόμενο έργο και ο τόπος δημοσίευσης στο διαδίκτυο·
- δ) αναφορά ότι τα αποτελέσματα του ενισχυόμενου έργου θα είναι διαθέσιμα δωρεάν για όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα ή υποτομέα.

4. Τα αποτελέσματα του ενισχυόμενου έργου καθίστανται διαθέσιμα στο διαδίκτυο από την ημερομηνία λήξης του ενισχυόμενου έργου ή την ημερομηνία κατά την οποία παρέχονται οποιεσδήποτε πληροφορίες σχετικά με αυτά τα αποτελέσματα στα μέλη οποιουδήποτε οργανισμού, όποια προηγείται χρονικά. Τα αποτελέσματα παραμένουν διαθέσιμα στο διαδίκτυο για περίοδο τουλάχιστον 5 ετών, η οποία αρχίζει από την ημερομηνία λήξης του ενισχυόμενου έργου.

▼B

5. Η ενίσχυση χορηγείται απευθείας στον οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων και δεν περιλαμβάνει την άμεση χορήγηση ενίσχυσης που δεν σχετίζεται με έρευνα σε επιχείρηση που παράγει, μεταποιεί ή εμπορεύεται προϊόντα αλιείας ή υδατοκαλλιέργειας.
6. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 25 παράγραφος 3.
7. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

*ΤΜΗΜΑ 5****Ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση****Άρθρο 31****Ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση***

1. Οι ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση που πραγματοποιείται από επιχειρήσεις προκειμένου να συμμορφωθούν με τα εθνικά υποχρεωτικά πρότυπα επαγγελματικής κατάρτισης.
3. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:
  - α) δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευτών, για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευτές συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση·

▼M1

- β) λειτουργικές δαπάνες εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων που σχετίζονται άμεσα με το έργο επαγγελματικής κατάρτισης, όπως έξοδα μετακίνησης, έξοδα διαμονής, υλικά και εφόδια που σχετίζονται άμεσα με το έργο, αποσβέσεις των υλικοτεχνικών μέσων και του εξοπλισμού, στον βαθμό που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το έργο επαγγελματικής κατάρτισης·

▼B

- γ) δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών σε σχέση με το έργο επαγγελματικής κατάρτισης·
  - δ) δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευόμενων και γενικές έμμεσες δαπάνες (διοικητικές δαπάνες, μισθώματα, γενικά έξοδα) για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση.
4. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών. Μπορεί να αυξηθεί, μέχρι το 70 % των επιλέξιμων δαπανών κατ' ανώτατο όριο, ως εξής:
    - α) κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, εάν η επαγγελματική κατάρτιση απευθύνεται σε εργαζομένους με αναπηρία ή σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση·
    - β) κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, εάν η ενίσχυση χορηγείται σε μεσαίες επιχειρήσεις και κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, εάν χορηγείται σε μικρές επιχειρήσεις.

▼B

5. Όταν η ενίσχυση χορηγείται στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών, η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι εκπαιδευόμενοι δεν αποτελούν ενεργά μέλη του πληρώματος, αλλά είναι υπεράριθμοι επί του πλοίου· και
- β) η επαγγελματική κατάρτιση πραγματοποιείται σε πλοία εγγεγραμμένα σε νηολόγια της Ένωσης.

*ΤΜΗΜΑ 6****Ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία****Άρθρο 32***Ενισχύσεις για την πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση με τη μορφή επιδότησης μισθού**

1. Τα καθεστώς ενισχύσεων για την πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι μισθολογικές δαπάνες για περίοδο 12 μηνών το πολύ από την πρόσληψη εργαζόμενου σε μειονεκτική θέση. Στις περιπτώσεις που ο υπόψη εργαζόμενος τελεί σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι μισθολογικές δαπάνες για μέγιστη περίοδο 24 μηνών από την πρόσληψη.

3. Όταν η πρόσληψη δεν αντιπροσωπεύει καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων της οικείας επιχείρησης, σε σχέση με τον μέσο όρο του δωδεκαμήνου που προηγήθηκε, η θέση ή οι θέσεις εργασίας πρέπει να έχουν μείνει κενές λόγω εθελοντικής αποχώρησης, αναπηρίας, συνταξιοδότησης λόγω ηλικίας, εθελοντικής μείωσης του χρόνου εργασίας ή νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους και όχι λόγω κατάργησης των θέσεων εργασίας.

4. Εκτός από την περίπτωση νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, οι εργαζόμενοι σε μειονεκτική θέση δικαιούνται να απασχοληθούν σε συνεχή βάση για την ελάχιστη περίοδο που προβλέπεται στην οικεία εθνική νομοθεσία περί συμβάσεων εργασίας ή στις ενδεχόμενες συλλογικές συμβάσεις του κράτους μέλους.

5. Εάν η περίοδος απασχόλησης είναι βραχύτερη των 12 μηνών, ή των 24 μηνών για εργαζομένους σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση, η ενίσχυση μειώνεται κατ' αναλογία χρόνου.

6. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.

*Άρθρο 33***Ενισχύσεις για την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία υπό μορφή επιδότησης μισθού**

1. Οι ενισχύσεις για την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

▼ B

2. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι μισθολογικές δαπάνες για κάθε δεδομένη περίοδο απασχόλησης του εργαζομένου με αναπηρία.
3. Όταν η πρόσληψη δεν αντιπροσωπεύει καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων της οικείας επιχείρησης, σε σχέση με τον μέσο όρο του δωδεκαμήνου που προηγήθηκε, η θέση ή οι θέσεις εργασίας πρέπει να έχουν μείνει κενές λόγω εθελοντικής αποχώρησης, αναπηρίας, συνταξιοδότησης λόγω ηλικίας, εθελοντικής μείωσης του χρόνου εργασίας ή νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους και όχι λόγω κατάργησης των θέσεων εργασίας.
4. Εκτός από την περίπτωση νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, οι εργαζόμενοι με αναπηρία δικαιούνται να απασχοληθούν σε συνεχή βάση για την ελάχιστη περίοδο που προβλέπεται στην οικεία εθνική νομοθεσία ή στις ενδεχόμενες συλλογικές συμβάσεις που είναι νομικά δεσμευτικές για την επιχείρηση και διέπουν τις συμβάσεις εργασίας.
5. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 75 % των επιλέξιμων δαπανών.

*Άρθρο 34***Ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των πρόσθετων δαπανών που συνεπάγεται η απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία**

1. Οι ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των πρόσθετων δαπανών που συνεπάγεται η απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:
  - α) δαπάνες προσαρμογής του χώρου εργασίας·
  - β) δαπάνες απασχόλησης προσωπικού αποκλειστικά για τον χρόνο που διανύεται για την υποστήριξη των εργαζομένων με αναπηρία και επαγγελματικής κατάρτισης του προσωπικού αυτού προκειμένου να βοηθηθούν οι εργαζόμενοι με αναπηρία·
  - γ) δαπάνες προσαρμογής ή αγοράς εξοπλισμού, ή αγοράς και επικύρωσης λογισμικού προς χρήση από εργαζομένους με αναπηρία, περιλαμβανομένων προσαρμοσμένων ή βοηθητικών τεχνολογικών διευκολύνσεων, οι οποίες προστίθενται σε εκείνες τις οποίες θα πραγματοποιούσε ο δικαιούχος εάν απασχολούσε εργαζομένους χωρίς αναπηρία·
  - δ) δαπάνες που συνδέονται άμεσα με τη μεταφορά των εργαζομένων με αναπηρία στον χώρο εργασίας και για δραστηριότητες που συνδέονται με την εργασία τους·
  - ε) μισθολογικό κόστος για τις ώρες που αφιερώνει στην αποκατάσταση ένας εργαζόμενος με αναπηρία·
  - στ) όταν ο δικαιούχος παρέχει προστατευόμενη απασχόληση, οι δαπάνες κατασκευής, εγκατάστασης ή εκσυγχρονισμού των μονάδων παραγωγής της συγκεκριμένης επιχείρησης, καθώς και οποιεσδήποτε δαπάνες διοίκησης και μεταφοράς, υπό την προϋπόθεση ότι οι δαπάνες αυτές απορρέουν άμεσα από την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία.

▼ B

3. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

*Άρθρο 35***Ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των δαπανών της υποστήριξης που παρέχεται σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση**

1. Οι ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των δαπανών της υποστήριξης που παρέχεται σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες:

- α) απασχόλησης προσωπικού αποκλειστικά για τον χρόνο που διανύεται για την υποστήριξη των εργαζομένων σε μειονεκτική θέση, για περίοδο 12 μηνών το πολύ από την πρόσληψη εργαζομένου σε μειονεκτική θέση ή για περίοδο 24 μηνών το πολύ από την πρόσληψη εργαζομένου σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση·
- β) επαγγελματικής κατάρτισης του προσωπικού αυτού προκειμένου να βοηθηθούν οι εργαζόμενοι σε μειονεκτική θέση.

3. Η παρεχόμενη υποστήριξη συνίσταται σε μέτρα για την υποστήριξη της αυτονομίας και της προσαρμογής στο περιβάλλον εργασίας του εργαζομένου σε μειονεκτική θέση, στην παρουσία συνοδού του εργαζομένου στις κοινωνικές και διοικητικές διαδικασίες, στη διευκόλυνση της επικοινωνίας με τον επιχειρηματία και στη διαχείριση των συγκρούσεων.

4. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.

*ΤΜΗΜΑ 7****Ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος****Άρθρο 36***Επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων**

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την υπέρβαση των ενωσιακών προτύπων προστασίας του περιβάλλοντος ή για την αύξηση του επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Η επένδυση πρέπει να πληροί μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) επιτρέπει στον δικαιούχο να αυξήσει το επίπεδο της περιβαλλοντικής προστασίας ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων του υπερβαίνοντας τα ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα, ανεξαρτήτως της ύπαρξης υποχρεωτικών εθνικών προτύπων τα οποία είναι αυστηρότερα των ενωσιακών προτύπων·
- β) επιτρέπει στον δικαιούχο να αυξήσει το επίπεδο της περιβαλλοντικής προστασίας ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων του ελλείψει ενωσιακών προτύπων.

▼B

3. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις όταν οι επενδύσεις πραγματοποιούνται με σκοπό να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με ενωσιακά πρότυπα που έχουν ήδη εκδοθεί, αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ.

4. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 3, ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται:

α) για την αγορά καινούριων οχημάτων για οδικές, σιδηροδρομικές, εσωτερικές πλωτές και θαλάσσιες μεταφορές που ανταποκρίνονται σε εκδοθέντα ενωσιακά πρότυπα, υπό την προϋπόθεση ότι η αγορά πραγματοποιείται πριν τεθούν σε ισχύ τα εν λόγω πρότυπα και ότι, αφού καταστούν υποχρεωτικά, δεν ισχύουν για ήδη αγορασθέντα οχήματα πριν από την ημερομηνία εκείνη·

β) για τις εργασίες εκσυγχρονισμού υφιστάμενων μεταφορικών οχημάτων για οδικές, σιδηροδρομικές, εσωτερικές πλωτές και θαλάσσιες μεταφορές, υπό την προϋπόθεση ότι τα ενωσιακά πρότυπα δεν έχουν τεθεί ακόμα σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης χρήσης των εν λόγω οχημάτων και ότι τα εν λόγω ενωσιακά πρότυπα, αφού καταστούν υποχρεωτικά, δεν ισχύουν αναδρομικά για τα οχήματα αυτά.

5. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι απαραίτητες για την υπέρβαση των εφαρμοστέων ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση του επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων. Οι δαπάνες αυτές καθορίζονται ως εξής:

α) όταν το κόστος της επένδυσης για την προστασία του περιβάλλοντος μπορεί να προσδιοριστεί στο συνολικό επενδυτικό κόστος ως χωριστή επένδυση, αυτό το κόστος που σχετίζεται με την προστασία του περιβάλλοντος συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες·

β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το κόστος της επένδυσης στην προστασία του περιβάλλοντος προσδιορίζεται με βάση παρόμοια, λιγότερη φιλική προς το περιβάλλον επένδυση που θα μπορούσε προφανώς να πραγματοποιηθεί χωρίς την ενίσχυση. Η διαφορά μεταξύ του κόστους των δύο επενδύσεων προσδιορίζει το κόστος που συνδέεται με την προστασία του περιβάλλοντος και συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες.

Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος δεν είναι επιλέξιμες.

6. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 40 % των επιλέξιμων δαπανών.

7. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις, και κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις.

8. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.

*Άρθρο 37***Επενδυτικές ενισχύσεις για την πρόωρη προσαρμογή σε μελλοντικά ενωσιακά πρότυπα**

1. Οι ενισχύσεις που ενθαρρύνουν επιχειρήσεις να συμμορφωθούν με νέα ενωσιακά πρότυπα, τα οποία αυξάνουν το επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος αλλά δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ, συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

▼B

2. Τα ενωσιακά πρότυπα πρέπει να έχουν εγκριθεί, η δε επένδυση υλοποιείται και ολοκληρώνεται τουλάχιστον ένα έτος πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του σχετικού προτύπου.

3. Οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στις πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι απαραίτητες για την υπέρβαση των εφαρμοστέων ενωσιακών προτύπων. Οι δαπάνες αυτές καθορίζονται ως εξής:

α) όταν το κόστος της επένδυσης για την προστασία του περιβάλλοντος μπορεί να προσδιοριστεί στο συνολικό επενδυτικό κόστος ως χωριστή επένδυση, αυτό το κόστος που σχετίζεται με την προστασία του περιβάλλοντος συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες·

β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το κόστος της επένδυσης στην προστασία του περιβάλλοντος προσδιορίζεται με βάση παρόμοια, λιγότερη φιλική προς το περιβάλλον επένδυση, που θα μπορούσε προφανώς να πραγματοποιηθεί χωρίς την ενίσχυση. Η διαφορά μεταξύ του κόστους των δύο επενδύσεων προσδιορίζει το κόστος που συνδέεται με την προστασία του περιβάλλοντος και συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες.

Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος δεν είναι επιλέξιμες.

4. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει:

α) το 20 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μικρές επιχειρήσεις, το 15 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μεσαίες επιχειρήσεις και το 10 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μεγάλες επιχειρήσεις, εάν η υλοποίηση και η ολοκλήρωση της επένδυσης πραγματοποιηθούν πάνω από τρία έτη πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νέου ενωσιακού προτύπου·

β) το 15 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μικρές επιχειρήσεις, το 10 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μεσαίες επιχειρήσεις και το 5 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μεγάλες επιχειρήσεις, εάν η υλοποίηση και η ολοκλήρωση της επένδυσης πραγματοποιηθούν από ένα έως τρία έτη πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νέου ενωσιακού προτύπου·

5. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.

*Άρθρο 38***Επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης**

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις που επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να βελτιώνουν την ενεργειακή τους απόδοση συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου όταν οι βελτιώσεις πραγματοποιούνται με σκοπό να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με ενωσιακά πρότυπα που έχουν ήδη εγκριθεί, έστω και αν δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ.

3. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που απαιτούνται ώστε να επιτευχθεί το υψηλότερο επίπεδο ενεργειακής απόδοσης. Οι δαπάνες αυτές καθορίζονται ως εξής:

▼ B

α) όταν το κόστος της επένδυσης στην ενεργειακή απόδοση μπορεί να προσδιοριστεί στο συνολικό επενδυτικό κόστος ως χωριστή επένδυση, αυτό το κόστος που σχετίζεται με την ενεργειακή απόδοση συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες·

β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το κόστος της επένδυσης στην ενεργειακή απόδοση προσδιορίζεται σε σχέση με παρόμοια επένδυση που έχει ως αποτέλεσμα μικρότερη ενεργειακή απόδοση και που θα μπορούσε προφανώς να πραγματοποιηθεί χωρίς την ενίσχυση. Η διαφορά μεταξύ του κόστους των δύο επενδύσεων προσδιορίζει το κόστος που συνδέεται με την ενεργειακή απόδοση και συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες.

Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης δεν είναι επιλέξιμες.

4. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 30 % των επιλέξιμων δαπανών.

5. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.

6. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.

*Άρθρο 39***Επενδυτικές ενισχύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια**

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Επιλέξιμα για ενίσχυση βάσει του παρόντος άρθρου είναι έργα ενεργειακής απόδοσης που αφορούν κτίρια.

3. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές δαπάνες του έργου ενεργειακής απόδοσης.

4. Η ενίσχυση μπορεί να χορηγηθεί υπό μορφή χορηγίας, ιδίων κεφαλαίων, εγγύησης ή δανείου προς ένα ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή άλλον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό και μετακυλιέται πλήρως στους τελικούς δικαιούχους που είναι οι ιδιοκτήτες ή ενοικιαστές των κτιρίων.

5. Η ενίσχυση που χορηγείται από το ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή άλλον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό στα επιλέξιμα έργα ενεργειακής απόδοσης μπορεί να λάβει τη μορφή δανείων ή εγγυήσεων. Η ονομαστική αξία του δανείου ή του εγγυημένου ποσού δεν υπερβαίνει το ποσό των 10 εκατ. ευρώ ανά έργο σε επίπεδο τελικών δικαιούχων. Η εγγύηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 80 % του υποκείμενου δανείου.

6. Η αποπληρωμή από τους ιδιοκτήτες των κτιρίων στο ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή σε άλλον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό δεν αφορά ποσό μικρότερο από την ονομαστική αξία του δανείου.

▼ B

7. Οι ενισχύσεις ενεργειακής απόδοσης δημιουργούν μόχλευση επιπρόσθετων επενδύσεων από ιδιώτες επενδυτές ύψους τουλάχιστον 30 % της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε έργο ενεργειακής απόδοσης. Όταν οι ενισχύσεις παρέχονται από ταμείο ενεργειακής απόδοσης, η μόχλευση των ιδιωτικών επενδύσεων μπορεί να επιτευχθεί στο επίπεδο του ταμείου ενεργειακής απόδοσης και/ή στο επίπεδο των έργων ενεργειακής απόδοσης, ούτως ώστε να επιτευχθεί συνολικό ποσό ίσο τουλάχιστον με το 30 % της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε ένα έργο ενεργειακής απόδοσης.

8. Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να δημιουργούν ταμεία ενεργειακής απόδοσης και/ή να καταφεύγουν σε ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς κατά την παροχή ενισχύσεων ενεργειακής απόδοσης. Πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι διαχειριστές των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, καθώς και οι διαχειριστές των ταμείων ενεργειακής απόδοσης επιλέγονται με ανοικτή, διαφανή και άνευ διακρίσεων διαδικασία υποβολής προσφορών, σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο. Ειδικότερα, δεν πρέπει να υπάρχουν διακρίσεις με βάση τον τόπο εγκατάστασης ή σύστασής τους σε οποιοδήποτε κράτος μέλος. Οι διαχειριστές ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών και οι διαχειριστές ταμείων ενεργειακής απόδοσης μπορούν να υποχρεωθούν να πληρούν προκαθορισμένα κριτήρια που δικαιολογούνται αντικειμενικά λόγω του χαρακτήρα των επενδύσεων·
- β) οι ανεξάρτητοι ιδιώτες επενδυτές επιλέγονται μέσω ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων διαδικασίας υποβολής προσφορών, σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, με στόχο τον καθορισμό κατάλληλων ρυθμίσεων επιμερισμού του κινδύνου και της ανταμοιβής, βάσει των οποίων, για επενδύσεις εκτός των εγγυήσεων, προκρίνεται ο ασύμμετρος επιμερισμός των κερδών έναντι της προστασίας από κινδύνους ζημιών. Εάν οι ιδιώτες επενδυτές δεν έχουν επιλεγεί με τέτοια διαδικασία, το εύλογο ποσοστό απόδοσης για τους ιδιώτες επενδυτές προσδιορίζεται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα που επιλέγεται με ανοικτή, διαφανή και άνευ διακρίσεων διαδικασία·
- γ) σε περίπτωση ασύμμετρου επιμερισμού των ζημιών μεταξύ των επενδυτών του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, η πρώτη ζημία που αναλαμβάνει ο επενδυτής του δημόσιου τομέα περιορίζεται στο 25 % κατ' ανώτατο όριο της συνολικής επένδυσης·
- δ) στην περίπτωση εγγυήσεων, το ποσοστό εγγύησης περιορίζεται στο 80 % και οι συνολικές ζημίες που αναλαμβάνει το κράτος μέλος περιορίζονται στο 25 % κατ' ανώτατο όριο του υποκείμενου εγγυημένου χαρτοφυλακίου· Μόνον οι εγγυήσεις που καλύπτουν τις αναμενόμενες ζημίες του υποκείμενου εγγυημένου χαρτοφυλακίου μπορούν να παρέχονται δωρεάν. Όταν μια εγγύηση περιλαμβάνει επίσης την κάλυψη μη αναμενόμενων ζημιών, ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός καταβάλλει, επί του μέρους της εγγύησης που καλύπτει τις ζημίες αυτές, προμήθεια εγγύησης σύμφωνα με την αγορά·
- ε) οι επενδυτές επιτρέπεται να εκπροσωπούνται στα όργανα διακυβέρνησης του ταμείου ενεργειακής απόδοσης ή του ενδιάμεσου χρηματοπιστωτικού οργανισμού, όπως το εποπτικό συμβούλιο ή η συμβουλευτική επιτροπή·
- στ) το ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός συγκροτείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και το κράτος μέλος προβλέπει διαδικασία δέουσας επιμέλειας, ώστε να διασφαλιστεί εμπορικά υγιής επενδυτική στρατηγική για τους σκοπούς της εφαρμογής του μέτρου ενίσχυσης ενεργειακής απόδοσης.

▼B

9. Η διαχείριση των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων ενεργειακής απόδοσης, ασκείται με γνώμονα την εμπορική προοπτική και διασφαλίζει τη λήψη αποφάσεων χρηματοδότησης με κίνητρο την επίτευξη κέρδους. Τούτο θεωρείται ότι συμβαίνει όταν ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός και, ενδεχομένως, οι διαχειριστές του ταμείου ενεργειακής απόδοσης πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) είναι υποχρεωμένοι, βάσει νόμου ή σύμβασης, να ενεργούν με την επιμέλεια του επαγγελματία διαχειριστή και με καλή πίστη, καθώς και να αποφεύγουν τις συγκρούσεις συμφερόντων· εφαρμόζονται βέλτιστες πρακτικές και κανονιστική εποπτεία·
- β) η αμοιβή τους είναι σύμφωνη με τις πρακτικές της αγοράς. Η απαίτηση αυτή θεωρείται ότι τηρείται εφόσον οι διαχειριστές επιλέγονται μέσω ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων διαδικασίας υποβολής προσφορών, με βάση αντικειμενικά κριτήρια που συνδέονται με την πείρα, την εμπειρογνώσια και την επιχειρησιακή και χρηματοοικονομική ικανότητα·
- γ) αμείβονται σε συνάρτηση με τις επιδόσεις τους ή αναλαμβάνουν μέρος των επενδυτικών κινδύνων συμμετέχοντας στην επένδυση με ίδιους πόρους, ώστε τα συμφέροντά τους να εναρμονίζονται ανά πάσα στιγμή με τα συμφέροντα του δημόσιου επενδυτή·
- δ) παρουσιάζουν επενδυτική στρατηγική, κριτήρια και προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα των επενδύσεων σε έργα ενεργειακής απόδοσης, καθορίζοντας εκ των προτέρων τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα, καθώς και τις προβλεπόμενες επιπτώσεις στην ενεργειακή απόδοση·
- ε) υπάρχει σαφής και ρεαλιστική στρατηγική εξόδου για τα δημόσια κεφάλαια που επενδύονται στο ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή χορηγούνται στον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό, χάρη στην οποία η αγορά μπορεί να χρηματοδοτεί έργα ενεργειακής απόδοσης όταν είναι έτοιμη να το πράξει.

10. Οι βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης, οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση του δικαιούχου με ενωσιακά πρότυπα που έχουν ήδη θεσπιστεί, δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 40

Επενδυτικές ενισχύσεις για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι επενδυτικές ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε πρόσφατα εγκατεστημένη ή ανακαινισμένη δυναμικότητα παραγωγής.

3. Η νέα μονάδα συμπαραγωγής εξασφαλίζει συνολική εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας σε σύγκριση με τη χωριστή παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρισμού, όπως προβλέπεται στην οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ⁽¹⁾. Η αναβάθμιση υπάρχουσας μονάδας συμπαραγωγής ή η μετατροπή υπάρχουσας μονάδας παραγωγής ενέργειας σε μονάδα συμπαραγωγής έχει ως αποτέλεσμα την εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας σε σύγκριση με την αρχική κατάσταση.

(¹) ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 1.

▼B

4. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες σε εξοπλισμό που χρειάζεται η εγκατάσταση για να λειτουργήσει ως εγκατάσταση συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης, σε σύγκριση με συμβατικές εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή θέρμανσης της ίδιας δυναμικότητας, ή οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες για την αναβάθμιση της απόδοσης, εάν η υπάρχουσα εγκατάσταση έχει ήδη επιτύχει το όριο υψηλής απόδοσης.
5. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 45 % των επιλέξιμων δαπανών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.
6. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.

*Άρθρο 41***Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές**

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για την παραγωγή βιοκαυσίμων απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης μόνον στο μέτρο που οι ενισχυόμενες επενδύσεις χρησιμοποιούνται για την παραγωγή βιώσιμων βιοκαυσίμων που δεν είναι βιοκαύσιμα βασισμένα σε εδάδιμα φυτά. Ωστόσο, οι επενδυτικές ενισχύσεις για τη μετατροπή υφισταμένων μονάδων παραγωγής βιοκαυσίμων βασισμένων σε εδάδιμα φυτά σε μονάδες παραγωγής προηγμένων βιοκαυσίμων απαλλάσσονται βάσει του παρόντος άρθρου, υπό την προϋπόθεση ότι η παραγωγή που βασίζεται σε εδάδιμα φυτά θα μειωθεί κατ' αντιστοιχία προς τη νέα δυναμικότητα.
3. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για βιοκαύσιμα που υπόκεινται σε υποχρέωση εφοδιασμού ή ανάμειξης.
4. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις που δεν συμμορφώνονται με την οδηγία 2000/60/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
5. Οι επενδυτικές ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε νέες εγκαταστάσεις. Καμία ενίσχυση δεν χορηγείται ούτε καταβάλλεται μετά την έναρξη λειτουργίας της εγκατάστασης και η ενίσχυση είναι ανεξάρτητη από την παραγωγή.
6. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι απαραίτητες για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Οι δαπάνες αυτές καθορίζονται ως εξής:
  - α) όταν το κόστος της επένδυσης για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μπορεί να προσδιοριστεί στο συνολικό επενδυτικό κόστος ως χωριστή επένδυση, για παράδειγμα ως εύκολα προσδιορίσιμο πρόσθετο κατασκευαστικό στοιχείο σε προϋφιστάμενη εγκατάσταση, αυτό το κόστος που σχετίζεται με την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες·

▼ B

β) όταν το κόστος της επένδυσης για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μπορεί να προσδιοριστεί με βάση παρόμοια, λιγότερο φιλική προς το περιβάλλον επένδυση, που θα μπορούσε προφανώς να πραγματοποιηθεί χωρίς την ενίσχυση, η διαφορά αυτή μεταξύ του κόστους των δύο επενδύσεων προσδιορίζει το κόστος που συνδέεται με την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες·

γ) για ορισμένες μικρές εγκαταστάσεις όπου δεν μπορεί να καθοριστεί λιγότερο φιλική προς το περιβάλλον επένδυση, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν μονάδες παραγωγής περιορισμένου μεγέθους, το συνολικό κόστος της επένδυσης για την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες.

Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος δεν είναι επιλέξιμες.

7. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει:

α) το 45 % των επιλέξιμων δαπανών, εάν οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται με βάση το στοιχείο α) ή β) της παραγράφου 6·

β) το 30 % των επιλέξιμων δαπανών, εάν οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται με βάση το στοιχείο γ) της παραγράφου 6.

8. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.

9. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.

10. Στις περιπτώσεις που η ενίσχυση χορηγείται στο πλαίσιο ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών βάσει σαφών, διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων, η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών. Η εν λόγω διαδικασία υποβολής προσφορών δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις και να προβλέπει τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων. Ο προϋπολογισμός που συνδέεται με τη διαδικασία υποβολής προσφορών αποτελεί δεσμευτικό περιορισμό, με την έννοια ότι δεν μπορούν να λάβουν ενίσχυση όλοι οι συμμετέχοντες και η ενίσχυση χορηγείται βάσει της αρχικής προσφοράς του συμμετέχοντος, αποκλείοντας επομένως μεταγενέστερες διαπραγματεύσεις.

*Άρθρο 42***Ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές**

1. Οι ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις χορηγούνται μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών βάσει σαφών, διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων, η οποία είναι ανοικτή σε όλους τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές άνευ διακρίσεων.

▼B

3. Η διαδικασία υποβολής προσφορών μπορεί να περιοριστεί σε συγκεκριμένες τεχνολογίες, όταν μια διαδικασία ανοικτή σε όλους τους παραγωγούς θα οδηγούσε σε κατώτερο του βέλτιστου αποτέλεσμα το οποίο δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί κατά τον σχεδιασμό της διαδικασίας λαμβάνοντας υπόψη ιδίως:

- i) το μακροπρόθεσμο δυναμικό δεδομένης νέας και καινοτόμου τεχνολογίας· ή
- ii) την ανάγκη επίτευξης διαφοροποίησης· ή
- iii) τους περιορισμούς του δικτύου και τη σταθερότητα του δικτύου μεταφοράς· ή
- iv) το κόστος (ολοκλήρωσης) του συστήματος· ή
- v) την ανάγκη αποφυγής στρεβλώσεων στις αγορές πρώτων υλών από τη στήριξη της βιομάζας.

Τα κράτη μέλη διενεργούν λεπτομερή εκτίμηση της δυνατότητας εφαρμογής των εν λόγω προϋποθέσεων και την υποβάλλουν στην Επιτροπή με τον τρόπο που περιγράφεται στο άρθρο 11 στοιχείο α).

4. Χορηγούνται ενισχύσεις σε νέες και καινοτόμες τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών ανοικτή σε τουλάχιστον μία τέτοια τεχνολογία βάσει σαφών, διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων. Οι ενισχύσεις αυτές δεν χορηγούνται για ποσοστό άνω του 5 % της σχεδιαζόμενης νέας δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ανά έτος συνολικά.

5. Οι ενισχύσεις χορηγούνται ως πριμοδότηση επιπλέον της τιμής της αγοράς βάσει της οποίας οι παραγωγοί πωλούν την ηλεκτρική ενέργεια απευθείας στην αγορά.

6. Οι δικαιούχοι ενισχύσεων υπόκεινται σε συνήθεις υποχρεώσεις εξισορρόπησης. Οι δικαιούχοι μπορούν να αναθέτουν τις υποχρεώσεις εξισορρόπησης σε άλλες επιχειρήσεις για λογαριασμό τους, όπως για παράδειγμα σε φορείς συγκέντρωσης.

7. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις όταν οι τιμές είναι αρνητικές.

8. Μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις χωρίς την ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών που περιγράφεται στην παράγραφο 2 σε εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη δυναμικότητα ηλεκτροπαραγωγής μικρότερη του 1 MW για την παραγωγή ηλεκτρισμού από όλες τις ανανεώσιμες πηγές εκτός της αιολικής ενέργειας, για την οποία μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις χωρίς την ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών που περιγράφεται στην παράγραφο 2 σε εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη δυναμικότητα ηλεκτροπαραγωγής μικρότερη των 6 MW ή σε εγκαταστάσεις με λιγότερες των 6 μονάδων ηλεκτροπαραγωγής. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 9, όταν χορηγούνται ενισχύσεις χωρίς ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών, τηρούνται οι όροι των παραγράφων 5, 6 και 7. Επιπλέον, όταν χορηγούνται ενισχύσεις χωρίς ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών, εφαρμόζονται οι όροι του άρθρου 43 παράγραφοι 5, 6 και 7.

9. Οι όροι των παραγράφων 5, 6 και 7 δεν εφαρμόζονται στις ενισχύσεις λειτουργίας που χορηγούνται σε εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη δυναμικότητα ηλεκτροπαραγωγής μικρότερη των 500 kW για την παραγωγή ηλεκτρισμού από όλες τις ανανεώσιμες πηγές εκτός της αιολικής ενέργειας, για την οποία οι όροι αυτοί δεν εφαρμόζονται στις ενισχύσεις λειτουργίας που χορηγούνται σε εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη δυναμικότητα ηλεκτροπαραγωγής μικρότερη των 3 MW ή σε εγκαταστάσεις με λιγότερες των 3 μονάδων ηλεκτροπαραγωγής.

▼ B

10. Για τον υπολογισμό των ανωτέρω μέγιστων δυναμικοτήτων που αναφέρονται στις παραγράφους 8 και 9, οι εγκαταστάσεις με κοινό σημείο σύνδεσης με το δίκτυο ηλεκτροδότησης θεωρούνται μία εγκατάσταση.

11. Οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνον έως την πλήρη απόσβεση των εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Κάθε επενδυτική ενίσχυση που έχει ήδη ληφθεί πρέπει να αφαιρείται από τις ενισχύσεις λειτουργίας.

*Άρθρο 43***Ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας**

1. Οι ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη δυναμικότητα μικρότερη των 500 kW για την παραγωγή ενέργειας από όλες τις ανανεώσιμες πηγές εκτός της αιολικής ενέργειας, για την οποία χορηγούνται ενισχύσεις σε εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη δυναμικότητα μικρότερη των 3 MW ή με λιγότερες των 3 μονάδων ηλεκτροπαραγωγής, και των βιοκαυσίμων, για τα οποία χορηγούνται ενισχύσεις σε εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη δυναμικότητα κάτω των 50 000 τόνων ετησίως. Για τον υπολογισμό των εν λόγω μέγιστων δυναμικοτήτων, οι μικρής κλίμακας εγκαταστάσεις με κοινό σημείο σύνδεσης με το δίκτυο ηλεκτροδότησης θεωρούνται μία εγκατάσταση.

3. Ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε εγκαταστάσεις που παράγουν βιώσιμα βιοκαύσιμα που δεν είναι βιοκαύσιμα βασισμένα σε εδάδιμα φυτά. Ωστόσο, οι ενισχύσεις λειτουργίας σε μονάδες που παράγουν βιοκαύσιμα που βασίζονται σε εδάδιμα φυτά, οι οποίες άρχισαν να λειτουργούν πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2013 και δεν έχουν ακόμη αποσβεσθεί πλήρως, απαλλάσσονται βάσει του παρόντος άρθρου, σε κάθε όμως περίπτωση το πολύ έως το 2020.

4. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για βιοκαύσιμα που υπόκεινται σε υποχρέωση εφοδιασμού ή ανάμειξης.

5. Οι ενισχύσεις ανά μονάδα ενέργειας δεν υπερβαίνουν τη διαφορά μεταξύ του συνολικού σταθμισμένου κόστους ηλεκτροπαραγωγής από τη συγκεκριμένη ανανεώσιμη πηγή ενέργειας και της αγοραίας τιμής της εν λόγω μορφής ενέργειας. Το σταθμισμένο κόστος επικαιροποιείται τακτικά και τουλάχιστον ανά έτος.

6. Το μέγιστο ποσοστό απόδοσης που χρησιμοποιείται στον υπολογισμό του σταθμισμένου κόστους δεν υπερβαίνει το σχετικό διαπραγματικό επιτόκιο ανταλλαγής συν 100 μονάδες βάσης. Το σχετικό διαπραγματικό επιτόκιο ανταλλαγής είναι το διαπραγματικό επιτόκιο ανταλλαγής του νομίσματος στο οποίο χορηγείται η ενίσχυση για διάρκεια που αντιστοιχεί στην περίοδο απόσβεσης των ενισχυόμενων εγκαταστάσεων.

7. Οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνον έως την πλήρη απόσβεση των εγκαταστάσεων σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Κάθε επενδυτική ενίσχυση που χορηγείται σε εγκατάσταση αφαιρείται από τις ενισχύσεις λειτουργίας.

Άρθρο 44

Ενισχύσεις υπό μορφή μειώσεων περιβαλλοντικών φόρων δυνάμει της οδηγίας 2003/96/ΕΚ

1. Τα καθεστάτα ενισχύσεων υπό μορφή μειώσεων των περιβαλλοντικών φόρων που πληρούν τις προϋποθέσεις της οδηγίας 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας ⁽¹⁾ συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι όροι του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι δικαιούχοι της μείωσης φόρου επιλέγονται βάσει διαφανών και αντικειμενικών κριτηρίων και καταβάλλουν τουλάχιστον το αντίστοιχο ελάχιστο επίπεδο φορολογίας που καθορίζεται από την οδηγία 2003/96/ΕΚ.

3. Τα καθεστάτα ενισχύσεων με τη μορφή φορολογικών μειώσεων βασίζονται στη μείωση του εφαρμοστέου συντελεστή περιβαλλοντικού φόρου ή στην καταβολή ενός σταθερού ποσού αντιστάθμισης ή σε συνδυασμό αυτών των μηχανισμών.

4. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για βιοκαύσιμα που υπόκεινται σε υποχρέωση εφοδιασμού ή ανάμειξης.

Άρθρο 45

Επενδυτικές ενισχύσεις για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που προβαίνουν σε αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας μέσω αποκατάστασης μολυσμένων χώρων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Η επένδυση οδηγεί στην αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημίας, συμπεριλαμβανομένης ζημίας στην ποιότητα του εδάφους ή των επιφανειακών ή υπόγειων υδάτων.

3. Όταν διαπιστώνεται η ταυτότητα του φυσικού ή νομικού προσώπου που είναι υπεύθυνο για την περιβαλλοντική ζημία, σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο σε κάθε κράτος μέλος, με την επιφύλαξη των ενωσιακών κανόνων στον τομέα αυτό, και ειδικότερα της οδηγίας 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας ⁽²⁾, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2006/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας ⁽³⁾, την οδηγία 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του

⁽¹⁾ ΕΕ L 283 της 31.10.2003, σ. 51.

⁽²⁾ ΕΕ L 143 της 30.4.2004, σ. 56.

⁽³⁾ ΕΕ L 102 της 11.4.2006, σ. 1.

▼B

Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ, και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 ⁽¹⁾, και την οδηγία 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 2013, για την ασφάλεια των υπεράκτιων εργασιών πετρελαίου και φυσικού αερίου και την τροποποίηση της οδηγίας 2004/35/ΕΚ ⁽²⁾, το εν λόγω πρόσωπο οφείλει να αναλάβει το κόστος της αποκατάστασης σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και δεν χορηγείται κρατική ενίσχυση. Όταν η ταυτότητα του υπεύθυνου σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο δεν έχει διαπιστωθεί ή όταν αυτός δεν μπορεί να εξαναγκαστεί να επιβαρυνθεί με το σχετικό κόστος, το πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την αποκατάσταση ή την απορρύπανση μπορεί να λάβει κρατική ενίσχυση.

4. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που απαιτούνται για τις εργασίες αποκατάστασης, μειωμένες κατά την αύξηση της αξίας του γηπέδου. Στην περίπτωση της αποκατάστασης μολυσμένων χώρων, όλες οι δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται μια επιχείρηση κατά την αποκατάσταση του χώρου της μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες επενδύσεις, ανεξαρτήτως του εάν είναι ή όχι δυνατή η εγγραφή των εν λόγω δαπανών στον ισολογισμό της ως πάγιων στοιχείων ενεργητικού.

5. Οι αποτιμήσεις της αύξησης της αξίας του γηπέδου λόγω της αποκατάστασης διενεργούνται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα.

6. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

Άρθρο 46

Επενδυτικές ενισχύσεις για ενεργειακά αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για την εγκατάσταση ενεργειακά αποδοτικού συστήματος τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Επιλέξιμες δαπάνες για τη μονάδα παραγωγής είναι οι πρόσθετες δαπάνες που απαιτούνται για την κατασκευή, την επέκταση και την ανακαίνιση μιας ή περισσότερων μονάδων ηλεκτροπαραγωγής, ώστε να μπορέσουν να αποτελέσουν αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, σε σύγκριση με μια συμβατική μονάδα παραγωγής. Η επένδυση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του συστήματος ενεργειακά αποδοτικής τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης.

3. Η ένταση της ενίσχυσης για τη μονάδα παραγωγής δεν υπερβαίνει το 45 % των επιλέξιμων δαπανών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.

4. Η ένταση της ενίσχυσης για τη μονάδα παραγωγής μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.

⁽¹⁾ ΕΕ L 140 της 5.6.2009, σ. 114.

⁽²⁾ ΕΕ L 178 της 28.6.2013, σ. 66.

▼ B

5. Επιλέξιμες δαπάνες για το δίκτυο διανομής είναι οι επενδυτικές δαπάνες.
6. Το ποσό της ενίσχυσης για το δίκτυο διανομής δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

*Άρθρο 47***Επενδυτικές ενισχύσεις για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων**

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Οι επενδυτικές ενισχύσεις χορηγούνται για την ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων που δημιουργούν άλλες επιχειρήσεις.
3. Τα προς επεξεργασία ανακυκλούμενα ή επαναχρησιμοποιούμενα υλικά σε άλλη περίπτωση θα απορρίπτονταν ή θα υφίσταντο επεξεργασία με τρόπο λιγότερο φιλικό προς το περιβάλλον. Οι ενισχύσεις για άλλες εργασίες ανάκτησης αποβλήτων πλην της ανακύκλωσης δεν απαλλάσσονται κατά κατηγορία βάσει του παρόντος άρθρου.
4. Η ενίσχυση δεν απαλλάσσει έμμεσα τους ρυπαίνοντες από επιβάρυνση που πρέπει να τους επιβάλει η ενωσιακή νομοθεσία ή από επιβάρυνση που θεωρείται συνήθης επιχειρηματική δαπάνη.
5. Η επένδυση δεν αυξάνει απλώς τη ζήτηση για τα προς ανακύκλωση υλικά χωρίς να αυξάνει συγχρόνως τη συλλογή αυτών των υλικών.
6. Η επένδυση υπερβαίνει τη σύγχρονη τεχνολογία.
7. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι απαραίτητες για να πραγματοποιηθεί μια επένδυση σε καλύτερες ή αποδοτικότερες δραστηριότητες ανακύκλωσης ή επαναχρησιμοποίησης, σε σύγκριση με μια συμβατική μονάδα επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης ίδιας δυναμικότητας που θα κατασκευαζόταν ελλείψει ενίσχυσης.
8. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 35 % των επιλέξιμων δαπανών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.
9. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.
10. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις που αφορούν την ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση των αποβλήτων του ίδιου του δικαιούχου δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του παρόντος άρθρου.

*Άρθρο 48***Επενδυτικές ενισχύσεις για ενεργειακές υποδομές**

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για την κατασκευή ή την αναβάθμιση ενεργειακών υποδομών συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Οι ενισχύσεις χορηγούνται για ενεργειακές υποδομές εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές.
3. Οι ενεργειακές υποδομές υπόκεινται πλήρως σε κανονιστικές ρυθμίσεις όσον αφορά την τιμολόγηση και την πρόσβαση, σύμφωνα με τη νομοθεσία της εσωτερικής αγοράς ενέργειας.
4. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι επενδυτικές δαπάνες.
5. Το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.
6. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις σε έργα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου και σε υποδομές πετρελαίου δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του παρόντος άρθρου.

*Άρθρο 49***Ενισχύσεις για την εκπόνηση περιβαλλοντικών μελετών**

1. Οι ενισχύσεις για την εκπόνηση μελετών, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειακών ελέγχων, που συνδέονται άμεσα με τις επενδύσεις που αναφέρονται στο παρόν τμήμα συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες εκπόνησης των μελετών που αναφέρονται στην παράγραφο 1.
3. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.
4. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες για τις μελέτες που εκπονούνται για λογαριασμό μικρών επιχειρήσεων και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για τις μελέτες που εκπονούνται για λογαριασμό μεσαίων επιχειρήσεων.
5. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις για ενεργειακούς ελέγχους που διενεργούνται δυνάμει του άρθρου 8 παράγραφος 4 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ, εκτός εάν ο ενεργειακός έλεγχος πραγματοποιείται επιπλέον του υποχρεωτικού ενεργειακού ελέγχου που προβλέπεται στην εν λόγω οδηγία.

ΤΜΗΜΑ 8

Ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες

Άρθρο 50

Καθεστώτα ενισχύσεων για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες

1. Τα καθεστώτα ενισχύσεων που αποβλέπουν στην επανόρθωση των ζημιών που προκαλούνται από σεισμούς, χιονοστιβάδες, κατολισθήσεις, πλημμύρες, ανεμοστρόβιλους, τυφώνες, ηφαιστειακές εκρήξεις και ανεξέλεγκτες πυρκαγιές από φυσικά αίτια συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις χορηγούνται υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) οι αρμόδιες δημόσιες αρχές ενός κράτους μέλους έχουν αναγνωρίσει επίσημα τον χαρακτήρα του γεγονότος ως θεομηνίας και

β) υπάρχει άμεσος αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της θεομηνίας και των ζημιών που υπέστη η πληττόμενη επιχείρηση.

3. Τα καθεστώτα ενισχύσεων που αφορούν συγκεκριμένη θεομηνία θεσπίζονται εντός τριών ετών από την επέλευση του γεγονότος. Οι ενισχύσεις που εμπίπτουν στα καθεστώτα αυτά χορηγούνται εντός τεσσάρων ετών από την επέλευση του γεγονότος.

4. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που προκύπτουν από τη ζημία που προκλήθηκε ως άμεση συνέπεια της θεομηνίας, όπως εκτιμήθηκαν από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα, αναγνωρισμένο από την αρμόδια εθνική αρχή ή από ασφαλιστική επιχείρηση. Μεταξύ των ζημιών μπορεί να περιλαμβάνονται υλικές ζημιές στοιχείων ενεργητικού, όπως κτιρίων, εξοπλισμού, μηχανημάτων ή αποθεμάτων, και απώλεια εισοδήματος λόγω της πλήρους ή μερικής αναστολής της δραστηριότητας για μέγιστη περίοδο έξι μηνών από τη στιγμή που εκδηλώθηκε η θεομηνία. Ο υπολογισμός της υλικής ζημίας βασίζεται στο κόστος αποκατάστασης ή στην οικονομική αξία των πληγέντων στοιχείων ενεργητικού πριν από τη θεομηνία. Δεν υπερβαίνει το κόστος αποκατάστασης ή τη μείωση της πραγματικής εμπορικής αξίας λόγω της θεομηνίας, δηλαδή τη διαφορά μεταξύ της αξίας του περιουσιακού στοιχείου αμέσως πριν και αμέσως μετά τη θεομηνία. Η απώλεια εισοδήματος υπολογίζεται με βάση τα οικονομικά στοιχεία της πληγείσας επιχείρησης (κέρδη προ τόκων και φόρων — EBIT, κόστος απόσβεσης και κόστος εργασίας που συνδέονται αποκλειστικά με την επιχειρηματική εγκατάσταση που επλήγη από τη θεομηνία), συγκρίνοντας τα οικονομικά στοιχεία για τους έξι μήνες μετά την επέλευση της θεομηνίας με τον μέσο όρο τριών ετών που επιλέγονται μεταξύ των πέντε τελευταίων ετών πριν από την επέλευση της θεομηνίας (εξαιρώντας τα δύο έτη με το καλύτερο και το χειρότερο οικονομικό αποτέλεσμα), υπολογίζεται δε για την ίδια εξάμηνη περίοδο του έτους. Η ζημία υπολογίζεται σε επίπεδο κάθε δικαιούχου.

5. Η ενίσχυση και τυχόν άλλες πληρωμές που λαμβάνονται για την αποκατάσταση των ζημιών, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών στο πλαίσιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων, δεν υπερβαίνουν το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

ΤΜΗΜΑ 9

Ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα για μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών

Άρθρο 51

Ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα για μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών

1. Οι ενισχύσεις για αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές επιβατών συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 2 στοιχείο α) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Ολόκληρη η ενίσχυση πρέπει να αποβαίνει προς όφελος των τελικών καταναλωτών που έχουν τη συνήθη κατοικία τους σε απομακρυσμένες περιοχές.
3. Οι ενισχύσεις χορηγούνται για τη μεταφορά επιβατών σε δρομολόγια που συνδέουν έναν αερολιμένα ή λιμένα απομακρυσμένης περιοχής με άλλον αερολιμένα ή λιμένα εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.
4. Οι ενισχύσεις χορηγούνται χωρίς διάκριση όσον αφορά την ταυτότητα του μεταφορέα ή τον τύπο των παρεχόμενων υπηρεσιών και χωρίς περιορισμό όσον αφορά την ακριβή διαδρομή προς ή από την απομακρυσμένη περιοχή.
5. Επιλέξιμες δαπάνες είναι η τιμή εισιτηρίου μετ' επιστροφής από ή προς την απομακρυσμένη περιοχή, καθώς και όλοι οι φόροι και τα τέλη με τα οποία ο μεταφορέας επιβαρύνει τον καταναλωτή.
6. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

ΤΜΗΜΑ 10

Ενισχύσεις για υποδομές ευρυζωνικών δικτύων

Άρθρο 52

Ενισχύσεις για υποδομές ευρυζωνικών δικτύων

1. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις με σκοπό την ανάπτυξη ευρυζωνικών δικτύων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:
  - α) οι επενδυτικές δαπάνες για την ανάπτυξη παθητικής ευρυζωνικής υποδομής·
  - β) οι επενδυτικές δαπάνες για έργα πολιτικού μηχανικού σχετικά με την ευρυζωνικότητα·
  - γ) οι επενδυτικές δαπάνες για την ανάπτυξη βασικών ευρυζωνικών δικτύων· και
  - δ) οι επενδυτικές δαπάνες για την ανάπτυξη των δικτύων πρόσβασης νέας γενιάς («NGA»).

▼ M1

2α. Αντί του καθορισμού των επιλέξιμων δαπανών όπως προβλέπεται στην παράγραφο 2, το μέγιστο ποσό ενίσχυσης για ένα έργο μπορεί να καθορισθεί με βάση την ανταγωνιστική διαδικασία επιλογής, σύμφωνα με την παράγραφο 4.

▼ B

3. Οι επενδύσεις πραγματοποιούνται σε περιοχές όπου δεν υπάρχουν υποδομές της ίδιας κατηγορίας (είτε βασικά ευρυζωνικά δίκτυα είτε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς) και όπου οι υποδομές αυτές δεν είναι πιθανόν να αναπτυχθούν με εμπορικούς όρους εντός τριών ετών από τη στιγμή της δημοσίευσης του σχεδιαζόμενου μέτρου ενίσχυσης, προϋπόθεση η οποία πρέπει επίσης να επαληθεύεται μέσω ανοικτής δημόσιας διαβούλευσης.

4. Οι ενισχύσεις χορηγούνται βάσει ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων ανταγωνιστικής διαδικασίας επιλογής, τηρουμένης της αρχής της τεχνολογικής ουδετερότητας.

5. Ο φορέας εκμετάλλευσης του δικτύου παρέχει την ευρύτερη δυνατή ενεργητική και παθητική χονδρική πρόσβαση, σύμφωνα με το άρθρο 2 σημείο 139 του παρόντος κανονισμού, με δίκαιους όρους και άνευ διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένης της υλικής αποδεσμοποίησης στην περίπτωση των δικτύων πρόσβασης νέας γενιάς. Η εν λόγω χονδρική πρόσβαση παρέχεται επί επτά τουλάχιστον έτη, ενώ το δικαίωμα πρόσβασης σε αγωγούς ή πυλώνες δεν περιορίζεται χρονικά. Σε περίπτωση ενισχύσεων για την κατασκευή αγωγών, οι αγωγοί αυτοί πρέπει να είναι αρκετά μεγάλοι, ώστε να εξυπηρετούν πολλά καλωδιακά δίκτυα και διαφορετικές τοπολογίες δικτύου.

6. Οι τιμές χονδρικής πρόσβασης βασίζονται στις αρχές τιμολόγησης που καθορίζει η εθνική ρυθμιστική αρχή και σε κριτήρια αναφοράς που επικρατούν σε άλλες συγκρίσιμες πιο ανταγωνιστικές περιοχές του ίδιου κράτους μέλους ή της Ένωσης, λαμβανομένων υπόψη των ενισχύσεων που έχει λάβει ο φορέας εκμετάλλευσης του δικτύου. Η εθνική ρυθμιστική αρχή διατυπώνει τη γνώμη της σχετικά με τους όρους πρόσβασης, συμπεριλαμβανομένων των τιμών, και σε περίπτωση διαφορών μεταξύ των αιτούντων πρόσβαση και του φορέα εκμετάλλευσης της επιδοτούμενης υποδομής.

7. Τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή μηχανισμό παρακολούθησης και ανάκτησης, αν το ποσό της ενίσχυσης που χορηγείται στο έργο υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ.

*ΤΜΗΜΑ 11****Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς****Άρθρο 53***Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς**

1. Οι ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις χορηγούνται για τους ακόλουθους πολιτιστικούς σκοπούς και δραστηριότητες:

▼ M1

α) μουσεία, αρχαία, βιβλιοθήκες, καλλιτεχνικά και πολιτιστικά κέντρα ή χώροι, θέατρα, κινηματογράφοι, λυρικές σκηνές, αίθουσες συναυλιών, άλλοι οργανισμοί στον τομέα του ζωντανού θεάματος, ιδρύματα κινηματογραφικής κληρονομιάς και άλλες παρόμοιες καλλιτεχνικές και πολιτιστικές υποδομές, οργανώσεις και ιδρύματα·

▼B

- β) υλική κληρονομιά, συμπεριλαμβανομένων όλων των μορφών της πολιτιστικής κληρονομιάς, κινητής ή ακίνητης, των αρχαιολογικών χώρων, των μνημείων, των ιστορικών χώρων και κτιρίων· φυσική κληρονομιά που συνδέεται με την πολιτιστική κληρονομιά ή αναγνωρίζεται επισήμως ως πολιτιστική ή φυσική κληρονομιά από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές κράτους μέλους·
- γ) άυλη κληρονομιά οποιασδήποτε μορφής, συμπεριλαμβανομένων των εθίμων και της χειροτεχνίας της λαϊκής παράδοσης·
- δ) καλλιτεχνικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις και παραστάσεις, φεστιβάλ, εκθέσεις και άλλες παρόμοιες πολιτιστικές δραστηριότητες·
- ε) πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες, καθώς και προώθηση της κατανόησης της σημασίας που έχει η προστασία και η προώθηση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης και αυξημένης ευαισθητοποίησης του κοινού, μεταξύ άλλων με τη χρήση των νέων τεχνολογιών·
- στ) σύνταξη ή σύνθεση, επεξεργασία, παραγωγή, διανομή, ψηφιοποίηση και έκδοση μουσικών και λογοτεχνικών έργων, συμπεριλαμβανομένων των μεταφράσεων.
3. Η ενίσχυση μπορεί να λάβει τη μορφή:
- α) επενδυτικών ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων για την κατασκευή ή την αναβάθμιση της πολιτιστικής υποδομής·
- β) ενισχύσεων λειτουργίας.
4. Για τις επενδυτικές ενισχύσεις, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στο επενδυτικό κόστος σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:
- α) οι δαπάνες για την κατασκευή, την αναβάθμιση, την απόκτηση, τη συντήρηση ή τη βελτίωση των υποδομών, εφόσον χρησιμοποιούνται κατά το 80 % τουλάχιστον της δυναμικότητάς τους ετησίως, τόσο σε χρόνο όσο και σε χώρο, για πολιτιστικούς σκοπούς·
- β) οι δαπάνες απόκτησης, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, μεταβίβασης ιδιοκτησίας ή υλικής μετεγκατάστασης της πολιτιστικής κληρονομιάς·
- γ) οι δαπάνες για την προστασία, τη διατήρηση, την αποκατάσταση και την ανάπλαση της υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, συμπεριλαμβανομένου του επιπλέον κόστους αποθήκευσης υπό κατάλληλες συνθήκες, ειδικών εργαλείων και υλικών, καθώς και οι δαπάνες για τεκμηρίωση, έρευνα, ψηφιοποίηση και δημοσίευση·
- δ) οι δαπάνες για τη βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης του κοινού στην πολιτιστική κληρονομιά, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για ψηφιοποίηση και άλλες νέες τεχνολογίες, οι δαπάνες για τη βελτίωση της προσπελασιμότητας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες (ιδίως, ράμπες και ανελκυστήρες για τα άτομα με αναπηρία, ενδείξεις σε γραφή Braille και διαδραστικές εκθέσεις σε μουσεία), και για την προαγωγή της πολιτιστικής πολυμορφίας όσον αφορά τις παραστάσεις, τα προγράμματα και τους επισκέπτες·
- ε) οι δαπάνες για πολιτιστικά έργα και δραστηριότητες, για προγράμματα συνεργασίας και ανταλλαγών, καθώς και υποτροφίες, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για διαδικασίες επιλογής, των δαπανών προώθησης και των δαπανών που προκύπτουν άμεσα από το έργο.
5. Για τις ενισχύσεις λειτουργίας, επιλέξιμες είναι οι ακόλουθες δαπάνες:
- α) οι δαπάνες των πολιτιστικών ιδρυμάτων ή του χώρου πολιτιστικής κληρονομιάς που συνδέονται με διαρκείς ή περιοδικές δραστηριότητες, στις οποίες περιλαμβάνονται εκθέσεις, παραστάσεις και εκδηλώσεις, καθώς και συναφείς πολιτιστικές δραστηριότητες που εντάσσονται στη συνήθη πορεία των εργασιών·

▼ **B**

- β) οι δαπάνες για πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες, καθώς και για προώθηση της κατανόησης της σημασίας που έχει η προστασία και η προώθηση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης και αυξημένης ευαισθητοποίησης του κοινού, μεταξύ άλλων με τη χρήση των νέων τεχνολογιών·
- γ) οι δαπάνες για τη βελτίωση της πρόσβασης του κοινού στα πολιτιστικά ιδρύματα ή τους χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς και στις δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους της ψηφιοποίησης και της χρήσης νέων τεχνολογιών, καθώς και οι δαπάνες για τη βελτίωση της προσπελασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία·
- δ) οι δαπάνες λειτουργίας που συνδέονται άμεσα με το πολιτιστικό έργο ή δραστηριότητα, όπως η απλή ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων και χώρων πολιτιστικών εκδηλώσεων, τα έξοδα ταξιδιού, υλικά και προμήθειες που σχετίζονται άμεσα με το πολιτιστικό έργο ή τη δραστηριότητα, αρχιτεκτονικές δομές για εκθέσεις και θεατρικές σκηνές, δανεισμός, μίσθωση και απόσβεση εργαλείων, λογισμικού και εξοπλισμού, οι δαπάνες για τα δικαιώματα πρόσβασης σε έργα καλυπτόμενα από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλα περιεχόμενα προστατευόμενα από δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, οι δαπάνες προώθησης και οι δαπάνες που προκύπτουν άμεσα από το έργο ή τη δραστηριότητα· αποσβέσεις και έξοδα χρηματοδότησης είναι επιλέξιμα μόνον εάν δεν έχουν καλυφθεί από επενδυτική ενίσχυση·
- ε) οι δαπάνες για το προσωπικό που απασχολείται στο πολιτιστικό ίδρυμα, τον χώρο πολιτιστικής κληρονομιάς ή το έργο·
- στ) οι δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες που παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους και παρόχους υπηρεσιών, οι οποίες προκύπτουν άμεσα από το έργο.

6. Για τις επενδυτικές ενισχύσεις, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης. Ο φορέας εκμετάλλευσης της υποδομής επιτρέπεται να διατηρεί ένα εύλογο κέρδος κατά τη διάρκεια της αντίστοιχης περιόδου.

7. Για τις ενισχύσεις λειτουργίας, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το ποσό που είναι απαραίτητο για την κάλυψη των ζημιών εκμετάλλευσης και ένα εύλογο κέρδος κατά τη σχετική περίοδο. Αυτό εξασφαλίζεται εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

▼ **M1**

8. Για τις ενισχύσεις που δεν υπερβαίνουν τα 2 εκατ. ευρώ, το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης μπορεί να καθοριστεί, αντί της εφαρμογής της μεθόδου που αναφέρεται στις παραγράφους 6 και 7, στο 80 % των επιλέξιμων δαπανών.

▼ **B**

9. ► **M1** Για τις δραστηριότητες που ορίζονται στην παράγραφο 2 στοιχείο στ), το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει είτε τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και των προεξοφλημένων εσόδων του έργου είτε το 70 % των επιλέξιμων δαπανών. ◀ Τα έσοδα αφαιρούνται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων ή με μηχανισμό ανάκτησης. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για την έκδοση μουσικών και λογοτεχνικών έργων, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών των δημιουργών (έξοδα πνευματικών δικαιωμάτων), των αμοιβών των μεταφραστών, των λοιπών εκδοτικών δαπανών (αναθεώρηση, διόρθωση, επιμέλεια), των εξόδων σχεδιασμού και προεκτύπωσης και των εξόδων εκτύπωσης ή ηλεκτρονικής έκδοσης.

10. Οι ενισχύσεις προς τον Τύπο και τα περιοδικά, είτε εκδίδονται σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική μορφή, δεν είναι επιλέξιμες δυνάμει του παρόντος άρθρου.

▼B*Άρθρο 54***Καθεστώτα ενισχύσεων για οπτικοακουστικά έργα**

1. Τα καθεστώτα ενισχύσεων για τη συγγραφή σεναρίου, την ανάπτυξη, την παραγωγή, τη διανομή και την προώθηση οπτικοακουστικών έργων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις στηρίζουν ένα πολιτιστικό προϊόν. Για την αποφυγή πρόδηλων σφαλμάτων στον χαρακτηρισμό ενός προϊόντος ως πολιτιστικού, κάθε κράτος μέλος θεσπίζει αποτελεσματικές διαδικασίες, όπως είναι η επιλογή των προτάσεων από ένα ή περισσότερα πρόσωπα επιφορτισμένα με την επιλογή ή την επαλήθευση βάσει προκαθορισμένου καταλόγου πολιτιστικών κριτηρίων.

3. Οι ενισχύσεις μπορούν να λάβουν τις ακόλουθες μορφές:

α) ενισχύσεις για την παραγωγή οπτικοακουστικών έργων·

β) ενισχύσεις για το στάδιο προ της παραγωγής· και

γ) ενισχύσεις διανομής.

4. Όταν σε ένα κράτος μέλος η χορήγηση ενίσχυσης υπόκειται σε υποχρεώσεις εδαφικότητας των δαπανών, τα καθεστώτα ενισχύσεων για την παραγωγή οπτικοακουστικών έργων μπορούν:

α) να απαιτούν έως το 160 % της ενίσχυσης που χορηγείται για την παραγωγή ενός οπτικοακουστικού έργου να δαπανάται στο έδαφος του κράτους μέλους που χορηγεί την ενίσχυση ή

β) να υπολογίζουν το ποσό της ενίσχυσης που χορηγείται για την παραγωγή δεδομένου οπτικοακουστικού έργου ως ποσοστό των δαπανών για τις δραστηριότητες παραγωγής που πραγματοποιούνται στο κράτος μέλος που χορηγεί την ενίσχυση, κατά κανόνα στην περίπτωση καθεστώτων ενισχύσεων υπό μορφή φορολογικών κινήτρων.

▼M1

Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, το ανώτατο ποσό των δαπανών που υπόκεινται σε υποχρεώσεις εδαφικότητας δεν υπερβαίνει σε καμία περίπτωση το 80 % του συνολικού προϋπολογισμού της παραγωγής.

Για να είναι ένα έργο επιλέξιμο προς ενίσχυση, ένα κράτος μέλος μπορεί επίσης να απαιτήσει ένα ελάχιστο επίπεδο της δραστηριότητας παραγωγής να πραγματοποιείται στην οικεία επικράτεια, όμως το επίπεδο αυτό δεν δύναται να υπερβαίνει το 50 % του συνολικού προϋπολογισμού παραγωγής.

▼B

5. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

α) για τις ενισχύσεις παραγωγής: το συνολικό κόστος της παραγωγής των οπτικοακουστικών έργων, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων που αφορούν τη βελτίωση της προσπελασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία·

β) για τις ενισχύσεις προ-παραγωγής: οι δαπάνες για τη συγγραφή σεναρίου και την ανάπτυξη οπτικοακουστικών έργων·

γ) για τις ενισχύσεις διανομής: οι δαπάνες για τη διανομή και προώθηση οπτικοακουστικών έργων.

▼B

6. Η ένταση της ενίσχυσης για την παραγωγή οπτικοακουστικών έργων δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.
7. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί ως εξής:
- α) σε 60 % των επιλέξιμων δαπανών για τις διασυνοριακές παραγωγές που χρηματοδοτούνται από περισσότερα του ενός κράτη μέλη και στις οποίες συμμετέχουν παραγωγοί από περισσότερα του ενός κράτη μέλη·
- β) σε 100 % των επιλέξιμων δαπανών για τα δύσκολα οπτικοακουστικά έργα και τις συμπαραγωγές στις οποίες συμμετέχουν χώρες από τον κατάλογο της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας (EAB) του ΟΟΣΑ.
8. Η ένταση της ενίσχυσης για το στάδιο προ-παραγωγής δεν υπερβαίνει το 100 % των επιλέξιμων δαπανών. Εάν το σενάριο ή το σχέδιο καταλήγει σε οπτικοακουστικό έργο, όπως κινηματογραφική ταινία, οι δαπάνες προ-παραγωγής ενσωματώνονται στον συνολικό προϋπολογισμό και λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό της έντασης της ενίσχυσης. Η ένταση της ενίσχυσης για το στάδιο διανομής είναι η ίδια με εκείνη του σταδίου παραγωγής.
9. Οι ενισχύσεις δεν προορίζονται αποκλειστικά για συγκεκριμένες δραστηριότητες παραγωγής ούτε για επιμέρους τμήματα της αξιακής αλυσίδας της παραγωγής. Οι ενισχύσεις για υποδομές κινηματογραφικών στούντιο δεν είναι επιλέξιμες δυνάμει του παρόντος άρθρου.
10. Οι ενισχύσεις δεν προορίζονται αποκλειστικά για τους υπηκόους του οικείου κράτους μέλους, και οι δικαιούχοι δεν υποχρεούνται να έχουν το καθεστώς επιχείρησης η οποία έχει συσταθεί βάσει του εθνικού εμπορικού δικαίου.

*ΤΜΗΜΑ 12****Ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές****Άρθρο 55****Ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές***

1. Οι ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Οι αθλητικές υποδομές δεν χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από έναν μόνο χρήστη στον τομέα του επαγγελματικού αθλητισμού. Η χρήση των αθλητικών υποδομών από άλλους χρήστες του επαγγελματικού ή μη αθλητισμού αντιπροσωπεύει ετησίως τουλάχιστον το 20 % του χρόνου χρήσης. Εάν οι υποδομές χρησιμοποιούνται από πολλούς χρήστες ταυτόχρονα, υπολογίζονται τα κλάσματα που αντιστοιχούν στον χρόνο χρήσης.
3. Οι πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές, με εξαίρεση τα πάρκα αναψυχής και τις ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, αποτελούν εγκαταστάσεις ψυχαγωγίας πολυλειτουργικού χαρακτήρα και προσφέρουν, ιδίως, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες.
4. Η πρόσβαση στις αθλητικές εγκαταστάσεις ή στις πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες και παρέχεται με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων. Οι επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον το 30 % των επενδυτικών δαπανών της υποδομής μπορούν να έχουν προτιμησιακή πρόσβαση με ευνοϊκότερους όρους, εφόσον οι όροι αυτοί δημοσιοποιούνται.

▼B

5. Εάν οι αθλητικές υποδομές χρησιμοποιούνται από επαγγελματικά αθλητικά σωματεία, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να δημοσιοποιούνται οι όροι τιμολόγησης για τη χρήση των υποδομών αυτών.

6. Κάθε παραχώρηση ή άλλη ανάθεση σε τρίτο μέρος για την κατασκευή, την αναβάθμιση και/ή τη λειτουργία της αθλητικής υποδομής ή της πολυλειτουργικής ψυχαγωγικής υποδομής γίνεται με ανοικτή διαδικασία, με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των ισχυόντων κανόνων σύναψης δημόσιων συμβάσεων.

7. Η ενίσχυση μπορεί να λάβει τη μορφή:

α) επενδυτικών ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων για την κατασκευή ή την αναβάθμιση αθλητικών υποδομών και πολυλειτουργικών ψυχαγωγικών υποδομών·

β) ενισχύσεων λειτουργίας για αθλητικές υποδομές·

8. Για τις επενδυτικές ενισχύσεις σε αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού.

9. Για τις ενισχύσεις λειτουργίας για αθλητικές υποδομές, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι δαπάνες λειτουργίας για την παροχή υπηρεσιών από τη συγκεκριμένη υποδομή. Στις εν λόγω δαπάνες λειτουργίας περιλαμβάνονται οι δαπάνες προσωπικού, υλικών, υπηρεσιών που ανατίθενται σε τρίτους, επικοινωνίας, ενέργειας, συντήρησης, μισθωμάτων, διοίκησης κ.λπ., αλλά εξαιρούνται οι αποσβέσεις και τα έξοδα χρηματοδότησης, εάν αυτά έχουν καλυφθεί από επενδυτική ενίσχυση.

10. Για τις επενδυτικές ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

11. Για τις ενισχύσεις λειτουργίας για αθλητικές υποδομές, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τις ζημίες εκμετάλλευσης κατά τη σχετική περίοδο. Αυτό εξασφαλίζεται εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

▼M1

12. Για τις ενισχύσεις που δεν υπερβαίνουν τα 2 εκατ. ευρώ, το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης μπορεί να καθοριστεί, αντί της εφαρμογής της μεθόδου που αναφέρεται στις παραγράφους 10 και 11, στο 80 % των επιλέξιμων δαπανών.

▼B*ΤΜΗΜΑ 13**Ενισχύσεις για τοπικές υποδομές**Άρθρο 56***Επενδυτικές ενισχύσεις για τοπικές υποδομές**

1. Η χρηματοδότηση της κατασκευής ή της αναβάθμισης τοπικών υποδομών που αφορά υποδομές οι οποίες συμβάλλουν σε τοπικό επίπεδο στη βελτίωση του επιχειρηματικού και καταναλωτικού περιβάλλοντος, καθώς και στον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της βιομηχανικής βάσης, συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσεται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

▼B

2. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στις ενισχύσεις για υποδομές που καλύπτονται από άλλα τμήματα του κεφαλαίου III του παρόντος κανονισμού, με εξαίρεση το τμήμα 1 — Περιφερειακές ενισχύσεις. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται επίσης στις αερολιμενικές και τις λιμενικές υποδομές.
3. Οι υποδομές τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερόμενων χρηστών ανοιχτά, με διαφάνεια και χωρίς διακρίσεις. Η τιμή που χρεώνεται για τη χρήση ή την πώληση της υποδομής αντιστοιχεί στην τιμή της αγοράς.
4. Οποιαδήποτε παραχώρηση ή άλλη ανάθεση σε τρίτο μέρος της λειτουργίας της υποδομής πραγματοποιείται με ανοικτή, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των ισχύοντων κανόνων σύναψης δημοσίων συμβάσεων.
5. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού.
6. Το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.
7. Οι ειδικές υποδομές δεν τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του παρόντος άρθρου.

▼M1*ΤΜΗΜΑ 14****Ενισχύσεις για περιφερειακούς αερολιμένες****Άρθρο 56α****Ενισχύσεις για περιφερειακούς αερολιμένες***

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις σε αερολιμένα συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των παραγράφων 3 έως 14 του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Οι ενισχύσεις λειτουργίας σε αερολιμένα συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των παραγράφων 3, 4, 10 και 15 έως 18 του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
3. Ο αερολιμένας είναι ανοικτός σε όλους τους δυνητικούς χρήστες. Σε περίπτωση φυσικού περιορισμού της χωρητικότητας, η κατανομή γίνεται με βάση ενδεδειγμένα, αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια που δεν εισάγουν διακρίσεις.
4. Η ενίσχυση δεν χορηγείται για τη μετεγκατάσταση υφιστάμενων αερολιμένων ή για τη δημιουργία νέου επιβατικού αερολιμένα, συμπεριλαμβανομένης της μετατροπής υφιστάμενου αεροδρομίου σε επιβατικό αερολιμένα.
5. Η εν λόγω επένδυση δεν υπερβαίνει τα απαιτούμενα για την εξυπηρέτηση της μεσοπρόθεσμης αναμενόμενης κίνησης με βάση εύλογες προβλέψεις κίνησης.
6. Η επενδυτική ενίσχυση δεν χορηγείται σε αερολιμένα που βρίσκεται σε απόσταση 100 χιλιομέτρων ή 60 λεπτών με αυτοκίνητο, λεωφορείο, τρένο ή τρένο μεγάλης ταχύτητας από υφιστάμενο αερολιμένα από τον οποίο εκτελούνται τακτικές αεροπορικές γραμμές, κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1008/2008.

▼ M1

7. Οι παράγραφοι 5 και 6 δεν εφαρμόζονται σε αερολιμένες με μέση ετήσια επιβατική κίνηση έως 200 000 επιβάτες κατά τις δύο χρήσεις που προηγούνται αυτής κατά την οποία χορηγείται πράγματι η ενίσχυση, εφόσον η επενδυτική ενίσχυση δεν αναμένεται να επιφέρει αύξηση της μέσης ετήσιας επιβατικής κίνησης του αερολιμένα σε πάνω από 200 000 επιβάτες εντός δύο χρήσεων μετά τη χορήγηση της ενίσχυσης. Η επενδυτική ενίσχυση που χορηγείται στους εν λόγω αερολιμένες συμμορφώνεται προς τις διατάξεις της παραγράφου 11 ή των παραγράφων 13 και 14.

8. Η παράγραφος 6 δεν εφαρμόζεται όταν η επενδυτική ενίσχυση χορηγείται σε αερολιμένα που βρίσκεται σε απόσταση 100 χιλιομέτρων από υφιστάμενους αερολιμένες από τους οποίους εκτελούνται τακτικές αεροπορικές γραμμές, κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1008/2008, υπό την προϋπόθεση ότι η διαδρομή μεταξύ εκάστου από τους εν λόγω άλλους υφιστάμενους αερολιμένες και του αερολιμένα που λαμβάνει την ενίσχυση περιλαμβάνει απαραίτητως είτε θαλάσσια μεταφορά συνολικής διάρκειας τουλάχιστον 90 λεπτών είτε αεροπορική μεταφορά.

9. Η επενδυτική ενίσχυση δεν χορηγείται σε αερολιμένες με μέση ετήσια επιβατική κίνηση πάνω από τρία εκατομμύρια επιβάτες κατά τις δύο χρήσεις που προηγούνται αυτής κατά την οποία χορηγείται πράγματι η ενίσχυση. Η επενδυτική ενίσχυση δεν αναμένεται να επιφέρει αύξηση της μέσης ετήσιας κίνησης του αερολιμένα σε πάνω από τρία εκατομμύρια επιβάτες εντός δύο χρήσεων μετά τη χορήγηση της ενίσχυσης.

10. Η ενίσχυση δεν χορηγείται σε αερολιμένες με μέσο ετήσιο όγκο εμπορευματικής κίνησης άνω των 200 000 τόνων κατά τις δύο χρήσεις που προηγούνται αυτής κατά την οποία χορηγείται πράγματι η ενίσχυση. Η ενίσχυση δεν αναμένεται να επιφέρει αύξηση του μέσου ετήσιου όγκου εμπορευματικής κίνησης του αερολιμένα σε πάνω από 200 000 τόνους εντός δύο χρήσεων μετά τη χορήγηση της ενίσχυσης.

11. Το ποσό της επενδυτικής ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

12. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν επενδύσεις σε αερολιμενικές υποδομές, συμπεριλαμβανομένου του κόστους σχεδιασμού.

13. Το ποσό της επενδυτικής ενίσχυσης δεν υπερβαίνει:

- α) το 50 % των επιλέξιμων δαπανών για αερολιμένες με μέση ετήσια επιβατική κίνηση από ένα έως τρία εκατομμύρια επιβάτες κατά τις δύο χρήσεις που προηγούνται αυτής κατά την οποία χορηγείται πράγματι η ενίσχυση·
- β) το 75 % των επιλέξιμων δαπανών για αερολιμένες με μέση ετήσια επιβατική κίνηση έως ένα εκατομμύριο επιβάτες κατά τις δύο χρήσεις που προηγούνται αυτής κατά την οποία χορηγείται πράγματι η ενίσχυση.

14. Οι τιμές μέγιστης έντασης ενίσχυσης που καθορίζονται στην παράγραφο 13 μπορούν να αυξηθούν κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες για αερολιμένες που βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές.

15. Ενίσχυση λειτουργίας δεν χορηγείται σε αερολιμένες με μέση ετήσια επιβατική κίνηση άνω των 200 000 επιβατών κατά τις δύο χρήσεις που προηγούνται αυτής κατά την οποία χορηγείται πράγματι η ενίσχυση.

16. Το ποσό ενίσχυσης λειτουργίας δεν υπερβαίνει το ποσό που είναι απαραίτητο για την κάλυψη των ζημιών εκμετάλλευσης και ένα εύλογο κέρδος κατά τη σχετική περίοδο. Η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή είτε προκαθορισμένων περιοδικών δόσεων, οι οποίες δεν αυξάνονται κατά την περίοδο χορήγησης της ενίσχυσης, είτε ποσών καθορισμένων εκ των υστέρων με βάση τις καταγεγραμμένες ζημίες εκμετάλλευσης.

▼ **M1**

17. Ενισχύσεις λειτουργίας δεν καταβάλλονται για οιοδήποτε ημερολογιακό έτος κατά το οποίο η ετήσια επιβατική κίνηση του αερολιμένα υπερβαίνει τους 200 000 επιβάτες.

18. Η χορήγηση ενισχύσεων λειτουργίας δεν επιτρέπεται να τελεί υπό την αίρεση της σύναψης συμφωνιών με συγκεκριμένες αεροπορικές εταιρείες σχετικά με τα αερολιμενικά τέλη, την πληρωμή υπηρεσιών μάρκετινγκ ή άλλες οικονομικές πτυχές των δραστηριοτήτων της αεροπορικής εταιρείας στον συγκεκριμένο αερολιμένα.

*ΤΜΗΜΑ 15***Ενισχύσεις για λιμένες***Άρθρο 56β***Ενισχύσεις για θαλάσσιους λιμένες**

1. Οι ενισχύσεις για θαλάσσιους λιμένες συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους σχεδιασμού, που αφορούν:

α) επενδύσεις για την κατασκευή, αντικατάσταση ή αναβάθμιση λιμενικών υποδομών·

β) επενδύσεις για την κατασκευή, αντικατάσταση ή αναβάθμιση υποδομών προσπέλασης·

γ) βυθοκόρηση.

3. Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν δραστηριότητες άλλες από τη μεταφορά, συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανικών εγκαταστάσεων παραγωγής που δραστηριοποιούνται σε λιμένα, γραφείων ή καταστημάτων, καθώς και λιμενικών υπερδομών.

4. Το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης ή της βυθοκόρησης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

5. Η ένταση της ενίσχυσης ανά επένδυση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο α) δεν υπερβαίνει:

α) το 100 % των επιλέξιμων δαπανών, επί συνόλου επιλέξιμων δαπανών του έργου μέχρι 20 εκατ. ευρώ·

β) το 80 % των επιλέξιμων δαπανών, επί συνόλου επιλέξιμων δαπανών του έργου άνω των 20 εκατ. ευρώ και μέχρι 50 εκατ. ευρώ·

γ) το 60 % των επιλέξιμων δαπανών, επί συνόλου επιλέξιμων δαπανών του έργου άνω των 50 εκατ. ευρώ και μέχρι του ποσού που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο λα).

Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 100 % των επιλέξιμων δαπανών που καθορίζονται στην παράγραφο 2 στοιχεία β) και γ) μέχρι του ποσού που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο λα).

▼ **MI**

6. Οι τιμές έντασης της ενίσχυσης που καθορίζονται στην παράγραφο 5 πρώτο εδάφιο στοιχεία β) και γ) μπορούν να αυξηθούν κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.
7. Κάθε παραχώρηση ή άλλη ανάθεση σε τρίτο μέρος για την κατασκευή, αναβάθμιση, λειτουργία ή μίσθωση ενισχυόμενης λιμενικής υποδομής γίνεται σε ανταγωνιστική και διαφανή βάση χωρίς διακρίσεις και προϋποθέσεις.
8. Οι ενισχυόμενες λιμενικές υποδομές τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερόμενων χρηστών σε ισότιμη βάση και χωρίς διακρίσεις, υπό όρους της αγοράς.
9. Για τις ενισχύσεις που δεν υπερβαίνουν τα 5 εκατ. ευρώ, το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης μπορεί να καθοριστεί, αντί της εφαρμογής της μεθόδου που αναφέρεται στις παραγράφους 4, 5 και 6, στο 80 % των επιλέξιμων δαπανών.

*Άρθρο 56γ***Ενισχύσεις για λιμένες εσωτερικής ναυσιπλοΐας**

1. Οι ενισχύσεις για λιμένες εσωτερικής ναυσιπλοΐας συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους σχεδιασμού, που αφορούν:
- α) επενδύσεις για την κατασκευή, αντικατάσταση ή αναβάθμιση λιμενικών υποδομών·
  - β) επενδύσεις για την κατασκευή, αντικατάσταση ή αναβάθμιση υποδομών προσπέλασης·
  - γ) βυθοκόρηση.
3. Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν δραστηριότητες άλλες από τη μεταφορά, συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανικών εγκαταστάσεων παραγωγής που δραστηριοποιούνται σε λιμένα, γραφείων ή καταστημάτων, καθώς και λιμενικών υπερδομών.
4. Το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης ή της βυθοκόρησης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.
5. Η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 100 % των επιλέξιμων δαπανών μέχρι του ποσού που καθορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο λβ).
6. Κάθε παραχώρηση ή άλλη ανάθεση σε τρίτο μέρος για την κατασκευή, αναβάθμιση, λειτουργία ή μίσθωση ενισχυόμενης λιμενικής υποδομής γίνεται σε ανταγωνιστική και διαφανή βάση χωρίς διακρίσεις και προϋποθέσεις.
7. Οι ενισχυόμενες λιμενικές υποδομές τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερόμενων χρηστών σε ισότιμη βάση και χωρίς διακρίσεις, υπό όρους της αγοράς.
8. Για τις ενισχύσεις που δεν υπερβαίνουν τα 2 εκατ. ευρώ, το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης μπορεί να καθοριστεί, αντί της εφαρμογής της μεθόδου που αναφέρεται στις παραγράφους 4 και 5, στο 80 % των επιλέξιμων δαπανών.

▼ B

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 57

Κατάργηση

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 800/2008 καταργείται.

Άρθρο 58

Μεταβατικές διατάξεις**▼ M1**

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος των αντίστοιχων διατάξεών του, εφόσον πληρούν όλες τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, με εξαίρεση το άρθρο 9.

▼ B

2. Οι ενισχύσεις που δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή άλλων κανονισμών που θεσπίστηκαν σύμφωνα με το άρθρο 1 του προγενέστερα ισχύοντος κανονισμού 994/98 αξιολογούνται από την Επιτροπή με βάση τα σχετικά πλαίσια, κατευθυντήριες γραμμές, ανακοινώσεις και κοινοποιήσεις.

3. Μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγούνται πριν από την 1η Ιανουαρίου 2015 δυνάμει κανονισμών που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/98 και ισχύουν κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, με εξαίρεση τις περιφερειακές ενισχύσεις. Τα καθεστώτα ενισχύσεων υπό μορφή επιχειρηματικού κεφαλαίου υπέρ ΜΜΕ, τα οποία θεσπίστηκαν πριν από την 1η Ιουλίου 2014 και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/2008, εξακολουθούν να απαλλάσσονται και να συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά έως τη λήξη της συμφωνίας χρηματοδότησης, εφόσον τα δημόσια κεφάλαια που διατέθηκαν στο στηριζόμενο επενδυτικό ταμείο ιδιωτικών συμμετοχών βάσει της εν λόγω συμφωνίας δεσμεύθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2015 και εξακολουθούν να πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις απαλλαγής.

▼ M1

3α. Κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγείται μεταξύ της 1ης Ιουλίου 2014 και της 9ης Ιουλίου 2017 σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, όπως εφαρμόζεται κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά και απαλλάσσεται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγείται πριν από την 1η Ιουλίου 2014 σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, με εξαίρεση το άρθρο 9, όπως εφαρμόζεται πριν ή μετά τη 10η Ιουλίου 2017, συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά και απαλλάσσεται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.

▼ B

4. Κατά τη λήξη της περιόδου ισχύος του παρόντος κανονισμού, τα καθεστώτα ενισχύσεων που απαλλάσσονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού εξακολουθούν να τυγχάνουν απαλλαγής στη διάρκεια περιόδου προσαρμογής έξι μηνών, με εξαίρεση τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων. Η απαλλαγή των καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων λήγει την ημερομηνία λήξης ισχύος των εγκεκριμένων χαρτών περιφερειακών ενισχύσεων. Η απαλλαγή των ενισχύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου δυνάμει του άρθρου 21 παράγραφος 2

▼ B

στοιχείο α) λήγει στο τέλος της περιόδου που προβλέπεται στη συμφωνία χρηματοδότησης, εφόσον τα δημόσια κεφάλαια που διατέθηκαν στο στηριζόμενο επενδυτικό ταμείο ιδιωτικών συμμετοχών δεσμεύθηκαν βάσει της εν λόγω συμφωνίας εντός εξαμήνου από τη λήξη της περιόδου ισχύος του παρόντος κανονισμού και εξακολουθούν να πληρούνται όλες οι άλλες προϋποθέσεις απαλλαγής.

▼ M1

5. Σε περίπτωση τροποποίησης του παρόντος κανονισμού, κάθε καθεστώς ενισχύσεων που απαλλάσσεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, όπως εφαρμόζεται κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του καθεστώτος, εξακολουθεί να απαλλάσσεται για περίοδο προσαρμογής έξι μηνών.

▼ B*Άρθρο 59*

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 1η Ιουλίου 2014.

Εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ

Άρθρο 1

Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε οντότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Σε αυτές περιλαμβάνονται ειδικότερα αυταπασχολούμενα άτομα και οικογενειακές επιχειρήσεις που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, καθώς και προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2

Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζοντα τις κατηγορίες επιχειρήσεων

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων («ΜΜΕ») αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. ευρώ.

2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ.

3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. ευρώ.

Άρθρο 3

Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών

1. «Ανεξάρτητη επιχείρηση» είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.

2. «Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις» είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, μόνη ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρησης).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την εν λόγω επιχείρηση:

- α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις (business angels), εφόσον το σύνολο της επένδυσης αυτής σε μία επιχείρηση δεν υπερβαίνει τα 1 250 000 ευρώ·
- β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·
- γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·

▼B

δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατ. ευρώ και με λιγότερους από 5 000 κατοίκους.

3. «Συνδεδεμένες επιχειρήσεις» είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μία από τις ακόλουθες σχέσεις:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυριαρχική επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που έχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή μέσω οποιουδήποτε από τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις, εφόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως «όμορη αγορά» νοείται η αγορά προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

5. Μια επιχείρηση μπορεί να υποβάλει δήλωση σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί επακριβώς ποιος το κατέχει, οπότε η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή ενωσιακές διατάξεις.

Άρθρο 4

Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών και περιόδους αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλειστήμηνη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους φόρους.

▼ B

2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολουμένων ή τα χρηματικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν η υπέρβαση των εν λόγω ορίων επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από καλόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

*Άρθρο 5***Ο αριθμός απασχολουμένων**

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

- α) οι μισθωτοί·
- β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιώνονται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·
- γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·
- δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά οφέλη από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική κατάρτιση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

*Άρθρο 6***Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης**

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.

2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή —εφόσον υπάρχουν— τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται αμέσως ανάντη ή κατόντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

▼ B

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Σε αυτά προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με αυτές τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή επίσης της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται αμέσως ανάντη ή κατάντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΑΛΛΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

ΜΕΡΟΣ I

οι οποίες πρέπει να υποβάλλονται μέσω της καθιερωμένης ηλεκτρονικής εφαρμογής της Επιτροπής, όπως ορίζεται στο άρθρο 11

Στοιχεία αναφοράς της ενίσχυσης	<i>(συμπληρώνεται από την Επιτροπή)</i>	
Κράτος μέλος	.....	
Αριθμός αναφοράς του κράτους μέλους	.....	
Περιφέρεια	Όνομασία της περιφέρειας ή των περιφερειών (NUTS ⁽¹⁾)	Καθεστώς περιφερειακών ενισχύσεων ⁽²⁾
	.....	.....
Χορηγούσα αρχή	Όνομασία	.....
	Ταχυδρομική διεύθυνση	.....
	Διαδικτυακή διεύθυνση	.....
Τίτλος του μέτρου ενίσχυσης	.....	
Εθνική νομική βάση (παραπομπή στη σχετική επίσημη εθνική δημοσίευση)	.....	
Διαδικτυακός σύνδεσμος στο πλήρες κείμενο του μέτρου ενίσχυσης	.....	
Τύπος μέτρου	☐ Καθεστώς	Όνομασία του δικαιούχου και του ομίλου ⁽³⁾ στον οποίο ανήκει
	☐ <i>Ad hoc ενίσχυση</i>	
Τροποποίηση υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων ή υφιστάμενης <i>ad hoc</i> ενίσχυσης	☐ Παράταση	Στοιχεία αναφοράς της Επιτροπής για την ενίσχυση
	☐ Τροποποίηση	.....
	☐ Καθεστώς	.....
Διάρκεια ⁽⁴⁾	☐ Καθεστώς	Από ηη/μμ/εεεε έως ηη/μμ/εεεε
Date of granting ⁽⁵⁾	☐ <i>Ad hoc aid</i>	ηη/μμ/εεεε
Σχετικός(-οί) οικονομικός(-οί) τομέας (-είς)	☐ Όλοι οι οικονομικοί τομείς που είναι επιλέξιμοι να λάβουν ενίσχυση	.....
	☐ Περιορίζεται σε συγκεκριμένους τομείς: να διευκρινιστεί σε επίπεδο ομάδας NACE ⁽⁶⁾	.....

Κατηγορία δικαιούχου	☐ ΜΜΕ		
	☐ Μεγάλες επιχειρήσεις		
Προϋπολογισμός	Ετήσιο συνολικό ποσό του προβλεπόμενου προϋπολογισμού στο πλαίσιο του καθεστώτος ⁽¹⁾	Εθνικό νόμισμα ..... (σε ακέραιο ποσό)	
	Συνολικό ποσό της ad hoc ενίσχυσης που χορηγήθηκε στην επιχείρηση ⁽⁸⁾	Εθνικό νόμισμα ..... (σε ακέραιο ποσό)	
	☐ Για εγγυήσεις ⁽⁹⁾	Εθνικό νόμισμα ..... (σε ακέραιο ποσό)	
Μέσο ενίσχυσης	☐ Επιχορήγηση/Επιδότηση επιτοκίου		
	☐ Δάνειο/Επιστρεπτές προκαταβολές		
	☐ Εγγύηση (κατά περίπτωση, με παραπομπή στην απόφαση της Επιτροπής ⁽¹⁰⁾)		
	☐ Φορολογικό πλεονέκτημα ή φορολογική απαλλαγή		
	☐ Παροχή χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου		
	☐ Άλλα (να διευκρινιστούν)		
	<p>.....</p> <p>Να αναφερθεί η πλησιέστερη από τις κατωτέρω ευρείες κατηγορίες ως προς τα αποτελέσματα/τη λειτουργία της ενίσχυσης:</p> ☐ Επιχορήγηση ☐ Δάνειο ☐ Εγγύηση ☐ Φορολογικό πλεονέκτημα ☐ Παροχή χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου		
☐ Σε περίπτωση συγχρηματοδότησης από ταμείο(-α) της ΕΕ	Όνομασία ταμείου(-ων) της ΕΕ:	Ποσό χρηματοδότησης (ανά ταμείο της ΕΕ)	Εθνικό νόμισμα ..... (σε ακέραιο ποσό)
	.....	.....	.....
	.....	.....	.....

⁽¹⁾ NUTS — Ονοματολογία Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων. Κατά κανόνα, η περιφέρεια κατατάσσεται στο επίπεδο 2.

⁽²⁾ Άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ (καθεστώς «Α»), άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ (καθεστώς «Γ»), περιφέρειες στις οποίες δεν χορηγούνται ενισχύσεις, ήτοι περιφέρειες που δεν είναι επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις (καθεστώς «N»).

⁽³⁾ Για τους σκοπούς των κανόνων ανταγωνισμού που ορίζονται στη Συνθήκη και του παρόντος κανονισμού, ως «επιχείρηση» νοείται κάθε οντότητα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή και τον τρόπο χρηματοδότησής της. Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι οι οντότητες που ελέγχονται (σε νομική βάση ή de facto) από την ίδια οντότητα θα πρέπει να θεωρούνται μία και μόνη επιχείρηση.

⁽⁴⁾ Περίοδος κατά την οποία η χορηγούσα αρχή έχει τη δυνατότητα να δεσμευθεί για τη χορήγηση της ενίσχυσης.

⁽⁵⁾ Καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 2 σημείο 27 του κανονισμού.

⁽⁶⁾ NACE αναθ. 2 — Στατιστική ταξινόμηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Κατά κανόνα, ο τομέας προσδιορίζεται σε επίπεδο ομάδας.

⁽⁷⁾ Εάν πρόκειται για καθεστώς ενισχύσεων: να αναφερθεί το ετήσιο συνολικό ποσό του προβλεπόμενου από το καθεστώς προϋπολογισμού ή η εκτιμώμενη ετήσια απώλεια φορολογικών εσόδων για όλα τα μέσα ενισχύσεων που προβλέπονται στο καθεστώς.

⁽⁸⁾ Εάν πρόκειται για χορήγηση ad hoc ενίσχυσης: να αναφερθεί το συνολικό ποσό της ενίσχυσης ή η συνολική απώλεια φορολογικών εσόδων.

⁽⁹⁾ Για τις εγγυήσεις, να αναφερθεί το (ανώτατο) ποσό των εγγυημένων δανείων.

⁽¹⁰⁾ Κατά περίπτωση, παραπομπή στην απόφαση της Επιτροπής με την οποία εγκρίνεται η μεθοδολογία υπολογισμού του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του κανονισμού.

▼ M1

ΜΕΡΟΣ II

οι οποίες πρέπει να υποβάλλονται μέσω της καθιερωμένης ηλεκτρονικής εφαρμογής της Επιτροπής, όπως ορίζεται στο άρθρο 11

Να αναφερθεί η διάταξη του ΓΚΑΚ βάσει της οποίας εφαρμόζεται το μέτρο ενίσχυσης.

Πρωταρχικός στόχος — Γενικοί στόχοι (κατάλογος)	Στόχοι (κατάλογος)	Μέγιστη ένταση της ενίσχυσης σε % ή ανώτατο ετήσιο ποσό της ενίσχυσης σε εθνικό νόμισμα (σε ακέραιο ποσό)	MME — πριμοδοτήσεις σε %	
Περιφερειακές ενισχύσεις — επενδυτικές ενισχύσεις (1) (άρθρο 14)	☐ Καθεστώς	... %	... %	
	☐ Ad hoc ενίσχυση	... %	... %	
Περιφερειακές ενισχύσεις — ενισχύσεις λειτουργίας (άρθρο 15)	☐ Δαπάνες μεταφοράς εμπορευμάτων σε επιλέξιμες περιοχές [άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχείο α)]	... %	... %	
	☐ Επιπρόσθετες δαπάνες στις εξόχως απόκεντρες περιοχές [άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχείο β)]	... %	... %	
☐ Περιφερειακές ενισχύσεις για την αστική ανάπτυξη (άρθρο 16)		...εθνικό νόμισμα	... %	
Ενισχύσεις προς MME (άρθρα 17 — 18 — 19 —20)	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις προς MME (άρθρο 17)	... %	... %	
	☐ Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε MME (άρθρο 18)	... %	... %	
	☐ Ενισχύσεις για συμμετοχή MME σε εμπορικές εκθέσεις (άρθρο 19)	... %	... %	
	☐ Ενισχύσεις για την κάλυψη των δαπανών συνεργασίας των MME που συμμετέχουν σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (άρθρο 20)	... %	... %	
Ενισχύσεις προς MME — Πρόσβαση των MME σε χρηματοδότηση (άρθρα 21-22)	☐ Ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου (άρθρο 21)	...εθνικό νόμισμα	... %	
	☐ Ενισχύσεις για νεοσύστατες επιχειρήσεις (άρθρο 22)	...εθνικό νόμισμα	... %	
☐ Ενισχύσεις προς MME — Ενισχύσεις για εναλλακτικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης που ειδικεύονται στις MME (άρθρο 23)		... % στην περίπτωση που το μέτρο ενίσχυσης λαμβάνει τη μορφή ενίσχυσης για νεοσύστατες επιχειρήσεις: ... εθνικό νόμισμα	... %	
☐ Ενισχύσεις προς MME — Ενισχύσεις για δαπάνες διερεύνησης (άρθρο 24)		... %	... %	
Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη και καινοτομία (άρθρα 25-30)	Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης (άρθρο 25)	☐ Βασική έρευνα [άρθρο 25 παράγραφος 2 στοιχείο α)]	... %	... %
		☐ Βιομηχανική έρευνα [άρθρο 25 παράγραφος 2 στοιχείο β)]	... %	... %
		☐ Πειραματική ανάπτυξη [άρθρο 25 παράγραφος 2 στοιχείο γ)]	... %	... %
		☐ Μελέτες σκοπιμότητας [άρθρο 25 παράγραφος 2 στοιχείο δ)]	... %	... %

▼ M1

Πρωταρχικός στόχος — Γενικοί στόχοι (κατάλογος)	Στόχοι (κατάλογος)	Μέγιστη ένταση της ενίσχυσης σε % ή ανώτατο ετήσιο ποσό της ενίσχυσης σε εθνικό νόμισμα (σε ακέραιο ποσό)	MME — πριμοδοτήσεις σε %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για ερευνητικές υποδομές (άρθρο 26)	... %	... %
	☐ Ενισχύσεις για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας (άρθρο 27)	... %	... %
	☐ Ενισχύσεις καινοτομίας για MME (άρθρο 28)	... %	... %
	☐ Ενισχύσεις για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία (άρθρο 29)	... %	... %
	☐ Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (άρθρο 30)	... %	... %
	☐ Ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση (άρθρο 31)	... %	... %
Ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία (άρθρα 32-35)	☐ Ενισχύσεις για την πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση με τη μορφή επιδότησης μισθού (άρθρο 32)	... %	... %
	☐ Ενισχύσεις για την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία υπό μορφή επιδότησης μισθού (άρθρο 33)	... %	... %
	☐ Ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των πρόσθετων δαπανών που συνεπάγεται η απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία (άρθρο 34)	... %	... %
	☐ Ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των δαπανών της υποστήριξης που παρέχεται σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση (άρθρο 35)	... %	... %
Ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος (άρθρα 36-49)	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων (άρθρο 36)	... %	... %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για την πρόωρη προσαρμογή σε μελλοντικά ενωσιακά πρότυπα (άρθρο 37)	... %	... %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης (άρθρο 38)	... %	... %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια (άρθρο 39)	...εθνικό νόμισμα	... %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης (άρθρο 40)	... %	... %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (άρθρο 41)	... %	... %
	☐ Ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (άρθρο 42)	... %	... %
	☐ Ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας (άρθρο 43)	... %	... %
	☐ Ενισχύσεις υπό μορφή μειώσεων περιβαλλοντικών φόρων δυνάμει της οδηγίας 2003/96/EK (άρθρο 44)	... %	... %

▼ M1

Πρωταρχικός στόχος — Γενικοί στόχοι (κατάλογος)	Στόχοι (κατάλογος)	Μέγιστη ένταση της ενίσχυσης σε % ή ανώτατο ετήσιο ποσό της ενίσχυσης σε εθνικό νόμισμα (σε ακέραιο ποσό)	MME — προμοδοτήσεις σε %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων (άρθρο 45)	... %	... %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για ενεργειακά αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης (άρθρο 46)	... %	... %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων (άρθρο 47)	... %	... %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για ενεργειακές υποδομές (άρθρο 48)	... %	... %
	☐ Ενισχύσεις για την εκπόνηση περιβαλλοντικών μελετών (άρθρο 49)	... %	... %
☐ Καθεστάτα ενισχύσεων για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες (άρθρο 50)	Μέγιστη ένταση της ενίσχυσης	... %	... %
	Τύπος θεομηνίας	☐ σεισμός ☐ χιονοστιβάδα ☐ κατολίσθηση ☐ πλημμύρα ☐ ανεμοστρόβιλος ☐ τυφώνας ☐ ηφαιστειακή έκρηξη ☐ ανεξέλεγκτη πυρκαγιά	
	Ημερομηνία εμφάνισης της θεομηνίας	Από ηη/μμ/εεεε έως ηη/μμ/εεεε	
☐ Ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα για μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών (άρθρο 51)		... %	... %
☐ Ενισχύσεις για υποδομές ευρυζωνικών δικτύων (άρθρο 52)		...εθνικό νόμισμα	... %
☐ Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς (άρθρο 53)		... %	... %
☐ Καθεστάτα ενισχύσεων για οπτικοακουστικά έργα (άρθρο 54)			
		... %	... %
☐ Ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές (άρθρο 55)		... %	... %
☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για τοπικές υποδομές (άρθρο 56)		... %	... %
☐ Ενισχύσεις για περιφερειακούς αερολιμένες (άρθρο 56α)		... %	... %
☐ Ενισχύσεις για θαλάσσιους λιμένες (άρθρο 56β)		... %	... %
☐ Ενισχύσεις για λιμένες εσωτερικής ναυσιπλοΐας (άρθρο 56γ)		... %	... %

(¹) Στην περίπτωση ad hoc περιφερειακής ενίσχυσης για τη συμπλήρωση ενίσχυσης που χορηγήθηκε στο πλαίσιο ενός ή περισσότερων καθεστώτων ενισχύσεων, να αναφερθεί τόσο η ένταση της ενίσχυσης που χορηγήθηκε στο πλαίσιο του καθεστώτος όσο και η ένταση της ad hoc ενίσχυσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Διατάξεις σχετικά με τη δημοσίευση πληροφοριών όπως ορίζεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1

Τα κράτη μέλη οργανώνουν τους εμπειριστωμένους δικτυακούς τόπους τους για τις κρατικές ενισχύσεις, στους οποίους δημοσιεύονται οι πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 κατά τρόπο που καθιστά δυνατή την εύκολη πρόσβαση σε αυτές. Οι πληροφορίες δημοσιεύονται σε μορφότυπο δεδομένων λογιστικού φύλλου που επιτρέπει την αναζήτηση, την εξαγωγή και την εύκολη δημοσίευση των πληροφοριών στο διαδίκτυο, για παράδειγμα σε μορφότυπο CSV ή XML. Η πρόσβαση στον δικτυακό τόπο επιτρέπεται σε κάθε ενδιαφερόμενο χωρίς περιορισμούς. Δεν απαιτείται προηγούμενη εγγραφή χρήστη για την πρόσβαση στον δικτυακό τόπο.

Δημοσιεύονται οι ακόλουθες πληροφορίες όσον αφορά μεμονωμένες χορηγήσεις ενισχύσεων, όπως ορίζεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχείο γ):

- Επωνυμία του δικαιούχου
- Αναγνωριστικό ταυτότητας δικαιούχου
- Είδος επιχείρησης (MME/μεγάλη) κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης
- Περιφέρεια στην οποία βρίσκεται ο δικαιούχος, σε επίπεδο NUTS II ⁽¹⁾
- Τομέας δραστηριότητας σε επίπεδο ομάδας NACE ⁽²⁾
- Στοιχείο ενίσχυσης, εκπεφρασμένο ως ακέραιο ποσό στο εθνικό νόμισμα ⁽³⁾
- Μέσο ενίσχυσης ⁽⁴⁾ [επιχορήγηση/επιδότηση επιτοκίου, δάνειο/επιστρεπτές προκαταβολές/επιστρεπτά επιχορήγηση, εγγύηση, φορολογικό πλεονέκτημα ή φορολογική απαλλαγή, χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, άλλο (να διευκρινιστεί)]
- Ημερομηνία χορήγησης
- Στόχος της ενίσχυσης
- Χορηγούσα αρχή
- Για τα καθεστώτα των άρθρων 16 και 21, όνομα της εντεταλμένης οντότητας, καθώς και ονόματα των επιλεγμένων ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών
- Αριθμός αναφοράς του μέτρου ενίσχυσης ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ NUTS — Ονοματολογία Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων. Κατά κανόνα, η περιφέρεια κατατάσσεται στο επίπεδο 2.

⁽²⁾ ► **MI** Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE — αναθεώρηση 2 και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου και ορισμένων κανονισμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικών με ειδικούς στατιστικούς τομείς (ΕΕ L 393 της 30.12.2006, σ. 1). ◀

⁽³⁾ ► **MI** Ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης ή, στην περίπτωση μέτρων βάσει των άρθρων 16, 21, 22 ή 39 του παρόντος κανονισμού, το ποσό της επένδυσης. ◀ Για ενισχύσεις λειτουργίας, μπορεί να παρέχεται το ετήσιο ποσό ενίσχυσης ανά δικαιούχο. Για τα φορολογικά καθεστώτα και για τα καθεστώτα που εμπίπτουν στα άρθρα 16 (Περιφερειακές ενισχύσεις για την αστική ανάπτυξη) και 21 (Ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου), το ποσό αυτό μπορεί να παρέχεται με βάση τις κλίμακες που προβλέπονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

⁽⁴⁾ Εάν η ενίσχυση χορηγείται με πολλά μέσα, το ποσό της ενίσχυσης παρέχεται ανά μέσο.

⁽⁵⁾ Παρέχεται από την Επιτροπή στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο 11 του παρόντος κανονισμού.